Agatha Christie

Miss Marple

Ultimele Cazuri

CUPRINS:

Sanctuarul 1
O glumă ciudată 12
Crimă cu metrul de croitorie 19
Cazul servitoarei perfecte 26
Cazul intendentei 33
Miss Marple povesteşte 40
Păpuşa croitoresei 45
Oglinda prevestitoare 55

Sanctuarul.

Soția vicarului dădu colțul bisericii cu brațele pline de crizanteme. De ghetele ei solide se prinsese mult pământ din grădină şi câteva urme se aflau şi pe nasul ei, dar de asta ea nu avea câtuşi de puțin habar.

Se chinui puțin să deschidă poarta de la biserică, ce atârna ruginită, pe jumătate prinsă în balamale. O boare de vânt îi agită pălăria ponosită, făcând-o să-i şadă şi mai aiurea decât până atunci. „Mai du-te la naiba!" spuse Bunch.

Botezată de părinții săi optimişti Diana, doamna Harmon devenise

Agatha Christie

Miss Marple

Ultimele Cazuri

CUPRINS:

Sanctuarul 1
O glumă ciudată 12
Crimă cu metrul de croitorie 19
Cazul servitoarei perfecte 26
Cazul intendentei 33
Miss Marple povesteşte 40
Păpuşa croitoresei 45
Oglinda prevestitoare 55

Sanctuarul.

Soţia vicarului dădu colţul bisericii cu braţele pline de crizanteme. De ghetele ei solide se prinsese mult pământ din grădină şi câteva urme se aflau şi pe nasul ei, dar de asta ea nu avea câtuşi de puţin habar.

Se chinui puţin să deschidă poarta de la biserică, ce atârna ruginită, pe jumătate prinsă în balamale. O boare de vânt îi agită pălăria ponosită, făcând-o să-i şadă şi mai aiurea decât până atunci. „Mai du-te la naiba!” spuse Bunch.

Botezată de părinţii săi optimişti Diana, doamna Harmon devenise Bunch la o vârstă timpurie pentru motive oarecum evidente şi numele îi rămase acesta încă de atunci. Strângând la piept crizantemele, se îndreptă spre cimitir şi de-acolo spre uşa bisericii.

Aerul de noiembrie era blând şi umed. Norii acopereau cerul, lăsând pete albastre ici şi colo. Înăuntru, biserica era întunecoasă şi rece; era încălzită doar în timpul slujbelor.

— Brrr! se înfrigură Bunch. Mai bine aş termina repede cu asta. Nu vreau să mor de frig.

Cu repeziciune născută din obişnuinţă adună obiectele necesare: vaze, sticle, apă. „Aş fi vrut să fi avut crini” se gândi Bunch în sinea ei. „Mă obosesc crizantemele astea uscăţive”. Mâinile ei durdulii aşează florile în vase.

Nu era nimic original sau artistic în aranjamente, deoarece Bunch Harmon în persoană nu era nici originală, nici nu avea simţ artistic, dar era unul obişnuit de casă, plăcut. Ducând vasele cu grijă, Bunch păşi prin mijlocul bisericii, îndreptându-se spre altar. În momentul acela soarele ieşi dintre nori.

Lumina pătrundea prin fereastra dinspre răsărit, prevăzută cu un geam uşor colorat, mai ales în albastru şi roşu – darul unui membru bogat al parohiei din epoca victoriană. Efectul era aproape impresionant în neaşteptata sa opulenţă. „Ca bijuteriile” se gândi Bunch. Deodată se opri, uitându-se uimită înainte. Pe treptele altarului se afla o formă întunecată ghemuită.

Lăsând cu grijă florile jos, Bunch se apropie de ea şi se aplecă deasupra-i. Un bărbat zăcea acolo, chircit tot. Bunch îngenunche lângă el şi, încet, cu precauţiune, îl întoarse cu faţa în sus. Îi luă pulsul – era slab, se pierdea, vorbind despre starea omului, aşa cum făcea şi paloarea aproape verzuie a feţei. Nu încăpea îndoială, se gândi Bunch, omul era pe moarte.

Era un bărbat de vreo 45 de ani, îmbrăcat într-un costum uzat. Dădu drumul mâinii lipsite de putere de la care luase pulsul şi se uită la cealaltă mână a omului. Aceasta părea încleştată pe inimă ca un pumn. Privindu-l mai îndeaproape observă că strângea în mână o compresă sau o batistă mare pe care o ţinea la piept. În jurul mâinii erau urmele unui

lichid maroniu ce se uscase şi pe care Bunch îl luă drept sânge închegat. Bunch se ridică, încruntându-se.

Până atunci ochii omului fuseseră închişi, dar, în momentul acela, îi deschise deodată şi se uită fix la faţa femeii. Nu erau nici împăienjeniţi, nici tulburi. Păreau foarte vioi şi inteligenţi. Îşi mişcă buzele şi Bunch se aplecă să prindă cuvintele, sau mai bine zis, cuvântul. Rostise numai un singur cuvânt „Sanctuar”.

I se păru că vede un zâmbet foarte slab în timp ce pronunţa acest cuvânt. Nu era nici o îndoială în legătură cu el, pentru că, după o clipă, repetă „sanctuar”…

Apoi, cu un oftat slab, prelung, îşi închise din nou ochii. Din nou Bunch încercă să-i ia pulsul. Mai avea, dar acum era mai slab şi tot mai rar. Se ridică în picioare hotărâtă.

— Nu te mişca, nici nu încerca să te mişti. Mă duc după ajutor.

Ochii bărbatului se redeschiseseră şi acum părea să-şi fixeze atenţia asupra luminii colorate care pătrundea prin fereastra de est. Murmură ceva ce Bunch nu prea înţelese. Se gândi, tresărind, că ar fi putut fi numele soţului ei.

— Julian? întrebă ea. Ai venit aici după Julian?

Dar nu primi nici un răspuns. Omul zăcea cu ochii închişi, respirând încet, fără vlagă.

Bunch se întoarse şi ieşi repede din biserică. Se uită la ceas şi dădu din cap cu oarecare mulţumire. Doctorul Griffiths trebuia să fie încă la chirurgie. Era numai la câteva minute depărtare de biserică. Intră, fără să aştepte să bată sau să sune, trecând prin camera de aşteptare, direct în cabinetul medicului.

— Trebuie să veniţi imediat, spuse Bunch. Un om moare în biserică.

Câteva minute mai târziu, doctorul Griffiths se ridica din genunchi, după o sumară examinare.

— Putem să-l ducem de aici în casa parohială? L-aş putea consulta mai bine acolo – nu că i-ar folosi la ceva!

— Bineînţeles, răspunse Bunch. Mă duc înainte să pregătesc lucrurile. Să-i aduc pe Harper şi Jones, da? Să vă ajute să-l căraţi.

— Mulţumesc. Pot să telefonez de la casa parohială după o ambulanţă, dar mă tem că până vine…

Nu-şi termină fraza. Bunch spuse:

— Hemoragie internă?

Doctorul Griffiths încuviinţă. Mai adăugă:

— Cum naiba de a ajuns aici?

— Cred că trebuie să fi fost aici toată noaptea, fu de părere Bunch, gândindu-se: Harper deschide biserica dimineaţa şi se duce la lucru, dar, de obicei, nu intră în ea.

După vreo cinci minute, doctorul Griffiths puse receptorul la loc şi se întoarse în camera pentru micul dejun, unde rănitul zăcea pe nişte pături aşezate în grabă pe sofa. Bunch tocmai lua un lighean cu apă şi se pregătea să iasă cu el, după ce doctorul îl examinase.

— Deci, asta-i, o anunţă Griffiths. Am trimis după o ambulanţă şi am anunţat poliţia.

Stătea încruntat, uitându-se la pacientul întins pe jos, cu ochii închişi. Mâna stângă i se mişca într-un fel nervos, spasmodic lângă coaste.

— A fost împuşcat, precizează Griffiths. Împuşcat foarte de aproape. Şi-a făcut batista ghemotoc şi şi-a băgat-o în rană ca să oprească sângerarea.

— După ce s-a întâmplat, ar fi putut să meargă mult? întrebă Bunch.

— O, da, e foarte posibil. Se ştie că un om rănit mortal s-a ridicat şi a mers pe stradă, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat şi, apoi, deodată, s-a prăbuşit, după cinci sau zece minute. Deci, se poate să nu fi fost împuşcat în biserică. O, nu! Trebuie să fi fost împuşcat la o oarecare depărtare. Desigur, s-ar fi putut sinucide, arunca revolverul şi s-ar fi împleticit, venind orbeşte către biserică. Nu prea înţeleg de ce s-a îndreptat spre biserică şi nu spre casa parohială.

— O, ştiu de ce, îl opri Bunch. A rostit: „Sanctuar”.

Doctorul se uită uimit la ea.

— Sanctuar?

— A venit Julian, anunţă Bunch, întorcându-şi capul, când auzi paşii soţului în hol. Julian! Vino aici!

Reverendul Julian Harmon intră în cameră. Purtarea sa rezervată, profesorală îl făcuse să pară, întotdeauna, mai bătrân decât era în realitate.

— Vai de mine! exclamă Julian Harmon, privind uimit şi îngrijorat trusa chirurgicală şi trupul întins pe sofa.

Bunch îi relată, ca de obicei, în puţine cuvinte:

— Era în biserică, pe moarte. A fost împuşcat. Îl cunoşti, Julian? Mi s-a părut că ţi-a pronunţat numele.

Vicarul se apropie de sofa şi se uită la muribund:

— Bietul de el, spuse şi dădu din cap. Nu, nu-l cunosc. Sunt aproape sigur că nu l-am mai văzut niciodată.

În momentul acela, ochii muribundului se deschiseră încă o dată. Trecură de la medic la Julian Harmon şi de la acesta la soţia lui. Ochii îi rămaseră aţintiţi pe faţa lui Bunch. Griffiths înaintă.

— Dacă ne-aţi putea spune, întrebă el precipitat.

Dar cu ochii pironiţi asupra lui Bunch, omul spuse pe un ton slab: „Vă rog… vă rog…” Şi apoi, cu un uşor tremur, îşi dădu sufletul…

Sergentul de poliţie Hayes îşi băgă creionul în gură şi întoarse pagina carnetului.

— Deci, asta-i tot ceea ce-mi puteţi spune, doamnă Harmon?

— Asta-i tot! confirmă Bunch. Acestea sunt lucrurile din buzunarele hainei sale.

Pe o masă, lângă cotul sergentului Hayes se afla un portmoneu, un ceas vechi, cam uzat, cu iniţialele W. S. Şi un bilet de întors spre Londra. Nimic altceva.

— Aţi descoperit cine e? întrebă Bunch.

— Un domn sau o doamnă Eccles a telefonat la poliţie. El este fratele ei, se pare. Pe nume Sandbourne. A fost de câtva timp, într-o stare proastă cu sănătatea şi nervii. Îi

mergea şi mai rău de la o vreme. Alaltăieri a plecat şi nu s-a mai întors. A luat un pistol cu el.

— Şi a venit încoace să se împuşte cu el? întrebă Bunch. De ce?

— Ştiţi, era deprimat…

Bunch îl întrerupse.

— Nu mă refer la asta. Ci la altceva, de ce aici?

Din moment ce sergentul Hayes, în mod evident, nu cunoştea răspunsul la asta, îi oferi unul colateral:

— A ajuns aici cu autobuzul 510.

— Bine, spuse Bunch din nou. Dar de ce?

— Nu ştiu, doamnă Harmon, zise sergentul Hayes. Nu avem nici o mărturie. Dacă echilibrul său mental era afectat…

Burich termină fraza în locul lui:

— Putea s-o facă oriunde. Dar, totuşi, mie mi se pare inutil să iei un autobuz până la o mică localitate din provincie ca aceasta. Nu cunoştea pe nimeni de pe aici? Chiar?

— Pe nimeni, după câte ştim până acum, zise sergentul Hayes. Tuşi ca un om stânjenit şi adăugă, în timp ce se ridica în picioare: S-ar putea ca un domn sau o doamnă Eccles să vină să vă viziteze, doamnă, dacă nu vă supără.

— Sigur că nu mă supără, îl asigură Bunch. E foarte firesc. Aş vrea numai să le pot spune ceva.

— De acum plec, o anunţă sergentul Hayes.

— Sunt atât de mulţumită că n-a fost crimă, spuse Bunch, conducându-l la uşa din faţă.

O maşină se oprise la poarta casei parohiale. Uitându-se la ea, sergentul Hayes remarcă:

— Doamnă, se pare că domnul şi doamna Eccles vin chiar acum să stea de vorbă cu dumneavoastră.

Bunch se pregăti sufleteşte să reziste la ceea ce, simţea ea, părea să fie o încercare cam dificilă. „Totuşi, se gândi, pot să-l chem oricând pe Julian să mă ajute. Un preot este de mare ajutor când oamenii sunt în doliu.”

Bunch nu ar fi putut spune exact cum s-ar fi aşteptat să arate domnul şi doamna Eccles, dar era conştientă, când îi întâmpină, că ceva o surprindea la ei. Domnul Eccles era un bărbat solid, înfloritor, a cărui fire n-ar fi putut fi decât veselă şi glumeaţă. Doamna Eccles părea puţin plinuţă. Avea o gură mică, strânsă pungă, ca de om meschin; vocea ei era subţire, piţigăiată.

— A fost un şoc teribil, doamnă Harmon, dacă vă puteţi imagina, spuse aceasta.

— O, ştiu, recunoscu Bunch. Trebuie să fi fost. Vă rog luaţi loc. Pot să vă ofer, da, poate e puţin prea devreme pentru ceai…

Domnul Eccles refuză dând din mâna sa masivă.

— Nu, nu, nu vă deranjaţi pentru noi. Sunteţi foarte bună, vă mulţumesc. Vroiam doar să… ei bine… ce-a spus bietul William şi chestii de astea, ştiţi?

— A fost mult timp în străinătate, interveni doamna Eccles şi cred că trebuie să fi trăit nişte evenimente neplăcute. De când s-a întors acasă a fost foarte liniştit şi deprimat. Spunea că nu merită să trăieşti în lumea asta şi că nu mai avea nimic de aşteptat de la ea. Bietul Bill, întotdeauna a fost un om posomorât.

Bunch îi privi, pentru câteva clipe, fără să vorbească.

— A luat revolverul soţului meu, aşa a făcut, continuă doamna Eccles. Fără ca noi să ştim. Apoi, se pare, c-a venit aici cu autobuzul. Mi se pare c-a fost foarte frumos din partea lui… că n-a vrut s-o facă în casa noastră.

— Bietul băiat, bietul băiat, spuse domnul Eccles, oftând. Nu se face să-l judecăm.

Urmă o altă scurtă pauză, după care domnul Eccles întrebă:

— A lăsat vreun mesaj? Ultime cuvinte, ceva de genul acesta?

Ochii lui strălucitori şi mari o cercetau îndeaproape pe Bunch. Şi doamna Eccles se aplecă în faţă, nerăbdătoare după un răspuns.

— Nu, rosti Bunch calmă. A intrat în biserică, când era pe moarte, pentru sanctuar.

Doamna Eccles spuse pe un ton uimit:

— Sanctuar? Nu cred că…

Domnul Eccles o întrerupse.

— Locul sfânt; draga mea, zise el nerăbdător. Asta vrea să spună soţia vicarului. Este un păcat – sinuciderea, ştii. Cred că vroia să se spovedească.

— A încercat să spună ceva chiar înainte de a muri, le povesti Bunch. A început cu, „vă rog”, dar n-a putut să mai continue.

Doamna Eccles şi-a dus batista la ochi şi a smiorcăit:

— O, doamne, e teribil de trist, nu-i aşa?

— Haide, haide, Pam, o potoli soţul. Nu pune la inimă. N-ai cum să împiedici lucrurile astea. Bietul Willie. Oricum, acum s-a liniştit. Bine, vă mulţumim foarte mult, doamnă Harmon. Sper că nu v-am deranjat. Ştim că soţia unui vicar este o femeie ocupată.

Au dat mâna cu ea şi apoi familia Eccles s-a întors deodată, ca să întrebe:

— O, da, mai e un lucru. Credem că haina lui a rămas aici, nu-i aşa?

— Haina lui? se încruntă Bunch.

Doamna Eccles spuse:

— Am dori toate lucrurile lui, ştiţi, din sentimentalism.

— A avut un ceas, un portmoneu şi un bilet de cale ferată în buzunare, zise Bunch. I le-am dat sergentului Hayes.

— Atunci, totul e în regulă, declară domnul Eccles. Ni le va da el, cred. Actele lui trebuie să fie în portmoneu.

— Era o bancnotă de o liră, preciză Bunch. Nimic mai mult!

— Nici un fel de scrisori? Nimic de genul ăsta?

Bunch negă.

— Bine, vă mulţumim din nou, doamnă Harmon. Haina pe care o purta, poate că e tot la sergent, nu?

Bunch se încruntă, făcând un efort să-şi amintească.

— Nu, spuse ea. Nu cred… ia să văd. Doctorul şi cu mine i-am scos haina ca să-i examineze rana. Se uită, în trecere, prin cameră. Trebuie s-o fi dus sus cu prosoapele şi ligheanul.

— Doamnă Harmon, dacă nu vă supăraţi, aţi putea… Am vrea haina lui, ştiţi, ultimul lucru pe care l-a purtat. Soţia mea e o fire foarte sentimentală!

— Desigur, încuviinţă Bunch. Aţi dori s-o curăţ mai întâi? Mă tem că e cam… pătată.

— O, nu, nu, nu, asta nu contează.

Bunch se încruntă.

— Mă întreb unde… scuzaţi-mă o clipă!

Se duse sus şi după câteva minute se reîntoarse.

— Îmi pare tare rău, spuse ea gâfâind, servitoarea trebuie s-o fi pus laolaltă cu alte lucruri pe care le-am dat la curăţat. Mi-a luat o mulţime de timp s-o găsesc. Poftiţi! Să vi-o împachetez?

Fără să ţină seama de protestele lor, ea o împachetă; apoi îşi luară, din nou, la revedere şi soţii Eccles plecară.

Bunch traversă încet holul şi intră în bibliotecă. Reverendul Julian Harmon îşi ridică privirea şi faţa i se lumină. Scria o predică şi se temea că se îndepărtase de la subiect din cauza interesului pentru relaţiile politice dintre Iudeea şi Persia, în timpul domniei lui Cirus1.

— Da, dragă, o întrebă el afectuos.

— Julian, ce e un sanctuar, în mod exact?

Julian Harmon, încântat, îşi puse deoparte hârtiile cu predica.

— Ei bine, începu el, în templele romane şi greceşti, sanctuar se folosea pentru „cella” unde era statuia zeului. Cuvântul latin pentru altar, „ara” înseamnă protecţie. Continuă în maniera asta doctă. În anul 399 e.n., dreptul la sanctuar în bisericile creştine a fost, în cele din urmă, recunoscut în mod definitiv. Prima menţiune a dreptului la un sanctuar în Anglia se află în Codul de legi publicat de Ethelbert în anul şase sute…

Câtva timp continuă cu expunerea sa, dar era, adesea, încurcat de cum recepţiona soţia lui informaţiile sale de erudit.

— Dragă, îl opri ea. Eşti un scump.

Aplecându-se, îl sărută pe vârful nasului. Julian se simţi în pielea unui câine care fusese felicitat pentru că îi reuşise o figură de dresaj.

— Familia Eccles a fost aici, îl informă Bunch.

Vicarul se încruntă.

— Familia Eccles? Nu-mi prea amintesc.

— Nu-i cunoşti. Sunt sora şi cumnatul omului din biserică.

— Draga mea, trebuia să mă fi chemat.

— N-a fost nevoie, îl asigură Bunch. Nu căutau consolare. Acum stau şi mă întreb… Se încruntă. Dacă-ţi las mâine un vas de Jena cu mâncare în cuptor, crezi că o să te descurci Julian? Cred că am să mă duc până la Londra după cumpărături.

— Cumpărături? Soţul se uită descumpănit la ea. Te gândeşti la vreo barcă, iaht sau ceva de genul ăsta?

Bunch râse.

— Nu, dragă. E o zi în care se vând convenabil albituri la magazinul „Burrows and Portman”. Ştii, cearşafuri, feţe de masă, prosoape şi cârpe de bucătărie. Ce să mă fac cu cârpele astea de bucătărie care se rup întruna. După aceea, adăugă, pe gânduri, am să trec să o văd pe mătuşa Jane.

Acea doamnă în vârstă, blândă, Miss Jane Marple, tocmai se bucura de plăcerile oferite de metropolă, instalată de vreo două săptămâni, confortabil, în apartamentul nepotului ei.

— Ce drăguţ din partea lui Raymond, murmură ea. El şi cu Joan au plecat în America pentru 14 zile şi au insistat să vin aici şi să mă distrez. Şi acum, dragă Bunch, spune-mi, te rog, ce te preocupă.

Bunch era fina favorită a lui Miss Marple şi bătrâna doamnă o privi cu mare afecţiune cum ea îşi împinse mai pe

spate cea mai bună pălărie de fetru, începându-şi povestirea.

Relatarea lui Bunch a fost concisă şi clară. Miss Marple încuviinţă din cap când Bunch termină.

— Înţeleg, zise ea. Da, înţeleg.

— De aceea am simţit că trebuia să te văd, o asigură Bunch. După cum ştii, eu nefiind prea deşteaptă…

— Dar, draga mea, eşti deşteaptă.

— Nu, nu sunt. Nu la fel de inteligentă ca Julian.

— Sigur că Julian are o inteligenţă foarte deosebită, spuse Miss Marple.

— Asta e, conchise Bunch. Julian are minte, dar, pe de altă parte, eu am simţurile mele.

— Ai foarte mult bun simţ, Bunch, şi eşti foarte inteligentă.

— Ştii, nu prea îmi dau seama ce ar trebui să fac. Nu pot să-i cer lui Julian pentru că, ei bine, mă înţelegi, Julian face atâta caz de corectitudine…

Această afirmaţie păru să fie înţeleasă perfect de Miss Marple, care-i spuse:

— Dragă, ştiu ce vrei să spui. Noi, femeile… suntem altfel. Şi continuă: mi-ai povestit ce s-a întâmplat Bunch, dar aş vrea să cunosc întâi, exact, ceea ce crezi tu.

— Totul e de-a-ndoaselea, se plânse Bunch. Omul care era acolo, pe moarte, în biserică ştia totul despre sanctuar. A spus-o întocmai ca Julian, mă refer la faptul că era unul citit, educat. Şi dacă se împuşcase, nu s-ar fi târât, apoi, până la biserică pentru a spune „sanctuar”. Sanctuar înseamnă că eşti urmărit şi când intri într-o biserică eşti în siguranţă. Urmăritorii tăi nu se mai pot atinge de tine. Într-o vreme, nici legea nu-ţi putea face nimic.

Se uita întrebătoare la Miss Marple. Aceasta îi dădu dreptate. Bunch continuă:

— Oamenii aceia, familia Eccles, erau alt soi: ignoranţi şi grosolani. Şi mai e un lucru. Ceasul acela – ceasul mortului. Purta iniţialele W. S. Pe spate. Dar înăuntru – l-am deschis – era scris foarte mic: „Lui Walter de la tatăl său” şi o dată.

Walter. Dar cei doi Eccles vorbeau despre el tot timpul ca despre William sau Bill.

Miss Marple părea pregătită să intervină, dar Bunch se repezi cu precizarea:

— O, ştiu că nu ţi se spune întotdeauna pe numele cu care ai fost botezat. Adică, înţeleg că ai fi putut fi botezat William şi numit „Porgy” sau „Carrots”. Sau altfel. Dar sora ta nu ţi-ar zice William ori Bill dacă numele tău era Walter.

— Vrei să zici că nu era sora lui?

— Sunt aproape sigură că nu era soră cu el. Erau oribili, amândoi. Au venit la casa parohială să-i ia lucrurile şi să afle dacă spusese ceva înainte de a muri. Când le-am confirmat că n-o făcuse am observat o uşurare pe feţele lor. În sinea mea cred că Eccles l-a împuşcat, termină Bunch.

— Crimă? întrebă Miss Marple.

— Da, zise Bunch. Crimă. De aceea am venit la tine, draga mea.

Afirmaţia lui Bunch ar fi putut părea nepotrivită unui ascultător neavizat, dar, în anumite cercuri, Miss Marple avea reputaţia de a trata cazuri criminalistice.

— A spus „vă rog” către mine, înainte de a muri, adăugă Bunch. Dorea să fac ceva pentru el. Partea proastă e că n-am idee ce anume!

Miss Marple rămase pe gânduri câteva clipe după care se concentră asupra aceluiaşi aspect ce o preocupase deja pe Bunch.

— Dar de ce a venit tocmai acolo? întrebă ea.

— Te gândeşti, zise Bunch, că, dacă doreşti un sanctuar, ai putea intra într-o biserică de oriunde. Nu e nevoie să iei un autobuz, care merge numai de patru ori pe zi, pentru a ajunge într-un loc retras ca al nostru!

— Trebuie să fi venit acolo în mod special, se gândi Miss Marple. Trebuie să fi venit să vadă pe cineva. Chipping Clegghorn e o localitate micuţă, Bunch. Sunt sigură că ai idee pe cine venise să vadă!

Bunch îi trecu în revistă în gând pe locuitorii satului său, înainte de a da din cap, plină de îndoială, că nu era sigură.

— De fapt, spuse ea, putea fi oricine.

— N-a menţionat niciodată vreun nume?

— A spus Julian, sau mi s-a părut că a spus Julian. Ar putea fi Julia, cred. După câte cunosc, nu trăieşte nimeni cu numele de Julia în Chipping Clegghorn.

Strânse puţin ochii în timp ce încerca să-şi rememoreze scena. Bărbatul zăcând acolo pe treptele altarului. Razele soarelui pătrunzând prin fereastra cu bijuteriile ei de lumină roşie şi albastră.

— Bijuterii2, spuse Miss Marple, cufundată în gânduri.

— Acum ajung, o întrerupse Bunch din reverie, la cel mai important lucru din toate. Motivul pentru care am venit, de fapt, astăzi, aici. Ştii, familia Eccles a făcut mare caz să le dau haina lui. Am scos-o când doctorul l-a examinat. Era o haină veche, ponosită, nu exista nici o raţiune pentru care ei să fi vrut s-o aibă. Pretindeau că din sentimentalism, dar asta e o prostie.

Oricum, m-am dus sus s-o caut şi, în timp ce urcam scările, mi-am reamintit cum el a făcut un fel de gest cu mâna, ca şi cum se căuta prin haină. Aşa că, atunci când am luat haina, am studiat-o cu foarte multă atenţie şi am observat că, într-un loc, căptuşeala fusese cusută la loc cu aţă de altă culoare. Am descusut-o şi am găsit înăuntru o bucăţică de hârtie. Am scos-o şi am cusut căptuşeala frumos, cu aţă potrivită. Am fost grijulie şi nu prea cred că familia Eccles o să-şi dea seama că eu am făcut-o. Eu nu cred, dar nu pot fi sigură. După aceea, am coborât cu haina şi mi-am cerut scuze pentru întârziere.

— Şi bucata de hârtie? întrebă Miss Marple.

Bunch îşi deschise geanta.

— Nu i-am arătat-o lui Julian, spuse ea pentru că el ar fi fost de părere că eu ar fi trebuit să le-o dau celor doi Eccles. Dar m-am gândit că ar fi mai bine să ţi-o aduc ţie.

— Un tichet de bagaje, anunţă Miss Marple, uitându-se la ea. Gara Paddington.

— El avea un bilet de întoarcere către Paddington, în buzunar, spuse Bunch.

Ochii celor două femei se întâlniră.

— Asta reclamă acţiune, spuse repezit Miss Marple. Dar cred c-ar fi necesară multă prudenţă. Ai observat cumva, dragă Bunch, dacă te urmărea cineva când ai venit azi la Londra?

— Să fiu urmărită! exclamă Bunch. Doar nu crezi…

— Ba cred că e posibil, întări Miss Marple. Când orice este posibil, ar trebui să ne luăm măsuri de precauţie. Se ridică cu o mişcare rapidă. Ai venit cu pretextul de-a te duce după cumpărături. De aceea, cred că lucrul cel mai bun de făcut este să plecăm după ele. Dar înainte de a porni, trebuie să facem vreo două mici aranjamente. Nu cred, adăugă Miss Marple pe gânduri, că voi avea nevoie chiar acum de haina mea de stofă cu picăţele şi guler de castor.

După vreo oră şi jumătate cele două doamne, îmbrăcate în ce aveau mai prost şi mai ponosit, dar ţinând amândouă pachete cu albituri pentru casă abia cumpărate, se aşezară la un mic restaurant retras, numit „The Apple Bough” pentru a-şi reface forţele cu o friptură şi un pudding cu rinichi, urmate de tartă cu mere şi cremă făcute din ouă şi lapte.

— Într-adevăr, prosoape de faţă de calitatea celor dinainte de război, spuse gâfâind Miss Marple. Şi cu un „J” pe ele. Ce bine îmi pare că pe soţia lui Raymond o cheamă Joan. Am să le pun deoparte până când o să aibă, cu adevărat, nevoie de ele şi atunci i le voi da ei, dacă mă ţin mai mult cele vechi.

— Aveam, într-adevăr, nevoie de cârpe de bucătărie, spuse Bunch. Şi-au fost foarte ieftine, deşi nu la fel ca acelea pe care femeia aia cu părul roşcat a reuşit să mi le smulgă.

O tânără elegantă, cu ruj aplicat din abundenţă pe buze, intră în momentul acela în „The Apple Bough”. După ce se

uită vag împrejur, pentru o clipă sau două, se îndreptă grăbită spre masa lor. Aşează un plic lângă cotul lui Miss Marple.

— Poftim, domnişoară, spuse ea iute.

— O, mulţumesc Gladys, spuse Miss Marple. Îţi mulţumesc foarte mult. Eşti aşa de drăguţă.

— Îmi face întotdeauna plăcere să vă servesc, o asigură Gladys. Ernie îmi spune mereu: „Tot ce ştii mai bine ai învăţat de la Miss Marple aceea a ta, cât ai fost în serviciul ei” şi-mi face întotdeauna plăcere să vă servesc.

— E o fată atât de bună, zise Miss Marple când Gladys se îndepărtă. Tot timpul aşa de bună şi îndatoritoare.

Se uită în plic şi apoi i-l dădu lui Bunch.

— Acum fi foarte prevăzătoare dragă, o avertiză ea. Apropo, mai e încă inspectorul acela drăguţ la Melchester?

— Nu ştiu, cred că da.

— Bine, dacă nu, o asigură Miss Marple gânditoare, îl pot suna oricând pe inspectorul şef. Cred că-şi va aduce aminte de mine.

— Fii sigură de asta! Toţi îşi aduc aminte, de tine. Eşti pur şi simplu unică! exclamă Bunch.

Se ridică.

Ajunsă la Paddington, Bunch se duse la biroul de bagaje şi arătă tichetul. Câteva clipe mai târziu, un geamantan vechi şi cam uzat îi fu înmânat şi, luându-l cu ea, se îndreptă spre peron.

Călătoria spre casă a decurs normal. Bunch se ridică atunci când trenul se apropie de Chipping Clegghorn şi apucă valiza cea veche. Tocmai coborâse din vagon, când un bărbat, alergând pe peron i-o smulse, deodată, din mână şi fugi cu ea.

— Opriţi-l! strigă Bunch. Opriţi-l, opriţi-l! Mi-a furat valiza!

Controlorul de bilete care, la această gară rurală, era un om cam molâu, abia începuse să spună: „Hei, ascultă, nu poţi face asta…”, când o lovitură precisă aplicată în piept îl împinse într-o parte şi omul cu valiza ieşi din gară. Se

îndreptă spre o maşină care-l aştepta. Aruncând valiza înăuntru, era pe punctul de-a se urca şi el, dar înainte de-a putea face vreo mişcare, o mână îl apucă de umăr şi vocea inspectorului de poliţie Abel răsună:

— Ia ascultă, ce înseamnă toate astea?

Bunch sosi gâfâind din gară.

— Mi-a smuls valiza. Tocmai coborâsem cu ea din tren.

— Prostii, spuse bărbatul. Nu ştiu ce vrea să zică doamna asta. E valiza mea. Eu tocmai am coborât cu ea din tren.

Se uită la Bunch cu o privire bovină, inexpresivă. Nimeni n-ar fi ghicit că inspectorul de poliţie Abel şi doamna Harmon petrecuseră timp îndelungat în orele libere ale inspectorului, discutând despre meritele respective ale îngrăşămintelor şi chimicalelor pentru tufele de trandafiri.

— Doamnă, spuneţi că aceasta este valiza dumneavoastră? întrebă inspectorul de poliţie Abel.

— Da, categoric!

— Şi dumneata, domnule?

— Eu zic că asta-i valiza mea.

Bărbatul era înalt, brunet şi bine îmbrăcat cu o voce afectată şi care-şi dădea aere. O voce feminină din maşină interveni:

— Da bineînţeles că-i valiza ta, Edwin. Nu ştiu ce vrea să zică femeia asta.

— Trebuie să clarificăm, stabili inspectorul de poliţie Abel. Dacă este valiza dumneavoastră doamnă, spuneţi-mi ce conţine?

— Haine, răspunse Bunch: o haină lungă în picăţele cu un guler de castor, două jachete de lână şi o pereche de pantofi.

— Da, e destul de clar, constată inspectorul de poliţie Abel. Se întoarse către celălalt.

— Sunt costumier la teatru, spuse tipul cel brunet dându-şi importanţă. Această valiză conţine recuzita ce aparţine teatrului pe care am adus-o aici pentru spectacolul unor amatori.

— E-n regulă, domnule, spuse inspectorul de poliţie Abel. Atunci să ne uităm înăuntru şi să vedem, nu-i aşa? Putem merge la poliţie sau, dacă vă grăbiţi, ducem valiza înapoi la gară şi-o deschidem acolo.

— Îmi convine, încuviinţă brunetul. Mă numesc Moss, de fapt Edwin Moss.

Poliţistul, ţinând valiza, se întoarse la gară.

— O ducem la mesagerie, George, îi spuse impiegatului.

Inspectorul de poliţie Abel puse valiza pe tejgheaua oficiului de mesagerie şi apăsă pe încuietoare. Valiza se deschise. Bunch şi domnul Edwin Moss stăteau de o parte şi de alta a poliţistului, uitându-se răzbunător unul la altul.

— Ah! exclamă Abel când fu ridicat capacul.

Înăuntru, îndoită cu grijă se afla o haină lungă de stofă cam uzată cu un guler din blană de castor. Mai erau două pulovere din lână şi o pereche de pantofi fără toc.

— Exact cum aţi spus, doamnă, zise satisfăcut poliţistul, întorcându-se spre Bunch.

Nimeni n-ar fi putut zice că domnul Edwin Moss a pus ceva la cale. Regretul şi scuzele sale au fost magnifice:

— Îmi cer scuze, zise el. Vă rog să primiţi scuzele mele. Credeţi-mă, doamnă dragă, când vă spun cât de rău îmi pare. Purtarea mea a fost lipsită de orice scuză, pur şi simplu de neiertat. Se uită la ceas. Acum trebuie să mă grăbesc. Probabil valiza mea a rămas în tren. Ridicându-şi încă o dată pălăria, îi spuse mieros lui Bunch: mii de scuze şi ieşi în grabă din mesagerie.

— Ai de gând să-l laşi să-ţi scape? îl întrebă Bunch conspirativ pe inspectorul de poliţie Abel.

Acesta din urmă îi făcu încet cu ochiul.

— N-o să ajungă prea departe, doamnă, o asigură el. Adică, n-o să ajungă departe neobservat, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— O! făcu Bunch uşurată.

— Doamna aceea bătrână a telefonat, spuse Abel, cea care a fost aici acum câţiva ani. E deşteaptă, nu-i aşa? A fost o

întreagă vânzoleală toată ziua. Nu m-aş mira dacă sergentul sau inspectorul şef n-o să treacă pe la dumneavoastră mâine dimineaţă.

Inspectorul şef, pe nume Craddock, de care Miss Marple îşi amintea, fu cel care veni. O salută pe Bunch cu un zâmbet, ca pe o veche prietenă.

— Din nou crimă în Chipping Clegghorn, spuse el vesel. Nu duceţi lipsă de senzaţie aici, nu-i aşa, doamnă Harmon?

— M-aş putea lipsi de aşa ceva, răspunse Bunch. Aţi venit să-mi puneţi întrebări sau îmi povestiţi altceva în schimb?

— Întâi, am să vă spun unele lucruri, îi explică inspectorul. Pentru început, domnul şi doamna Eccles sunt de câtva timp sub supravegherea noastră. Avem motive să credem că au avut legătură cu mai multe jafuri în partea asta a lumii. Apoi, deşi doamna Eccles are un frate pe nume Sandbourne, ce s-a întors recent din străinătate, bărbatul muribund, pe care l-aţi găsit ieri în biserică, nu era în mod sigur Sandbourne.

— Ştiam că nu e, spuse Bunch. De fapt numele lui era Walter, nu William.

Inspectorul dădu aprobator din cap.

— El se numea Walter St. John şi a scăpat acum 48 de ore din închisoarea Charrington.

— Desigur, îşi spuse Bunch ca pentru ea, el era urmărit de justiţie şi s-a dus spre sanctuar. Apoi întrebă: ce făcuse?

— Trebuie să mă întorc cu mult timp în urmă. E o poveste complicată. În urmă cu mulţi ani a existat o anume dansatoare care avea numere în music-hall-uri. Nu cred c-aţi auzit vreodată de ea, dar se specializase într-o poveste de sorginte arabă, „Aladin în peştera bijuteriilor”. Purta strasuri şi nimic altceva.

Nu era, cred, o dansatoare grozavă, în schimb era atractivă. Oricum, o anumită personalitate regală asiatică se îndrăgostise de ea nebuneşte. Printre alte lucruri, i-a dăruit un magnific colier din smaralde.

— Bijuteriile strămoşeşti ale unui rajah? murmură Bunch uluită.

Inspectorul Craddock tuşi.

— Da, o versiune oarecum mai modernă, doamnă Harmon. Legătura n-a durat foarte mult, s-a terminat când atenţia nobilului nostru a fost atrasă de un anumit star de cinema ale cărei cereri nu erau chiar atât de modeste.

Zobeida, ca să-i spunem dansatoarei pe numele ei de scenă, îşi păstră colierul dar, cum era de aşteptat, acesta i-a fost furat. A dispărut din cabina ei de la teatru şi în mintea autorităţilor a domnit suspiciunea că ea însăşi ar fi pus la cale furtul acestuia. Asemenea lucruri s-au cunoscut din publicitatea care li s-a făcut sau din motive mai puţin cinstite.

Colierul n-a fost niciodată recuperat, dar în timpul investigaţiei, atenţia poliţiei a fost atrasă de acest om, Walter St. John. Era un bărbat educat şi de familie bună care cam decăzuse, aşa că el se angajase ca bijutier la o firmă puţin cunoscută, suspectată de a juca rolul de paravan pentru furturile de bijuterii.

S-a dovedit că acest colier trecuse prin mâinile sale. Totuşi, el a fost, în cele din urmă, judecat, condamnat şi trimis la închisoare în legătură cu furtul altor bijuterii. Nu mai avea foarte mult timp de ispăşit pedeapsa, aşa încât evadarea lui a fost oarecum o surpriză.

— Dar de ce a venit aici? întrebă Bunch.

— Şi noi am vrea foarte mult să ştim asta, doamnă Harmon. Luându-i urmele, se pare că s-a dus, mai întâi, la Londra. Nu a vizitat pe niciunul din vechii lui asociaţi, ci o femeie în vârstă, o doamnă Jacobs, care fusese mai înainte o cabinieră la teatru. Ea nu a vrut să ne spună nici un cuvânt pentru ce motiv a venit el, dar, potrivit altor locatari din casă, a plecat cu o valiză.

— Înţeleg, spuse Bunch. A lăsat-o la oficiul de bagaje din Paddington şi apoi a venit încoace.

— În timpul acesta, spuse inspectorul Craddock, familia Eccles şi omul care îşi zice Edwin Moss erau pe urmele sale. Ei vroiau valiza aceea. L-au văzut urcându-se în autobuz. Trebuie să fi mers cu maşina înaintea lui şi să-l fi aşteptat când a coborât din autobuz.

— Şi a fost ucis? întrebă Bunch.

— Da, spuse Craddock. A fost împuşcat. Cu revolverul lui Eccles, dar cred mai degrabă că Moss e ucigaşul. Acum, doamnă Harmon, ceea ce dorim noi să aflăm este unde se află valiza pe care Walter St. John a depus-o, de fapt, la gara Paddington?

Bunch zâmbi.

— Îmi închipui că mătuşa Jane a şi luat-o deja, zise ea. Vreau să spun Miss Marple. Iată care a fost planul ei: a trimis o fostă servitoare de-a ei cu o valiză în care-şi pusese lucruri de-ale sale la mesageria din Paddington şi noi am schimbat între noi tichetele. Eu am luat valiza ei şi-am venit cu ea în tren. Ea părea să se aştepte ca cineva să încerce să mi-o fure.

Acum a fost rândul inspectorului Craddock să zâmbească.

— Aşa mi-a şi zis când a telefonat. Mă duc cu maşina la Londra s-o văd. Doriţi să veniţi, doamnă Harmon?

— Ei bine, zise Bunch, cântărind lucrurile. De fapt, este o ocazie foarte fericită. M-a durut un dinte noaptea trecută, aşa încât ar trebui să mă duc la Londra la dentist, nu-i aşa?

— Absolut, spuse inspectorul Craddock.

Miss Marple se uită de la Craddock la faţa nerăbdătoare a lui Bunch Harmon. Valiza se afla pe masă.

— Sigur că n-am deschis-o, îi asigură bătrâna doamnă. Nu m-am gândit să fac aşa ceva până nu vine cineva oficial. Şi apoi, adăugă ea cu un zâmbet ce ascundea o modestie afectată de tip victorian: e închisă!

— Aţi vrea să ghiciţi ce e înăuntru, Miss Marple? întrebă inspectorul:

— Îmi imaginez, zise Miss Marple, că sunt costumele de teatru ale Zobeidei. Doriţi o daltă, inspectore?

Dalta dădu imediat rezultate. Amândouă femeile exclamară uimite când capacul fu ridicat. Lumina soarelui, care pătrundea prin fereastră, făcea să strălucească ceea ce părea o comoară inestimabilă de bijuterii scânteietoare, roşii, albastre, verzi, portocalii.

— Peştera lui Aladin, spuse Miss Marple. Bijuteriile lucitoare pe care le purta fata când dansa.

— Ah, zise inspectorul Craddock. Bine, dar ce e aşa de preţios la asta, când te gândeşti că un om a fost omorât pentru ca să i se ia valiza?

— Cred că a fost o fată şireată, spuse Miss Marple gânditoare. A murit, nu-i aşa, inspectore?

— Da, a murit acum trei ani.

— A avut acel colier din smaralde foarte preţioase, se gândi cu glas tare Miss Marple. A dat să i se scoată pietrele preţioase din montura lor şi le-a fixat pe ici, pe colo, pe costumul ei da teatru, unde toţi le considerau drept simple strasuri colorate. Apoi, a dat să i se facă o copie a colierului adevărat şi, bineînţeles, asta a fost furată. Nu e de mirare că nu a apărut niciodată pe piaţă. Curând, hoţul şi-a dat seama că pietrele erau false.

— Iată un plic, anunţă Bunch, dând la o parte unele pietre strălucitoare.

Inspectorul Craddock îl luă şi scoase din el două hârtii care păreau oficiale. Citi cu glas tare:

— Certificat de căsătorie între Walter Edmund St. John şi Mary Moss". Acesta era numele real al Zobeidei.

— Deci erau căsătoriţi, spuse Miss Marple. Înţeleg!

— Şi cealaltă hârtie? întrebă Bunch.

— Un certificat de naştere a unei fetiţe Jewel.

— Jewel? strigă Bunch. Deci, aşa! Jewel! Jill! Asta-i! Acum înţeleg de ce a venit la Chipping Clegghorn… E ceea ce a încercat să-mi spună: Jewel. Familia Mundy, îi ştiţi de la Laburnum Cottage. Îngrijeau de fetiţa cuiva. Ţin mult la ea. Le-a fost ca o nepoată. Da, îmi amintesc acum că numele ei e Jewel, numai că, bineînţeles, o strigă Jill.

Doamna Mundy a avut o congestie cerebrală acum o săptămână şi bătrânul e foarte bolnav de pneumonie. Urmau să fie amândoi internaţi. Mi-am dat toată silinţa să găsesc undeva o familie pentru Jill. Nu vroiau să fie dusă la un cămin.

Cred că tatăl ei a auzit de astea în închisoare, a reuşit să evadeze, să ia valiza de la bătrâna cabinieră la care el sau soţia o lăsase. Presupun că dacă bijuteriile au aparţinut, cu adevărat, mamei, ele pot fi folosite acum pentru copil.

— Aşa cred şi eu, doamnă Harmon, dacă sunt aici.

— O, sigur că se află aici, spuse veselă Miss Marple.

— Slavă Domnului că te-ai întors, dragă, zise reverendul Julian Harmon, întâmpinându-şi soţia cu dragoste şi suflând uşurat. Doamna Burt încearcă întotdeauna să-şi dea osteneala, când eşti plecată, dar mi-a făcut pentru la prânz nişte plăcintă cu peşte cu totul deosebită. N-am vrut s-o jignesc şi i-am dat-o lui Tiglath Pileser, dar nici el n-a voit s-o înfulece, aşa că am aruncat-o pe fereastră.

— Tiglath Pileser, zise Bunch, mângâind motanul din casa parohială, care torcea pe genunchii ei, este foarte pretenţios în legătură cu peştele pe care-l mănâncă. Mereu îi spun că s-a boierit!

— Cei cu dintele tău, dragă? Te-a văzut stomatologul?

— Da, spuse Bunch. Nu m-a durut mai deloc şi i-am făcut iar o vizită mătuşii Jane…

— Bătrânica aia scumpă, spuse Julian, sper că nu-i slăbesc puterile.

— Câtuşi de puţin, zâmbi Bunch.

În dimineaţa următoare, Bunch duse un buchet de crizanteme proaspete la biserică. Soarele pătrundea din nou prin fereastra de est şi Bunch rămase în lumina sclipitoare, pe treptele altarului. Spuse foarte încet, în şoaptă: „Totul va fi bine cu fetiţa ta. Eu o să am grijă. Promit”.

Apoi aranjă prin biserică, luă loc în strană şi, pentru câteva clipe, se rugă, după care se întoarse la casa

parohială să atace treburile gospodăreşti care se adunaseră în ultimele două zile.

O glumă ciudată

— Şi aceasta este Miss Marple, spuse Jane Helier, încheind prezentările.

Ca artistă, ştia să obţină efectul dorit. Era, cu siguranţă, punctul culminant, finalul triumfător! Tonul ei era pe jumătate plin de admiraţie politicoasă, pe jumătate plin de satisfacţie.

Partea nostimă era că persoana prezentată cu atâta pompă era doar o fată bătrână în vârstă, gentilă. În ochii celor doi tineri care, prin bunăvoinţa Janei, tocmai făcuseră cunoştinţă cu ea, se citeau uimire şi o nuanţă de dezamăgire. Erau amândoi drăguţi – fata, Charmian Stround, subţire şi brunetă, bărbatul – Edward Rossiter, un tânăr uriaş blond, amabil.

Charmian spuse cu răsuflarea întretăiată:

— Oh, ne pare grozav de bine să vă cunoaştem.

Dar ochii ei exprimau îndoială. Îi aruncă o privire fulgerătoare, întrebătoare Janei Helier.

— Dragă, spuse Jane, răspunzându-i la privire, e absolut minunată. Las-o în seama ei. V-am spus că am s-o aduc aici şi am reuşit. I se adresă domnişoarei Marple: O să le-o descurci; sunt sigură. Vă va fi uşor.

Miss Marple îşi întoarse ochii ei bleu-verzi calzi către domnul Rossiter.

— Vreţi să-mi spuneţi despre ce e vorba? întrebă ea.

— Jane este prietenă cu noi, intră în vorbă, nerăbdătoare, Charmian. Edward şi cu mine suntem la ananghie. Jane ne-a spus că dacă venim la petrecerea ei, o să ne facă cunoştinţă cu cineva care a fost… care ar fi… care ar putea…

Edward îi sări în ajutor:

— Jane ne-a spus că sunteţi o somitate în materie, Miss Marple!

Ochii bătrânei doamne sclipiră, dar protestă cu modestie:

— Oh, nu, nu! Nici vorbă. Numai când cineva trăieşte la ţară ca mine ajunge să cunoască atât de multe despre natura umană. Dar m-aţi făcut chiar curioasă. Hai spuneţi-mi ce problemă aveţi.

— Mă tem că-i teribil de banală – o comoară îngropată, spuse Edward.

— Chiar? Dar asta pare grozav de interesant!

— Ştiu. Precum „Comoara din insula piraţilor”3. Dar problema noastră n-are tenta romantică obişnuită. Nici un reper pe o hartă indicat printr-un craniu şi oase încrucişate, nici o indicaţie de genul: „patru paşi la stânga, la vest prin nord”. Este teribil de prozaică – doar unde să săpăm.

— Aţi încercat cumva?

— Aş zice că am săpat vreo doi acri şi mai bine! Tot locu-i răscolit, numai bun de zarzavaturi. Tocmai întrebam ce să punem – dovlecei sau cartofi.

Charmian spuse deodată:

— Putem chiar să vă povestim totul?

— Dar, desigur, draga mea.

— Atunci, haideţi să găsim un loc liniştit. Vino, Edward.

Ea îi scoase din camera aglomerată şi plină de fum, urcară scările până la un salon de la etajul doi. După ce s-au aşezat, Charmian începu brusc:

— Să începem. Povestea porneşte de la unchiul Mathew, stră-stră-unchiul amândurora. Era teribil de bătrân. Edward şi cu mine suntem singurele sale rude. Ţinea la noi şi, întotdeauna, a spus că, atunci când va muri, ne va împărţi averea sa. Ei bine, a murit în martie şi a lăsat ca tot ce avea să fie împărţit, în mod egal, între Edward şi mine. Ceea ce v-am spus sună destul de dur – nu vreau să credeţi că ne pare bine că a murit – ne era, într-adevăr, drag. Dar fusese bolnav în ultimul timp. Problema e că „tot” ce ne-a lăsat s-a dovedit a fi practic absolut nimic. Şi, ca să fiu sinceră, asta a fost o lovitură pentru amândoi, nu-i aşa, Edward?

Edward, amabil, încuviinţă.

— Ştiţi, spuse el, ne-am bazat puţin pe ea. Vreau să zic, când ştii că o mare sumă de bani îţi va reveni, nu te dai în vânt după muncă, încerci să te descurci doar. Sunt în armată – şi nu e cazul să vă spun cum sunt plătit, nici Charmian n-o duce mai strălucit. Lucrează ca regizor tehnic într-un teatru repertorial – foarte interesant şi-i place, dar nu prea scoate bani. Ne-am gândit să ne căsătorim şi nu prea ne-am făcut griji cu partea materială fiindcă amândoi ştiam că, într-o zi, vom fi bogaţi.

— Şi acum, vă daţi seama, nu suntem! spuse Charmian. Mai mult, Ansteys – casa familiei – la care şi eu şi Edward ţinem, va trebui, probabil, să fie vândută. Edward şi cu mine simţim că nu putem suporta asta! Dar, dacă nu găsim banii unchiului Mathew va trebui s-o vindem.

Edward interveni:

— Ştii, Charmian, încă n-am ajuns la punctul principal.

— Vorbeşte, atunci.

Edward se adresă domnişoarei Marple:

— Uitaţi despre ce e vorba. Când unchiul Mathew a îmbătrânit a devenit tot mai suspicios. Nu mai avea încredere în nimeni.

— Foarte înţelept din partea lui, spuse Miss Marple. Defectele naturii umane sunt de necrezut.

— Da, poate aveţi dreptate. Oricum, unchiul Mathew credea asta. Avea un prieten care îşi pierduse banii într-o bancă şi un alt prieten care a fost ruinat de un avocat care a fugit cu banii; şi el însuşi a pierdut bani din cauza unei companii frauduloase. Ajunsese să susţină, cu toată convingerea, că singurul loc sigur şi sănătos era să-ţi transformi banii în lucruri solide şi să le îngropi.

— Ah! făcu Miss Marple. Încep să înţeleg.

— Da. Prietenii l-au contrazis, arătându-i că, în felul ăsta, nu obţine nici o dobândă, dar el susţinea că asta nu prea conta. Majoritatea banilor, spunea el, „ar trebui ţinuţi într-o cutie sub pat sau îngropaţi în grădină”. Astea erau propriile lui cuvinte.

Charmian continuă:

— Şi când a murit n-a lăsat aproape nimic în acţiuni, deşi era foarte bogat. De aceea credeam că aşa trebuie să fi făcut.

Edward explică:

— Am aflat că îşi vânduse acţiunile, scosese sume mari de bani din când în când şi nimeni nu ştie ce a făcut cu ele. Dar pare probabil că a trăit potrivit principiilor sale – cumpăra aur şi-l îngropa.

— N-a spus nimic înainte de a muri? N-a lăsat nici o hârtie? Nici o scrisoare?

— Asta-i partea înnebunitoare a chestiunii. Nu a lăsat. Fusese inconştient timp de câteva zile, dar şi-a revenit înainte de a muri. S-a uitat la noi doi şi a chicotit – un chicot slab, pierdut. A spus: „Sunteţi aranjaţi, porumbeii mei drăgălaşi”. Apoi, s-a bătut cu mâna pe ochi – ochiul drept – şi ne-a făcut cu ochiul. Şi apoi a murit… Unchiul nostru cel bătrân Mathew, bietul de el.

— S-a bătut cu mâna pe ochi, spuse Miss Marple dusă pe gânduri.

Edward interveni nerăbdător:

— Vă spune asta ceva? Asta m-a făcut să mă gândesc la povestea cu Arsčne Lupin4 în care era ceva ascuns în ochiul de sticlă al unui om. Dar unchiul Mathew nu avea nici un ochi de sticlă.

Miss Marple scutură din cap:

— Nu, nu pot să mă gândesc la nimic, deocamdată.

Charmian spuse dezamăgită:

— Jane ne-a spus c-o să ne arătaţi de îndată unde să săpăm!

Domnişoara Marple zâmbi.

— Ştiţi, nu sunt chiar un scamator. Nu l-am cunoscut pe unchiul vostru, nu ştiu ce fel de om era şi nu am idee de casă sau de teren.

Charmian spuse:

— Dacă le-aţi ştii?

— Ei bine, atunci trebuie să fie destul de simplu, nu-i aşa? zise Miss Marple.

— Simplu! spuse Charmian. Veniţi la Ansteys să vedeţi dacă e simplu!

E posibil ca ea să nu fi lansat, în mod serios, invitaţia, dar Miss Marple spuse repede:

— Da, dragă, foarte drăguţ din partea voastră. Mi-am dorit întotdeauna să am şansa de a căuta comori ascunse. Şi adăugă, uitându-se la ei cu un zâmbet strălucitor de epocă victoriană târzie, cu o dobândă frumuşică!

— Vedeţi! spuse Charmian, făcând gesturi dramatice.

Tocmai dăduseră o raită prin Ansteys. Făcuseră turul grădinii din spatele bucătăriei – care era toată răscolită. Au colindat prin pădurice, unde, în jurul fiecărui copac mai mare, se săpase şi, acum se uitau trişti la biata suprafaţă care fusese odată uniform înverzită. Se urcară în pod, unde geamantane şi cutii vechi fuseseră golite de conţinutul lor. Coborâră în beciuri, unde unele pietre fuseseră smulse cu greu din locurile lor. Au măsurat şi au ciocănit în toate zidurile şi domnişoarei Marple i s-a arătat fiecare piesă veche de mobilă care conţinea sau putea fi suspectată de a poseda un sertar secret.

Pe o masă, în camera de dimineaţă, se afla o grămadă de hârtii, toate documentele pe care răposatul Mathew Stround le lăsase. Nu fusese distrusă nici o hârtie, iar Charmian şi Edward aveau predilecţia de a se întoarce mereu la ele, parcurgând, cu seriozitate, chitanţe, invitaţii şi scrisori de afaceri, în speranţa de a localiza pe undeva un indiciu.

— Credeţi că mai e ceva la care nu ne-am uitat? întrebă Charmian cu o undă de speranţă.

Miss Marple dădu din cap că nu:

— Se pare că aţi căutat temeinic, dragă. Poate, dacă îmi permiteţi, prea temeinic. Mă gândesc, întotdeauna, că un om îşi face un plan. Ca prietena mea, doamna Eldritch; ea a avut o servitoare mică, atât de drăguţă, care lustruia

linoleumul frumos, dar ea făcea treaba asta aşa de temeinic încât a lustruit duşumeaua de la baie prea mult, astfel că, atunci când doamna Eldritch a ieşit din baie, ştergătorul de plută i-a alunecat de sub picioare, a căzut foarte rău şi şi-a rupt, pur şi simplu, piciorul! Foarte neplăcut, pentru că, bineînţeles, uşa de la baie era închisă, grădinarul a trebuit s-aducă o scară şi să intre pe fereastră – teribil de jenant pentru doamna Eldritch, care a fost, întotdeauna, o femeie foarte pudică.

Edward dădea semne de nerăbdare. Miss Marple spuse imediat:

— Vă rog să mă iertaţi. Sunt grozavă, ştiţi, în a mă abate de la subiect. Dar un lucru îţi aminteşte de altul. Şi câteodată e util. Tot ce vroiam să vă spun e că, poate, dacă încercăm să ne ascuţim mintea şi să ne gândim la un loc probabil…

Edward spuse supărat:

— Gândiţi-vă dumneavoastră, Miss Marple. Creierul meu şi al lui Charmian sunt tabula rasa!

— Dragă, dragă. Ştiu… e foarte obositor pentru voi. M-aş uita prin astea.

Arătă hârtiile de pe masă.

— Doar dacă nu e ceva personal… Nu vreau să par indiscretă.

— Oh, câtuşi de puţin. Dar mă tem că n-o să găsiţi nimic.

Se aşează la masă şi, în mod metodic, cercetă tot maldărul de documente. Cum lua unul îl şi sorta automat, făcând mici grămăjoare. După ce termină, rămase privind fix înainte câteva minute.

Edward întrebă cu o uşoară undă de maliţiozitate:

— Ei, ce ziceţi, Miss Marple?

Aceasta îşi reveni, tresărind:

— Pardon, vă rog?

— Aţi găsit ceva relevant?

— Oh, nu, nimic de genul ăsta. Cred că ştiu ce fel de om era unchiul vostru, Mathew. Asemănător unchiului meu

Henry, cred. Îi plăceau glumele simple. Burlac, evident – mă întreb de ce? Pesemne o dezamăgire în tinereţe? Metodic până la un punct, dar nu-i plăcea să fie încorsetat – aşa sunt unii burlaci!

În spatele domnişoarei Marple, Charmian îi făcu un semn lui Edward. Vroia să zică că e „sisi”.

Miss Marple continua să flecărească, plină de voioşie, despre răposatul ei unchi Henry.

— Îi plăceau foarte mult jocurile de cuvinte. Şi unor oameni, jocurile de cuvinte li se par plicticoase din cale-afară. Un joc de cuvinte poate fi foarte iritant. Era şi un om foarte suspicios. Era tot timpul convins că servitorii îl furau. Şi câteodată, desigur, aşa şi făceau, dar nu totdeauna. Asta devenise o obsesie pentru el, bietul om. Spre sfârşit, îi bănuia că-i umblă şi-i falsifică mâncarea şi, în cele din urmă, refuză să mai mănânce altceva decât ouă fierte! Spunea că nimeni nu putea să umble în interiorul unui ou fiert. Dragul de el, unchiul Henry, fusese atât de vesel odinioară – îi plăcea foarte mult cafeaua după ce servea masa. Obişnuia să spună: „Cafeaua asta nu-i apă de mare”, vrând să zică, înţelegeţi, că ar vrea-o mai mare.

Edward simţea că, dacă mai aude ceva de unchiul Henry, înnebuneşte.

— Îi plăceau şi tinerii, continuă Miss Marple, dar avea o înclinaţie în a-i tachina puţin, înţelegeţi la ce mă refer. Obişnuia să pună pungile cu dulciuri unde un copil nu putea să ajungă.

Lăsând politeţea la o parte, Charmian zise:

— Cred că asta-i oribil!

— Oh, nu, dragă, era doar un burlac în vârstă, ştii, şi nu cunoştea copiii. De fapt, nu era deloc prost. Ţinea o groază de bani în casă şi instalase un seif. Făcea mare caz de el – ce sigur era. Ca urmare a faptului că trăncănise atâta, bandiţii i-au spart casa într-o noapte şi au făcut, pur şi simplu, o gaură în seif cu ajutorul unei substanţe chimice.

— Aşa i-a trebuit, spuse Edward.

— Oh, dar nu era nimic în seif, spuse Miss Marple. Ştiţi, de fapt, ţinea banii în altă parte – în spatele unor volume de rugăciuni, în bibliotecă, chiar aşa. Spunea că oamenii n-ar lua niciodată o carte de genul ăsta de pe vreun raft!

Edward o întrebă înviorat de idee:

— Asta-i! Ce-ar fi să ne uităm în bibliotecă?

Dar Charmian clătină din cap dispreţuitoare.

— Crezi că nu m-am gândit la asta? Am căutat în toate cărţile, marţea trecută, când ai fost plecat la Portsmouth. Le-am scos pe toate, le-am scuturat. Nu-i nimic acolo.

Edward oftă. Apoi, ridicându-se, încercă să se descotorosească, cu tact, de musafira lor ce-i dezamăgise:

— A fost grozav de drăguţ din partea dumneavoastră să veniţi şi să încercaţi să ne ajutaţi. Păcat că n-a ieşit nimic. Mă tem că v-am răpit prea mult timp. Totuşi, vă duc cu maşina şi o să puteţi prinde trenul de trei şi jumătate…

— Oh, făcu Miss Marple, dar trebuie să găsim banii, nu-i aşa? Nu trebuie să renunţaţi, domnule Rossiter. Dacă, la început, nu reuşiţi, încercaţi, încercaţi din nou.

— Vreţi să spuneţi că o să mai… încercăm?

— De fapt, spuse Miss Marple, eu încă nu am început. „Întâi prinde iepurele”5, cum spune doamna Beeton în cartea ei de bucate – o carte minunată, dar cumplit de costisitoare; majoritatea reţetelor încep cu: „Luaţi 250 de grame de smântână şi o duzină de ouă”. Ia să văd, unde eram? Oh, da. Ei bine, am prins, ca să zicem aşa, iepurele – iepurele fiind, bineînţeles, unchiul vostru, Mathew, şi trebuie doar să hotărâm acum unde şi-o fi ascuns banii. Trebuie să fie foarte simplu.

— Simplu? întrebă Charmian.

— Oh, da, dragă. Sunt sigură că trebuie să fi făcut un lucru evident. Un sertar secret – asta-i soluţia mea.

Edward îi replică sec:

— Nu poţi pune lingouri de aur într-un sertar secret.

— Nu, nu, sigur că nu. Dar nu avem nici un motiv să credem că banii sunt sub formă de aur.

— Spunea întotdeauna…

— Aşa făcea şi unchiul meu Henry cu seiful lui! Aşa încât bănuiesc foarte serios că o spunea numai de formă. Diamante – astea s-ar putea afla foarte uşor într-un sertar secret.

— Dar ne-am uitat în toate sertarele secrete. Am adus şi un tâmplar să examineze mobila.

— Chiar, dragă? Asta a fost foarte înţelept din partea voastră. V-aş sugera faptul că biroul unchiului vostru ar fi locul cel mai probabil. A fost escritoire-ul acela înalt de la perete?

— Da. O să vă arăt.

Charmian se duse la el. Lasă în jos tăblia. Înăuntru erau sertăraşe şi sertărele. Deschise o uşiţă din centru şi apăsă un buton de la sertarul din stânga. Fundul ascunzătorii din centru scoase un clinchet şi avansă spre ea. Charmian îl scoase, lăsând să se vadă bine un gol sub el. Nu era nimic.

— Vedeţi, nu-i asta o coincidenţă? exclamă Miss Marple. Unchiul Henry avea un birou exact ca ăsta, numai că al lui era furniruit cu nuc şi ăsta-i din mahon.

— Oricum, zise Charmian, nu-i nimic înăuntru, după cum vedeţi.

— Cred că tâmplarul vostru, observă Miss Marple, era tânăr. El nu ştia totul. Oamenii erau foarte dibaci când făceau, odinioară, ascunzători. Există aici un astfel de lucru: un loc secret în altul secret.

Scoase un ac de păr din colanul ei aranjat din păr cărunt. După ce îl îndreptă, îi înfipse vârful în ceea ce părea o găurică într-o parte a locului secret din centru. Cu puţină greutate trase un sertăraş. Înăuntrul lui era o legătură de scrisori şi o hârtie împăturită.

Edward şi Charmian se năpustiră asupra lucrurilor. Cu degete tremurătoare, Edward despături hârtia. Îi dădu drumul cu un gest de dispreţ.

— O reţetă de bucătărie. Şuncă prăjită!

Charmian desfăcea funda cu care erau legate scrisorile. Scoase una şi se uită la ea: „Scrisori de dragoste”!

Miss Marple reacţiona în stil victorian:

— Ce interesant! Poate este motivul pentru care unchiul vostru nu s-a căsătorit niciodată.

Charmian citi cu glas tare: „Dragul meu Mathew, trebuie să-ţi mărturisesc că mi se pare foarte mult timp de când am primit ultima ta scrisoare. Încerc să-mi umplu timpul cu diferite scrisori ce-mi sunt încredinţate şi, adesea, îmi spun că sunt cu adevărat norocoasă să văd atâtea lucruri de pe glob, deşi nici nu mă gândeam când am plecat în America că trebuia să voiajez până în insulele astea îndepărtate!”

Charmian se întrerupse: „De unde este? Oh, Hawaii”? Ea continuă: „Dar vai, băştinaşii sunt încă departe de a vedea lumina credinţei. Sunt dezbrăcaţi, în stare de sălbăticie şi-şi petrec majoritatea timpului înotând şi dansând, împodobindu-se cu ghirlande de flori. Domnul Gray i-a convertit pe câţiva, dar este o muncă titanică, iar el şi doamna Gray sunt trişti şi descurajaţi încerc să fac tot ce pot să-l înveselesc şi să-l încurajez, dar şi eu sunt adesea tristă pentru un motiv pe care-l poţi ghici, dragă Mathew. Vai, lipsa ta este o încercare grea pentru o inimă care iubeşte. Jurămintele tale reînnoite şi protestele că ţii la mine m-au bucurat foarte mult. Acum şi pentru totdeauna inima mea credincioasă şi devotată îţi aparţin, dragă Mathew, şi rămân…

Dragostea ta adevărată, Betty Martin.

P. S. Pun scrisoarea pe adresa prietenei noastre comune, Matilda Graves, ca de obicei. Sper ca Cerul să ne ierte acest mic subterfugiu”.

Edward fluieră.

— O femeie misionar! Deci, asta era iubirea unchiului Mathew. De ce nu s-or fi căsătorit niciodată?

— Se pare că ea a cutreierat toată lumea, spuse Charmian, uitându-se prin scrisori. Mauritius… tot felul de locuri. Probabil a murit de friguri galbene sau de altceva.

Un chicotit slab îi făcu să tresară. Aparent, Miss Marple tare se amuza.

— Hai, hai, ia uite ce avem aici! zise ea.

Citea reţeta pentru şuncă prăjită. Observând privirile lor întrebătoare, citi cu glas tare: „Şuncă prăjită cu spanac. Luaţi o bucată bună de şuncă, umpleţi-o cu căţei de usturoi şi acoperiţi-o cu zahăr neprelucrat, roşiatic. Coaceţi încet în sobă. Serviţi cu o garnitură de piure de spanac”.

— Ce mai credeţi despre asta?

— Cred că sună groaznic, spuse Edward.

— Nu, nu, de fapt ar putea fi foarte gustos, dar ce credeţi de toată treaba asta?

Deodată, o rază de lumină îi inundă faţa lui Edward.

— Credeţi că este vreun cod… vreo criptogramă de vreun fel?

I-o smulse din mână.

— Priveşte, Charmian, ar putea fi, ştii! Altfel, n-are nici un rost să pui o reţetă de bucătărie într-un sertăraş secret.

— Exact, spuse Miss Marple. Foarte, foarte semnificativ.

Charmian spuse:

— Ştiu ce ar putea fi… cerneală invizibilă! Hai s-o încălzim. Aprinde soba electrică.

Edward aşa făcu. Dar nici un semn de scris nu apăru la acest tratament.

Miss Marple tuşi.

— Ştiţi, de fapt cred că vă complicaţi prea mult. La drept vorbind, reţeta este numai o indicaţie. Cred că scrisorile sunt semnificative.

— Scrisorile?

— În special semnătura, spuse Miss Marple.

Dar Edward abia că o auzi. O chemă emoţionat pe Charmian:

— Vino aici! Are dreptate. Uite… plicurile sunt foarte vechi, dar scrisorile sunt scrise mult mai târziu.

— Exact, spuse Miss Marple.

— Sunt doar aparent vechi. Pariez pe orice că bătrânul unchi Mathew le-a falsificat el însuşi…

— Cu siguranţă, zise Miss Marple.

— Toată afacerea este o plăcere. N-a existat niciodată o femeie misionar. Trebuie să fie un cod.

— Dragii mei, dragi copii… nu trebuie să complicaţi totul atât de mult. Unchiul vostru era, de fapt, un om foarte simplu. El a vrut să facă o mică glumă, asta-i tot.

Pentru prima dată, i-au acordat întreaga lor atenţie.

— De fapt ce doriţi să spuneţi exact, Miss Marple? întrebă Charmian.

— Vreau să spun, dragă, că de fapt ţii banii în mâna ta în această clipă.

Charmian se holbă la reţetă.

— Semnătura, dragă, asta explică totul. Reţeta este doar o indicaţie. Dacă dăm la o parte toţi căţeii de usturoi şi zahărul şi restul, ce rămâne de fapt? Ce, şuncă şi spanac, nu? Şuncă şi spanac! Însemnând – nimic6! Aşadar este clar că scrisorile sunt importante. Şi apoi, dacă luaţi în considerare ce a făcut unchiul vostru chiar înainte de a muri, el s-a bătut uşor la ochi aţi zis. Deci, asta e… ăsta este indiciul, vedeţi?

Charmian zise:

— Noi suntem nebuni sau dumneata?

— Dar, draga mea, trebuie să fi auzit expresia folosită când ceva nu e veritabil sau nu mai are nici o valoare în zilele noastre: „all my eye and Betty Martin”7.

Edward rămase cu gura căscată, ochii căzându-i pe scrisoarea din mână. „Betty Martin…”

— Dar, desigur, domnule Rossiter. Aşa cum tocmai aţi spus nu există… nu a existat o asemenea persoană. Scrisorile au fost scrise de unchiul dumneavoastră şi cred că s-a distrat grozav scriindu-le. Aşa cum ziceţi, scrisul de pe plicuri este mult mai vechi… de fapt, plicurile nu puteau să aparţină în nici un fel scrisorilor, deoarece timbrul de pe una pe care o ţineţi este din o mie opt sute cincizeci şi unu.

Făcu o pauză şi explică subliniind cu emfază: o mie opt sute cincizeci şi unu. Şi asta explică totul, nu-i aşa?

— Mie nu, zise Edward.

— Ei bine, înţeleg, spuse Miss Marple, aş zice că nici eu n-aş fi înţeles dacă n-ar fi fost nepoţelul meu, Lionel. Un băieţel atât de scump şi atât de pasionat colecţionar de timbre. Ştie totul despre timbre. El mi-a povestit despre timbre rare şi scumpe şi că o descoperire nouă, minunată a fost scoasă la licitaţie. Şi îmi aduc chiar aminte că a menţionat un timbru – unul albastru de doi centi din o mie opt sute cincizeci şi unu. Valora circa douăzeci şi cinci de mii de dolari, cred. Închipuiţi-vă! Îmi imaginez că şi celelalte timbre sunt la fel de rare şi valoroase. Fără îndoială, le-a cumpărat prin intermediari şi a avut grijă să şteargă urmele, cum se spune în povestirile detective.

Edward gemu. Se aşeză şi-şi îngropă faţa în mâini.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Charmian.

— Nimic. Mi-a trecut prin cap gândul groaznic că, dacă n-ar fi fost Miss Marple, am fi putut arde scrisorile astea din decenţă şi cavalerism!

— Ah, spuse Miss Marple, tocmai asta nu-şi dau, niciodată, seama aceşti gentlemeni bătrâni cărora la place să facă farse. Îmi amintesc că unchiul meu Henry i-a trimis unei nepoate favorite o bancnotă de cinci lire drept cadou de Crăciun. A pus-o într-o felicitare pe care a lipit-o şi a scris deasupra: „Cu dragoste şi cele mai bune urări. Din păcate, asta-i tot ce-mi pot permite în acest an”. Biata fată, supărată de ceea ce credea că-i doar zgârcenia lui, aruncă totul, direct în foc. Aşa încât, bineînţeles, el a trebuit să-i dea o altă bancnotă.

Sentimentele lui Edward faţă de unchiul Henry au suferit o schimbare bruscă şi completă.

— Miss Marple, spuse el, mă duc să aduc o sticlă de şampanie. Să bem cu toţii în sănătatea unchiului Henry.

Crimă cu metrul de croitorie.

Domnişoara Politt puse mâna pe ciocănel şi bătu uşurel în uşa casei. Lăsă să treacă ceva timp şi bătu din nou. Pachetul de sub braţul ei stâng se mişcă puţin în timpul acesta şi ea îl îndreptă. În pachet se afla noua rochie verde de iarnă, gata de probă, a doamnei Spenlow. În mâna stângă a domnişoarei Politt se bălăbănea o geantă de mătase neagră în care se găseau un metru de croitorie, o pernuţă cu bolduri şi o foarfecă mare, bună la lucru.

Domnişoara Politt era înaltă şi slăbănoagă, cu un nas ascuţit, buzele strânse pungă şi păr rărit, cărunt, făcut cu fierul. Ezită, înainte de a lovi a treia oară cu ciocănelul. Aruncând o privire pe stradă, zări o siluetă ce se apropia grăbită. Domnişoara Hartnell, veselă, cu pielea aspritã de vânt, 45 de ani, strigă ca de obicei tare cu vocea sa groasă: „Bună ziua, domnişoară Politt!”

Croitoreasa răspunse: „Bună ziua, domnişoară Hartnell”. Vocea sa era extrem de slabă şi moale. Începuse să lucreze ca fată în casă la o lady. „Scuză-mă, continuă ea, nu ştiţi cumva dacă doamna Spenlow este acasă”?

— N-am nici cea mai mică idee, zise domnişoara Hartnell.

— Mi se pare ciudat. Trebuia să-i probez doamnei Spenlow noua sa rochie în după-amiaza asta. La ora 3 şi 30 de minute, mi-a zis.

Domnişoara Hartnell se uită la ceasul ei de mână:

— A trecut puţin de jumătate.

— Da, am bătut de trei ori şi n-am primit nici un răspuns, aşa că mă gândesc că poate doamna Spenlow ar fi putut să plece şi să uite. De obicei nu uită de întâlniri şi vrea să poarte rochia poimâine.

Domnişoara Hartnell intră pe poartă, străbătu poteca şi i se alătură domnişoarei Politt la uşa casei Laburnam.

— De ce nu deschide Gladys uşa, întrebă ea. Oh, nu, desigur, e joi – ziua liberă a lui Gladys. Cred că doamna Spenlow a adormit. N-ai ciocănit destul de tare.

Apucând ciocănelul lovi – pac, pac, pac – de te asurzea şi, în plus, bătu în rama uşii. Şi mai strigă cu o voce de stentor:

„Hei, nu-i nimeni pe-acasă”?

Nu răspunse nimeni.

Domnişoara Politt murmură:

— Oh, cred că doamna Spenlow trebuie să fi uitat şi să fi plecat. Mai trec altă dată. Începu să se îndepărteze pe potecă.

— Prostii, spuse ferm domnişoara Hartnell. Nu poate să fi plecat, aş fi întâlnit-o. Am să mă uit prin ferestre să văd dacă pot zări vreun semn de viaţă.

Râse ca de obicei, din toată inima, ca să sugereze că era o glumă şi aruncă o privire de mântuială prin cea mai apropiată fereastră, deoarece ştia prea bine că uşa din faţă era rareori folosită, domnul şi doamna Spenlow preferând salonaşul din spate.

De mântuială cum fusese, totuşi îşi atinse scopul. Domnişoara Hartnell nu văzu nici un semn de viaţă. Dimpotrivă, prin geam, o zări pe doamna Spenlow zăcând moartă pe covoraşul din faţa căminului.

— Desigur, zise domnişoara Hartnell, când povesti ulterior, am reuşit să-mi păstrez calmul. Biata aia de Politt n-ar fi ştiut, în ruptul capului, ce să facă. „Trebuie să ne ţinem firea” – i-am spus. Stai aici şi eu mă duc la poliţistul Palk. A spus ceva că nu vrea să rămână singură, dar nu i-am dat nici o atenţie. Trebuie să fi ferm cu astfel de persoane. Am considerat întotdeauna că le place să facă tărăboi. Tocmai mă îndepărtam, când, în aceeaşi clipă, chiar, domnul Spenlow dădu colţul casei.

Aici, domnişoara Hartnell făcu o pauză semnificativă. Asta le-a permis ascultătorilor săi să întrebe pe nerăsuflate: „Spune cum arăta”? Domnişoara Hartnell continuă: Ca să fiu sinceră, am bănuit imediat ceva! Era prea din cale afară de calm. Nu a părut câtuşi de puţin surprins. Şi puteţi spune ce voiţi, nu e firesc ca un bărbat să afle că nevasta i-a murit şi să nu dea nici un semn de emoţie.

Toată lumea era de acord cu această observaţie.

Şi poliţia a fost de acord. Atât de suspectă s-a considerat detaşarea domnului Spenlow, încât poliţiştii n-au pierdut timpul şi au stabilit ce-i revine domnului ca urmare a decesului soţiei sale. Când au descoperit că doamna Spenlow fusese bogată şi că banii îi reveneau soţului, potrivit unui testament întocmit imediat după căsătoria lor, au devenit şi mai suspicioşi.

Miss Marple, acea domnişoară bătrână cu faţa blândă (şi, după unii, cu limba ascuţită), care locuia în casa de lângă cea a pastorului, a fost chestionată foarte rapid după jumătate de oră de la descoperirea crimei. Ea a fost abordată de poliţistul Palk, care arăta, cu importanţă, cu degetul într-un carneţel.

— Dacă nu vă supăraţi, doamnă, am câteva întrebări să vă pun.

Miss Marple zise:

— În legătură cu uciderea doamnei Spenlow?

Palk tresări.

— Puteţi să-mi spuneţi, doamnă, de unde ştiţi?

— Peştele, spuse Miss Marple.

Răspunsul era cu totul de neînţeles pentru poliţistul Palk. El a presupus corect că băiatul vânzătorului de peşte adusese ştirea împreună cu masa de seară pentru Miss Marple.

Miss Marple continuă blând:

— Să zacă pe duşumeaua din salon, strangulată – probabil cu un cordon foarte îngust. Dar ce-o fi fost, a fost luat.

Pe faţa lui Palk i se citea furia. Cum de reuşeşte tânărul Fred să le ştie pe toate…

Miss Marple i-o retează scurt. Spuse:

— E un bold în tunica dumitale.

Poliţistul Palk se uită în jos, surprins. Spuse:

— Se zice: „Vezi un bold şi îl ridici, toată ziua bine-o duci”.

— Sper să se adeverească. Acum, ce doriţi să vă spun?

Poliţistul Palk tuşi, îşi luă un aer important şi-şi consultă carneţelul:

— Am declaraţia domnului Arthur Spenlow, soţul moartei. Domnul Spenlow spune că la două şi jumătate, după câte poate aprecia, a primit un telefon de la Miss Marple care l-a întrebat dacă ar putea veni la trei şi un sfert, deoarece dorea să-l consulte într-o problemă. Ei, doamnă, este adevărat?

— Bineînţeles că nu, spuse Miss Marple.

— Nu l-aţi sunat pe domnul Spenlow la două şi jumătate?

— Nici la două şi jumătate şi nici la vreo altă oră.

— Ah, făcu poliţistul Palk şi-şi muşcă mustaţa, cu deosebită satisfacţie.

— Ce-a mai zis domnul Spenlow?

— Domnul Spenlow a declarat că a venit aici, cum i s-a cerut, plecând de-acasă la trei şi zece minute; că, sosind aici, a aflat de la servitoare că Miss Marple „nu-i acasă”.

— Până aici e adevărat, zise Miss Marple. A venit, dar eram la adunarea de la Institutul Femeilor.

— Ah, făcu din nou poliţistul Palk.

Miss Marple exclamă:

— Spune-mi, te rog, domnule, îl suspectezi pe domnul Spenlow?

— În acest stadiu nu vă pot spune, dar mi se pare că cineva, cumva, fără să spun nume, a încercat să fie şiret.

Miss Marple spuse gânditoare:

— Domnul Spenlow?

Îi plăcea de domnul Spenlow. Era mărunt, uscăţiv, rezervat şi preţios în vorbire, culmea respectabilităţii. Părea ciudat că venise să locuiască la ţară; se vedea că trăise toată viaţa la oraş. Îi mărturisise motivul domnişoarei Marple. Spusese: „Întotdeauna mi-am dorit, încă din copilărie, să trăiesc într-o zi la ţară şi să am o grădină a mea. Mi-au plăcut, întotdeauna, foarte mult, florile. Ştiţi, soţia mea a avut o florărie. Acolo am văzut-o prima dată”.

O mărturisire clară, dar deschidea perspectiva unei poveşti de dragoste. O doamnă Spenlow mai tânără, mai drăguţă, pe un fundal de flori.

Totuşi, domnul Spenlow nu ştia mai nimic despre flori. N-avea idee de seminţe, de tăieri, de îmbobociri, de plante anuale sau perene. Avea doar un vis – visul unei căsuţe cu o grădină plină de flori frumos colorate şi parfumate. El ceruse, aproape patetic, instrucţiuni de la Miss Marple şi-şi notase răspunsurile sale într-un carneţel.

Era un om metodic. Poate din cauza acestei trăsături, poliţia s-a oprit asupra lui când soţia i-a fost găsită ucisă. Cu răbdare şi perseverenţă, poliţiştii au aflat o mulţime de lucruri despre fosta doamnă Spenlow şi, curând, întreg satul St. Mary Mead ştiu totul.

Răposata doamnă Spenlow îşi începuse viaţa într-o casă mare ca fată bună la toate, care trebuia s-o ajute şi pe cameristă şi pe bucătăreasă. Plecase de-acolo după ce se căsătorise cu ajutorul grădinarului şi, împreună, deschiseseră o florărie la Londra. Prăvălia prosperase. Nu tot astfel şi grădinarul, care, curând, se îmbolnăvi şi muri.

Văduva sa s-a îngrijit de florărie şi a dezvoltat-o cu multă ambiţie. A continuat să se îmbogăţească. Apoi, a vândut-o la un preţ bun şi s-a căsătorit a doua oară, cu domnul Spenlow, un giuvaergiu între două vârste care moştenise o afacere mică, nu prea strălucită. Nu mult timp după aceea au vândut-o şi s-au stabilit la St. Mary Mead.

Doamna Spenlow era o femeie înstărită. Profitul de pe florărie îl investise „sub îndrumarea spiritelor”, cum explica tuturor fără excepţie. Spiritele o sfătuiseră cu o neaşteptată perspicacitate.

Toate investiţiile ei prosperaseră, unele într-o manieră destul de senzaţională. Totuşi, în loc ca aceasta să-i sporească încrederea în spiritism, doamna Spenlow, în mod nerecunoscător, se ţinea departe de medium-uri şi şedinţe de spiritism şi se afundase, din toată inima, pentru scurt timp, într-o religie necunoscută, cu afinităţi indiene, care se baza pe diferite forme de respiraţie adâncă8. Totuşi, când a sosit la St. Mary Mead, recidivă într-o perioadă de aderare la biserica anglicană. Petrecea mult timp la casa parohială

şi participa, cu asiduitate, la slujbele religioase. Ea patrona prăvăliile din sat, o interesau evenimentele locale şi juca bridge.

O viaţă monotonă, obişnuită. Şi, deodată, crima.

Colonelul Melchett, şeful poliţiei, îl chemase pe inspectorul Slack.

Slack era un tip care nu-şi făcea probleme. Când îi căşuna pe cineva o ţinea una şi bună. Acum, de pildă, era sigur: „Soţul a comis-o, sir”, zise el.

— Aşa crezi tu?

— Sunt sigur. E de-ajuns să te uiţi la el. N-a arătat niciodată vreun semn de amărăciune sau emoţie. S-a întors acasă ştiind că era moartă.

— N-ar fi încercat cel puţin să joace rolul soţului disperat?

— El nu, domnule. Prea plin de el. Unii bărbaţi nu se pot preface. Prea crispat. După câte cred eu, se cam săturase de nevastă-sa. Ea avea banii şi, aş zice, era o femeie dificilă, greu de trăit cu ea – mereu se apuca de un „ism” sau ceva cam aşa9. El a hotărât, cu sânge rece, să scape de ea şi să trăiască confortabil singur.

— Da, presupun că aşa ar putea deveni cazul.

— Depindea de ea, asta e. Şi-a făcut planurile cu grijă. A pretins că a primit un telefon…

Melchett l-a întrerupt:

— Telefonul n-a fost confirmat?

— Nu, domnule. Aceasta înseamnă ori că el a minţit, ori că s-a sunat de la o cabină telefonică publică. Singurele două telefoane publice din sat sunt la gară şi la poştă. De la poştă n-a dat în mod sigur. Doamna Blande îi vede pe toţi cei care intră. De la gară s-ar putea. Trenul soseşte la două şi douăzeci şi şapte şi atunci e puţină agitaţie. Dar, lucru important e faptul că el spune că Miss Marple l-a sunat şi asta nu-i deloc adevărat. Nu s-a sunat din casa ei şi ea însăşi era plecată la Institut.

— Nu ai în vedere posibilitatea ca soţul să fie, în mod deliberat, scos din cauză, de cineva care dorea s-o ucidă pe

doamna Spenlow?

— Vă gândiţi la tânărul Ted Gerard, nu-i aşa, domnule? L-am anchetat şi ne-am lovit de lipsa de motivaţie. El nu ar fi avut nimic de câştigat.

— Are un caracter îndoielnic, totuşi. Odată şi-a însuşit, în mod fraudulos, o sumă considerabilă de bani ce-i fusese încredinţată.

— Nu spun că nu-i băiat rău. Totuşi s-a dus la şeful lui şi a mărturisit totul despre afacere. Şi şefii săi nu ştiau încă nimic

— Un membru al Grupului Oxford10, spuse Melchett.

— Da, domnule. A devenit membru şi s-a dus să facă ce trebuia mărturisind că furase banii. Nu zic, să ştiţi, că n-ar fi putut fi şi o doză de viclenie – el s-ar fi putut gândi că e suspectat şi s-a decis să facă pe pocăitul cinstit.

— Eşti un sceptic, Slack, zise colonelul Melchett. Apropo, ai vorbit cu Miss Marple?

— Ce are ea de-a face cu asta, domnule?

— Oh, nimic. Dar ea aude lucruri, ştii. De ce nu te duci să stai puţin de vorbă cu ea? E o bătrână foarte deşteaptă.

Slack schimbă subiectul:

— Un lucru vroiam să vă întreb, domnule. Slujba aia de servitoare cu care răposata şi-a început cariera – casa domnului Robert Abercrombie. Acolo s-a comis un furt de bijuterii – smaralde. Valorau o groază. Niciodată nu le-a mai recuperat. Am controlat, trebuie să se fi întâmplat când femeia aceea, Spenlow, era acolo, deşi s-ar fi putut să fie doar o fetiţă pe vremea aia. Nu credeţi că a fost implicată, domnule? Ştiţi, Spenlow a fost unul din bijutierii aceia mici – tocmai tipul potrivit ca paravan.

Melchett dădu neîncrezător din cap:

— Doar nu crezi că e ceva în asta. Ea nici nu-l cunoştea pe Spenlow pe vremea aceea. Îmi amintesc cazul, în cercurile poliţieneşti părerea era că un fiu era amestecat în treaba asta – Jim Abercrombie – un tânăr groaznic de cheltuitor. Avea o grămadă de datorii şi, abia după jaf, au fost toate

plătite – de-o femeie bogată, se zicea, dar nu ştiu – bătrânul Abercrombie s-a eschivat puţin în legătură cu cazul – a încercat să îndepărteze poliţia.

— A fost doar o idee, domnule, zise Slack.

Miss Marple îl primi pe inspectorul Slack cu satisfacţie, mai ales când a auzit că fusese trimis de colonelul Melchett.

— Da, într-adevăr, e foarte drăguţ din partea colonelului Melchett. Nu ştiam că-şi mai aminteşte de mine.

— Îşi aminteşte de dumneavoastră foarte bine. Mi-a zis că ceea ce nu cunoaşteţi că se întâmplă în St. Mary Mead nu merită cunoscut.

— Tare drăguţ din partea lui, dar, zău, nu ştiu absolut nimic. Despre crimă, vreau să zic.

— Ştiţi ce se discută.

— Desigur, dar nu e cazul să repeţi vorbe goale, nu se face.

Slack zise, cu un efort de bună dispoziţie:

— Ştiţi, asta nu-i o conversaţie oficială. Este, aş zice, confidenţială.

— Chiar doriţi să ştiţi ce vorbesc oamenii? Dacă e vreun sâmbure de adevăr sau nu?

— Cam aşa ceva.

— Ei, bine, se vorbeşte mult şi se fac tot felul de speculaţii. Există deja două tabere distincte, dacă mă înţelegeţi. Primii sunt cei ce cred că soţul a făcut-o. Bărbatul sau nevasta sunt persoane uşor de suspectat, nu credeţi?

— Poate, spuse inspectorul reţinut.

— Parteneri atât de apropiaţi, ştiţi. Şi, apoi, aspectul acesta al banilor. Aud că doamna Spenlow era cea cu banii şi, deci, domnul Spenlow o moşteneşte după moarte. În această lume rea, mă tem că presupunerile cele mai nemiloase sunt adesea justificate.

— Moşteneşte o avere destul de mare, asta-i sigur.

— Exact. Ar părea destul de plauzibil, nu-i aşa, ca el s-o stranguleze, să plece din casă prin uşa din spate, să traverseze câmpul până la casa mea şi să pretindă că a

primit un telefon de la mine, apoi să se întoarcă şi să-şi găsească soţia ucisă în absenţa lui, sperând, desigur, că omorul va fi pus pe seama vreunui vagabond sau tâlhar.

Inspectorul încuviinţă:

— Dacă luaţi în considerare aspectul banilor… şi dacă erau în relaţii proaste în ultimul timp…

Dar Miss Marple îl întrerupse:

— Oh, dar ei nu erau.

— Ştiţi precis?

— Toată lumea ar fi ştiut dacă ei s-ar fi certat! Servitoarea, Gladys Brent, ar fi dus repede zvonul în sat.

Inspectorul spuse încet:

— Ea s-ar fi putut să nu ştie.

Dar i se zâmbi compătimitor în chip de răspuns. Miss Marple continuă:

— Şi, apoi, mai e cealaltă şcoală de gândire. Ted Gerard. Un tânăr arătos. Cred că ştiţi că o înfăţişare plăcută are darul de a influenţa mai mult decât trebuie. Penultimul nostru pastor exercita o influenţă magică! Toate fetele veneau la biserică – la vecernie, ca şi la slujba de dimineaţă. Şi multe femei mai în vârstă au devenit neobişnuit de des văzute la activităţile parohiale – şi ce papuci şi şaluri i se mai făceau! Foarte stânjenitor pentru bietul tânăr. Dar unde eram? Ah, da, la tânărul Ted Gerard. Bineînţeles, s-a vorbit pe seama lui. O vizita atât de des! Deşi însăşi doamna Spenlow mi-a mărturisit că el era membru în ceea ce cred că se numeşte „Oxford Group”. O mişcare religioasă. Sunt sinceri şi serioşi, cred, şi doamna Spenlow a fost impresionată de asta.

Miss Marple respiră adânc şi continuă:

— Nu cred că există vreun motiv să se bănuiască că ar fi altceva în plus în asta, dar, ştiţi, cum sunt oamenii. Foarte mulţi sunt convinşi că doamna Spenlow era îndrăgostită de tânăr şi că îi împrumuta o mulţime de bani.

Şi e absolut adevărat că a fost într-adevăr văzut la gară în ziua aceea. În trenul de ora două şi douăzeci şi şapte de

minute. Dar, desigur, ar fi destul de uşor, nu-i aşa, să te strecori de partea cealaltă a trenului şi s-o iei pe scurtătură, peste gard, de-a lungul gardului viu şi să nu ieşi deloc pe uşa gării? Aşa că putea să nu fie văzut ducându-se spre casa aceea. Şi, sigur, oamenii consideră că doamna Spenlow era îmbrăcată într-un mod cu totul deosebit.

— Deosebit?

— Într-un kimonou. Nu într-o rochie.

Miss Marple se înroşi.

— Lucrul ăsta, ştiţi, e, poate, cam sugestiv pentru unii oameni.

— Credeţi că era sugestiv?

— Oh, nu, eu nu cred. Mi se pare absolut natural.

— Credeţi că era natural?

— În aceste împrejurări, da.

Privirea domnişoarei Marple era rece şi dusă departe. Inspectorul Slack zise:

— Ne-ar putea da încă un motiv în cazul soţului: gelozia.

— Oh, nu, domnul Spenlow nu e un tip gelos. Nu e omul care să vadă lucrurile. Dacă nevastă-sa l-ar fi părăsit şi ar fi lăsat un bilet, pe pernuţa de ace, abia atunci el ar fi aflat prima dată de chestia asta.

Inspectorul Slack era uimit de intensitatea cu care ea îl privea. Avea impresia că toată povestirea ei tindea să-i sugereze ceva ce el nu înţelegea. Acum spuse cu oarecare emfază:

— N-aţi găsit indicii, inspectare, la faţa locului?

— În zilele noastre, oamenii nu mai lasă amprente şi mucuri de ţigări, Miss Marple.

— Dar cred că asta a fost o crimă în stil clasic, sugeră ea.

Slack zise repezit:

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

Miss Marple remarcă rar:

— Cred că ştiţi că poliţistul Palk v-ar putea ajuta. El a fost prima persoană la… la „locul crimei”, cum se spune.

Domnul Spenlow stătea jos. Arăta uluit. Spuse cu glasul său slab, precis:

— Pot, desigur, să-mi imaginez ce s-a întâmplat. Nu mai aud la fel de bine ca mai înainte. Dar sunt sigur că am auzit un băieţel strigând după mine: „Hei, cine-i Crippen? 11” Asta… asta mi-a lăsat impresia că el credea că eu mi-am… am omorât-o pe draga mea soţie.

Miss Marple, tăind grijuliu, cu foarfecă floarea veştejită a unui trandafir, zise:

— Fără îndoială că asta-i impresia pe care a vrut s-o lase.

— Dar cum a putut să-i treacă aşa ceva unui copil prin cap?

Miss Marple tuşi:

— A auzit, fără îndoială, părerile părinţilor săi.

— Credeţi… credeţi cu adevărat că şi alţi oameni gândesc acest lucru?

— Aproape jumătate din locuitorii din St. Mary Mead.

— Dar, draga mea doamnă, ce oare a putut să stârnească o asemenea părere? Eu am ţinut sincer la soţia mea. Din păcate, ei nu i-a plăcut să trăiască la ţară aşa cum am sperat, dar un acord perfect asupra tuturor lucrurilor este un ideal imposibil. Te asigur că-i simt foarte acut lipsa.

— Probabil. Dar scuză-mă când îţi zic că nu prea se simte din spusele dumitale.

Domnul Spenlow îşi ridică făptura subţire la întreaga sa statură.

— Doamnă dragă, cu mulţi ani în urmă, am citit despre un anume filosof chinez care, atunci când adorata sa soţie i-a fost luată, a continuat calm să bată gongul pe stradă – probabil o distracţie obişnuită chinezească – aşa cum făcea de obicei. Oamenii din oraş au fost foarte mult impresionaţi de tăria sa sufletească.

— Dar, observă Miss Marple, oamenii din St. Mary Mead reacţionează oarecum diferit. Ei nu cunosc filosofia chinezească.

— Dar înţelegeţi?

Miss Marple încuviinţă din cap.

— Unchiul meu, Henry, îi explică ea, era un om cu o stăpânire de sine neobişnuită. Motto-ul său era: „Niciodată nu da frâu emoţiei”. Şi el îndrăgea foarte mult florile.

— Mă gândeam, spuse domnul Spenlow cu o oarecare nerăbdare, că aş putea, poate, pune o pergolă în partea de vest a casei. Trandafiri roz şi, poate, „Wisteria”. Şi mai e o floare albă, în formă de stea, al cărei nume îmi scapă pentru moment…

Pe tonul în care se adresa nepotului ei de trei ani, Miss Marple spuse:

— Am un catalog foarte frumos aici, cu poze. Poate vrei să te uiţi prin el… Eu mă duc în sat.

După ce îl lăsă pe domnul Spenlow să stea fericit în grădină cu catalogul său, Miss Marple se urcă în camera ei, împachetă în grabă o rochie într-o bucată de hârtie cafenie şi, părăsind casa, merse repede spre poştă. Domnişoara Politt, croitoreasa, locuia în camerele de deasupra oficiului poştal.

Dar Miss Marple nu intră pe dată pe uşă şi nu urcă scările. Era exact două şi jumătate şi după un minut autobuzul de Much Benham12 se opri la uşa poştei. Era unul din evenimentele zilei la St. Mary Mead. Poştăriţa ieşi grăbită cu pachete; pachetele erau legate şi de obligaţiile ei de serviciu în magazin, deoarece poşta avea şi raioane de dulciuri, cărţi ieftine şi jucării pentru copii.

Timp de patru minute, Miss Marple se află singură în oficiul poştal.

Numai după ce poştăriţa se întoarse la locul său, Miss Marple urcă şi îi explică domnişoarei Politt că dorea să-i modifice rochia ei gri de crep, să i-o facă mai modernă dacă se putea. Domnişoara Politt a promis să vadă ce poate face.

Şeful poliţiei a fost destul de mirat când i-a fost anunţat numele domnişoarei Marple. Intră, cerându-şi multe scuze:

— Îmi pare rău, îmi pare foarte rău că vă deranjez. Sunteţi atât de ocupat, ştiu, dar aţi fost întotdeauna atât de bun,

colonele Melchett, încât mi-am zis că aş putea veni la dumneata mai degrabă decât la inspectorul Slack. Ştiţi, n-aş vrea ca poliţistul Palk să aibă necazuri. Sincer vorbind, presupun că nu ar fi trebuit să se atingă de nimic.

Colonelul Melchett era uşor uimit. Spuse:

— Palk? E poliţistul din St. Mary Mead, nu-i aşa? Ce-a făcut?

— A luat un bold, ştiţi. Era în tunica lui. Şi mi-a trecut atunci prin minte că era foarte probabil ca el să-l fi luat de pe jos din casa doamnei Spenlow.

— Probabil, probabil. Dar, de fapt, ce mare lucru credeţi că e un bold? De fapt l-a ridicat de pe jos, chiar de lângă cadavrul doamnei Spenlow. A venit şi i-a spus asta ieri lui Slack – dumneata l-ai determinat, după câte îmi dau seama. Nu se cuvine să se atingă de nimic, desigur, dar, aşa cum am mai spus, ce-i un ac? Era unul obişnuit. Un ac din cele pe care le are orice femeie.

— Oh, nu, colonele Melchett, aici greşeşti. Pentru un bărbat, poate arată ca un ac obişnuit, dar nu e aşa. E un bold special, unul foarte fin, din acelea pe care le cumperi cu cutia, de felul celor folosite, cel mai adesea, de croitorese.

Melchett făcu ochii mari, o licărire că a înţeles, îl străfulgera un gând. Miss Marple clătină din cap, de câteva ori, aprobator.

— Da, desigur. Mi se pare clar. Ea era în kimono pentru că urma să-şi probeze rochia cea nouă şi s-a dus în camera din faţă, iar domnişoara Politt a spus ceva despre luat măsura şi i-a pus metrul în jurul gâtului – şi, apoi, tot ce mai avea de făcut era să-l răsucească şi să tragă – foarte uşor, aşa am auzit. Şi apoi, bineînţeles, a ieşit, a tras uşa şi a rămas acolo, bătând, ca şi cum tocmai sosise. Dar acul arată că ea fusese deja în casă.

— Şi domnişoara Politt a fost cea care i-a telefonat lui Spenlow?

— Da. De la poştă, la două şi jumătate – chiar când vine autobuzul şi oficiul poştal e gol.

Colonelul Melchett zise:

— Dar, draga mea Miss Marple, de ce? În numele Domnului, de ce? Nu poţi comite o crimă fără motiv.

— Ei bine, cred că ştiţi, colonele Melchett, din ceea ce am auzit, crima datează de mult timp în urmă. Îmi reaminteşte, ştiţi, de cei doi veri ai mei. Anthony şi Gordon. De tot ce se apuca Anthony ieşea bine şi de ce se apuca bietul Gordon – mergea prost: caii de curse îşi rupeau piciorul, cursul acţiunilor scădea, preţul proprietăţilor se deprecia… După mine, cele două femei erau amestecate.

— În ce?

— Jaful. De acum mult timp. Smaralde foarte valoroase, după câte am auzit. Camerista doamnei şi fata bună la toate în casă. Pentru ca un lucru nu şi-a găsit explicaţia – cum, când fata bună la toate în casă s-a căsătorit cu grădinarul, au avut destui bani să deschidă o florărie?

— Răspunsul este că a avut partea ei din… din şterpeleală, cred că e cea mai potrivită expresie. De tot ce s-a apucat a mers bine. Banii făceau bani. Dar cealaltă, camerista doamnei, trebuie să fi fost ghinionistă. A ajuns să fie doar o croitoreasă într-un sat. Apoi s-au reîntâlnit. La început, toate au mers bine, cred, până când a intrat în scenă domnul Ted Gerard. Ştiţi, doamna Spenlow avea deja mustrări de conştiinţă şi înclinaţii religioase. Fără îndoială că tânărul o îndemna „să mărturisească”, „să se elibereze” şi cred că era tentată s-o facă. Dar domnişoara Politt nu vedea lucrurile în felul ăsta. Tot ceea ce vedea era faptul că avea să meargă la închisoare pentru un furt pe care-l comisese cu mulţi ani în urmă. Aşa că s-a hotărât să oprească totul. Mă tem că ştiţi că a fost, întotdeauna, o femeie rea. Nu cred că i-ar fi păsat, nici negru sub unghie, dacă acel blând şi stupid domn Spenlow ar fi fost spânzurat.

Colonelul Melchett spuse încet:

— Putem… verifica teoria dumneavoastră… până la un punct. Identitatea femeii aceleia, Politt, cu a cameristei doamnei Abercrombie, dar…

Miss Marple îl asigură:

— Va fi destul de uşor. E tipul de femeie care se înmoaie de îndată ce e confruntată cu adevărul. Şi, apoi, vedeţi, i-am luat metrul. L-am şterpelit ieri, când m-am dus să fac o probă. Când îşi va da seama că nu-l mai are se va gândi că e la poliţie… ei bine, e o femeie destul de proastă şi va crede că va fi, într-un fel, o dovadă împotriva ei.

Ea îi zâmbi încurajator:

— N-o să aveţi probleme, vă asigur.

Era tonul cu care mătuşa sa favorită îl asigurase, odată, că va reuşi să treacă examenul de admitere la Royal Military Academy din Sandhurst.

Şi fusese admis.

Cazul servitoarei perfecte

— Oh, vă rog, doamnă, pot să vă vorbesc o clipă?

S-ar putea crede că era prin natura ei o absurditate, de vreme ce Edna, mica servitoare de la Miss Marple, stătea de fapt de vorbă cu stăpâna chiar în acel moment.

Recunoscând, totuşi, obişnuinţa, Miss Marple spuse prompt:

— Desigur, Edna. Vino şi închide uşa. Despre ce e vorba?

Închizând ascultătoare uşa, Edna păşi în cameră, împături colţul şorţului ei între degete şi înghiţi de câteva ori.

— Zi, Edna! spuse Miss Marple încurajatoare.

— Oh, vă rog, doamnă, e vorba de verişoara mea, Gladdie. Ştiţi, şi-a pierdut slujba.

— Vai de mine, îmi pare rău să aud asta. Ea era la conacul cel mare, nu-i aşa, la domnişoara… doamna… Skinner?

— Da, doamnă, exact, doamnă. Şi Gladdie este foarte necăjită din cauza asta, grozav de necăjită.

— Gladys a schimbat slujbele cam des înainte, totuşi, nu-i aşa?

— Aşa e, doamnă. De felul ei, Gladdie este mereu amatoare de schimbare. Nu pare, niciodată, cu totul aşezată, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Dar, întotdeauna, ea a fost cea care a anunţat că pleacă, ştiţi!

— Şi de data aceasta e invers? întrebă Miss Marple scurt.

— Da, doamnă, şi asta a supărat-o pe Gladdie de groază.

Miss Marple arăta uşor surprinsă. Îşi amintea de Gladys, care venise câteodată să bea ceai în bucătărie în „zilele ei libere", ca de o fată solidă, chicotind, cu un temperament foarte echilibrat.

Edna continuă:

— Să vedeţi, doamnă, cum s-a întâmplat – cum consideră domnişoara Skinner.

— Cum consideră domnişoara Skinner? întrebă Miss Marple cu răbdare.

De data aceasta Edna fu în stare să povestească întreaga tărăşenie.

— Oh, doamnă, a fost aşa un şoc pentru Gladdie. Ştiţi, una din broşele domnişoarei Emily a dispărut şi s-a făcut atâta caz şi zarvă pentru asta ca niciodată, căci, desigur, nimănui nu-i place să i se întâmple aşa ceva; este îngrijorător, doamnă, ştiţi ce vreau să spun. Şi Gladdie a ajutat să se cerceteze peste tot şi domnişoara Lavinia spunea că se duce la poliţie să anunţe şi atunci broşa a apărut: căzuse în spatele sertarului de la toaletă şi Gladdie a fost foarte mulţumită. Chiar a doua zi o farfurie s-a spart şi domnişoarei Lavinia îi sări ţandăra s-o dea afară şi i-a spus lui Gladdie că-i dă un preaviz de o lună. Şi Gladdie crede că nu e vorba de o farfurie, că domnişoara Lavinia se foloseşte de asta ca un pretext şi că trebuie să fie din cauza broşei şi că ele îşi închipuie că ea a luat-o şi a pus-o înapoi când s-a ameninţat cu poliţia, şi Gladdie n-ar face un asemenea lucru, n-ar face niciodată. Şi crede că zvonul se va răspândi şi va fi împotriva ei şi ăsta-i un lucru foarte serios pentru o fată, după cum ştiţi, doamnă.

Miss Marple încuviinţă. Deşi nu-i plăcea în mod deosebit Gladys, cea dată afară şi care avea propriile ei opinii, era aproape sigură de cinstea perfectă a fetei şi-şi putea prea bine imagina că afacerea trebuie să o fi necăjit.

Edna spuse pe un ton rugător:

— Se poate, doamnă, să faceţi ceva în legătură cu asta?

— Spune-i să nu fie proastă, zise Miss Marple hotărâtă. Dacă nu a luat ea broşa, fapt de care sunt sigură, atunci n-are nici un motiv să fie necăjită.

— Se va răspândi zvonul, zise Edna descurajată.

Domnişoara Marple spuse:

— Am… am… să mă duc acolo după-amiază. Am să vorbesc cu domnişoara Skinner.

— Oh, vă mulţumesc, doamnă, spuse Edna.

Vechiul conac era o casă mare în stil victorian, înconjurată de pădure şi de un parc. De când se dovedise de neînchiriat şi de nevândut după cum era, un întreprinzător speculativ îl împărţise în patru apartamente cu un sistem central de încălzire şi cu folosirea „domeniului” în comun de către chiriaşi. Experimentul fusese satisfăcător. O bătrână doamnă bogată şi excentrică împreună cu camerista ei ocupau un apartament. Bătrâna doamnă avea o pasiune pentru păsări şi întreţinea în fiecare zi o adunare a înaripatelor la mese. Un judecător indian la pensie şi soţia sa au închiriat un al doilea. Un cuplu foarte tânăr, recent căsătorit, l-a ocupat pe al treilea şi cel de al patrulea fusese luat, numai cu două luni în urmă, de două tinere pe nume Skinner. Chiriaşii erau în relaţii foarte distante unii cu alţii, întrucât nu aveau nimic în comun. Proprietarul fusese auzit spunând că acesta era un lucru excelent. El se temea de prietenii, urmate de certuri şi plângerile de rigoare ce i s-ar fi adresat.

Miss Marple îi cunoştea pe toţi chiriaşii, deşi nu ştia pe niciunul dintre ei prea bine. Domnişoara Skinner, cea mare, domnişoara Lavinia era ceea ce se poate spune membrul conducător al firmei. Domnişoara Emily, cea mică, îşi

petrecea majoritatea timpului în pat, suferind de variate boli care, în opinia celor din St. Mary Mead, erau mai mult imaginare. Numai domnişoara Lavinia credea cu toată devoţiunea în martiriul şi răbdarea cu care suferea sora sa şi alerga pe dată, bătând satul de la un capăt la altul, după comisioane şi lucruri pe care „sora mea şi le doreşte deodată”.

În St. Mary Mead se credea că, dacă domnişoara Emily suferea pe jumătate pe cât susţinea, ar fi trimis de mult după doctorul Haydock. Dar domnişoara Emily, când i se sugera acest lucru, îşi închidea ochii cu un aer superior şi murmura că în cazul ei nu era uşor – cei mai buni specialişti din Londra fuseseră derutaţi – şi un nou venit minunat în breaslă îi prescrisese cel mai modern tip de tratament şi ea spera cu adevărat că starea sănătăţii i se va ameliora mulţumită acestuia. Nici un medic generalist nu-i putea înţelege deloc cazul.

— După părerea mea, spunea sincera domnişoară Hartnell, ea e foarte înţeleaptă că nu-l cheamă. Dragul de el, doctorul Haydock, în maniera aia a sa repezită i-ar putea spune că n-are nimic, să se dea jos din pat şi să nu mai facă atâta caz! I-ar face foarte mult bine!

Scăpând de un asemenea tratament arbitrar, domnişoara Emily continuă, aşadar, să zacă pe sofale, să se înconjoare cu cutiuţe pline de pastile ciudate şi să respingă aproape tot ce i se gătea şi să ceară altceva – de obicei ceva dificil şi care nu era la îndemână de obţinut.

Uşa i-o deschise domnişoarei Marple, Gladdie care arăta mai deprimată decât ar fi crezut vreodată Miss Marple că e capabilă. În sufragerie (un sfert din fostul living, care fusese împărţită în sală de masă, salon, baie şi coşul de rufe pentru servitoare), domnişoara Lavinia se ridică s-o întâmpine pe Miss Marple.

Lavinia Skinner era o femeie înaltă, slăbănoagă, osoasă de vreo cincizeci de ani. Avea o voce arţăgoasă şi o purtare repezită.

— Îmi pare bine că vă văd, zise ea. Emily zace în pat… se simte rău astăzi, biata de ea. Spera să vă vadă, ceea ce ar reconforta-o, dar sunt momente când nu se simte în stare să vadă pe nimeni. Draga de ea, e tare răbdătoare.

Miss Marple îi răspunse politicos. Servitoarele era principala temă de conversaţie în St. Mary Mead, aşa încât nu-i fu greu să dirijeze discuţia în direcţia asta. Miss Marple spuse că auzise că fata aia drăguţă, Gladys Holmes, urma să plece.

Domnişoara Lavinia îi confirmă spusele.

— De miercuri într-o săptămână. A spart lucruri, ştiţi. Nu putem permite aşa ceva.

Miss Marple oftă şi-şi dădu cu părerea că toţi trebuie să ne obişnuim astăzi cu lucruri de-astea. E atât de greu să faci servitoarele să vină la ţară. Credea domnişoara Skinner că era într-adevăr bine să se despartă de Gladys?

— Ştiu că e greu să găseşti servitoare, încuviinţă domnişoara Lavinia. Familia Devereux n-a găsit pe nimeni dar nici nu mă mir – se ceartă tot timpul, jazz toată noaptea, se mănâncă la orice oră, fata aia nu ştie cum se ţine o gospodărie. Mi-e milă de bărbatul ei! Şi apoi, familia Larkin tocmai a rămas fără servitoare. Sigur, cu firea judecătorului şi dorinţa lui de a i se pregăti Chota Hazri13, cum îi zice el, la ora şase dimineaţa şi doamna Larkin care e mereu nemulţumită. Nu mă mir nici de asta, de pildă. Janet de la doamna Carmichael este cea mai stabilă, desigur, dar după mine este o femeie foarte dezagreabilă şi o înfruntă pe bătrâna doamnă.

— Atunci, nu credeţi că ar trebui să reveniţi asupra deciziei în privinţa Gladysei? E o fată tare bună. Îi cunosc întreaga familie; oameni foarte cinstiţi şi de calitate.

Domnişoara Lavinia se împotrivi:

— Am motivele mele, spuse ea dându-şi importanţă.

Miss Marple murmură:

— V-a lipsit o broşă, am auzit…

— Cine-a trăncănit? îmi închipui că fata. Pe cinstite, sunt aproape sigură că ea a luat-o. Şi apoi s-a speriat şi a pus-o la loc, dar, vedeţi, nu poţi spune nimic dacă nu eşti sigur. Schimbă subiectul. Veniţi s-o vedeţi pe domnişoara Emily, Miss Marple. Sunt sigură c-o să-i facă bine.

Miss Marple o urmă docilă la o uşă, unde domnişoara Lavinia bătu, fu invitată să intre şi-şi introduse musafira în cea mai bună cameră din apartament în care lumina nu pătrundea mai deloc din cauza jaluzelelor pe jumătate trase. Domnişoara Emily stătea culcată în pat, bucurându-se, după toate aparenţele, de penumbră dar şi de suferinţele sale nedefinite.

Lumina slabă o făcea să pară o fiinţă subţire, cu o alură imprecisă, cu o grămadă de păr blond-cenuşiu neîngrijit în jurul capului, din care se desprindeau cârlionţi, totul arătând ca un cuib de pasăre cu care nici o pasăre, care s-ar fi respectat, nu s-ar fi putut mândri. În cameră era un miros de apă de colonie, biscuiţi râncezi şi camfor.

Cu ochii pe jumătate închişi şi cu o voce slabă, subţiratică, Emily Skinner le explică că era „una din zilele ei proaste”.

— Cel mai rău lucru când eşti bolnav e faptul că îţi dai seama ce povară devii pentru cei din jur, zise domnişoara Emily pe un ton melancolic. Lavinia e atât de bună cu mine. Lavie, dragă, îmi e atât de greu că te necăjesc mereu, dar dacă ai umple sticla cu apă fierbinte aşa cum îmi place – dacă e prea plină mă apasă cam mult, pe de altă parte, dacă nu e suficient de plină, se răceşte imediat!

— Îmi pare rău, dragă. Dă-mi-o. O s-o golesc puţin.

— Dacă tot o faci, umple-o din nou. Nu avem ruscus14 în casă, nu-i aşa, nu, nu contează. Pot şi fără asta. Nişte ceai slab şi o feliuţă de lămâie – n-avem lămâi? Chiar? Nu pot să beau ceai fără lămâie. Cred că laptele s-a tăiat puţin azi dimineaţă. M-a făcut să nu mai am chef să-mi pun lapte în ceai. Nu contează. Pot să trăiesc şi fără ceaiul meu. Numai că mă simt atât de slăbită. Se spune că stridiile sunt hrănitoare. Mă întreb dacă aş încerca câteva. Nu, nu, prea

multă bătaie de cap să le cumperi la ora asta înaintată. Pot să rabd până mâine.

Lavinia ieşi din cameră murmurând ceva incoerent despre dusul cu bicicleta până în sat.

Domnişoara Emily zâmbi alene musafirei sale şi sublinie că nu-i plăcea deloc să dea cuiva vreo bătaie de cap.

Miss Marple îi spuse Ednei în seara aceea că se temea că misiunea sa eşuase.

Era foarte tulburată de faptul că zvonuri despre necinstea Gladysei circulau deja în sat.

La poştă, domnişoara Wetherby o abordă:

— Dragă Jane, i-au dat o recomandare scrisă în care se spune că este binevoitoare, sobră şi respectabilă, dar nu se arată nimic despre cinste. Mi se pare foarte semnificativ! Mă tem că e ceva în legătură cu broşa. Cred că trebuie să fie ceva în chestia asta, ştii, deoarece nimeni nu dă drumul azi la o servitoare dacă nu e ceva destul de grav. Le va fi foarte greu să găsească pe alta. Fetele, pur şi simplu, nu se duc la conacul cel vechi. Sunt nervoase când se întorc acasă în zilele lor libere. O să vezi că surorile Skinner n-o să găsească pe altcineva şi atunci, poate, sora aia teribil de ipohondră se va da jos din pat şi va pune mâna să facă ceva!

Mare a fost supărarea în sat când s-a dovedit că domnişoarele Skinner angajaseră, de la o agenţie, o servitoare nouă, care, după toate relatările, era un model de cinste şi virtute.

— O recomandare după trei ani de slujbă, foarte călduroasă, preferă provincia şi cere un salariu mai mic decât Gladys. Cred că am avut un adevărat noroc.

— Chiar, adevărat? întrebă Miss Marple căreia i se aduseră la cunoştinţă aceste detalii de către domnişoara Lavinia în magazinul negustorului de peşte.

— Pare prea bună ca să fie adevărat.

Apoi, părerea celor din St. Mary Mead a fost că modelul de cinste şi virtute s-a răzgândit în ultima clipă şi nu a mai sosit.

Niciunul dintre aceste pronosticuri nu se adeveri, totuşi, şi satul luă cunoştinţă de comoara domestică pe nume Mary Higgins care trecu prin localitate în taxi spre conacul cel vechi. Trebuiau să recunoască cu sinceritate că arăta bine. O femeie cu o înfăţişare foarte respectabilă, foarte corect îmbrăcată.

La următoarea vizită pe care Miss Marple o făcu la conacul cel vechi, cu ocazia adunării organizatorilor unei sărbători în parohie (la care cine vroia îşi vindea lucruri), Mary Higgins deschise uşa. Era, cu siguranţă, o servitoare cu un aer superior, cam de vreo patruzeci de ani, cu păr negru lins, obraji roşii, o siluetă plinuţă, mascată discret în negru cu un şorţ alb şi bonetă – „exact tipul de servitoare bună, de modă veche”, cum explică mai târziu Miss Marple şi cu vocea potrivită, amabilă, respectuoasă, atât de diferită de accentele tari, nazale ale vocii Gladysei.

Domnişoara Lavinia arăta mult mai puţin hărţuită ca de obicei şi, deşi a regretat că n-a putut să-şi ia şi ea un stand, din cauza grijii pe care trebuia să i-o poarte surorii sale, totuşi participă cu o sumă frumuşică şi a promis să contribuie cu seturi de sugative şi şosete pentru bebeluşi.

Miss Marple comentă alura ei de bunăstare.

— Simt că-i datorez foarte mult lui Mary. Sunt atât de mulţumită că m-am hotărât să scap de fata cealaltă. Mary este cu adevărat o comoară. Găteşte bine, serveşte frumos la masă şi păstrează, cu scrupulozitate, curăţenia în micul nostru apartament, întoarce saltelele în fiecare zi. Şi se poartă minunat cu Emily!

Miss Marple întrebă imediat de Emily.

— Oh, draga de ea. S-a simţit foarte rău din cauza vremii, în ultimul timp. N-are încotro, asta-i, câteodată face puţin lucrurile să pară mai dificile. Vrea să i se gătească câte ceva şi, apoi, când e servită, spune că nu poate să mănânce acum şi apoi vrea din nou, după jumătate de oră şi totul s-a răcit şi trebuie reîncălzit, Asta cere muncă, nu glumă, dar, din

fericire, Mary nu le pune la inimă. E obişnuită să îngrijească invalizi, aşa zice, şi-i înţelege. Este mare lucru.

— Draga mea, ai avut noroc, spuse Miss Marple.

— Chiar aşa. Simt că Mary ne-a fost trimisă ca un răspuns la o rugăciune.

— Mi se pare aproape prea bine ca să fie adevărat, spuse Miss Marple. Aş fi, aş fi puţin atentă, dacă aş fi în locul tău.

Lavinia Skinner nu prinse nuanţa din această remarcă. Ea spuse:

— Oh, vă asigur că fac tot ce pot să se simtă bine. Nu ştiu ce m-aş face dacă ar pleca.

— Nu cred că va pleca până când nu va fi gata de plecare, adăugă Miss Marple şi o privi cu înţeles pe gazda sa.

Domnişoara Lavinia spuse:

— Când nu ai griji gospodăreşti, asta îţi ia aşa o greutate de pe inimă, nu-i aşa? Cum se poartă micuţa Edna?

— Se descurcă destul de bine. Nu ca Mary a voastră. Dar eu ştiu totul despre Edna pentru că e o fată din sat.

Când ieşi în hol auzi vocea bolnavei care spunea pe un ton ridicat:

— Ai lăsat compresa asta să se usuce… doctorul Allerton a spus în mod deosebit că trebuie să fie tot timpul umedă. Bine, bine, las-o. Vreau o ceaşcă cu ceai şi un ou fiert… fiert numai trei minute şi jumătate, ţine minte şi trimite-o pe domnişoara Lavinia la mine.

Mary cea eficientă apăru din dormitor şi îi spuse Laviniei: „Domnişoara Emily vă cheamă, doamnă”, deschise uşa pentru Miss Marple, o ajută să-şi pună haina şi-i înmână umbrela în maniera cea mai ireproşabilă.

Miss Marple luă umbrela, o scăpă, încercă s-o ridice şi îi căzu geanta care se deschise. Mary, politicoasă, adună diferite flecuşteţe – o batistă, un carneţel cu adrese, un portmoneu de piele demodat, doi şilingi, trei penny şi o bucată de baton dulce de mentă, în dungi.

Miss Marple primi ultimul obiect cu oarecare jenă.

— Oh, dragă, ăsta trebuie să fi fost al băieţelului doamnei Clement. El îl sugea şi-mi amintesc că mi-a luat geanta să se joace cu ea. El trebuie să-l fi pus înăuntru. E teribil de lipicios aşa?

— Să-l iau, doamnă?

— Oh, dacă vrei? Mulţumesc foarte mult.

Mary ridică ultimul lucru, o oglinjoară şi după ce o primi, Miss Marple exclamă încântată:

— Ce noroc că nu s-a spart.

După aceea ea plecă, Mary rămase politicoasă la uşă ţinând o bucată de baton de zahăr cu dungi, fără nici o expresie deosebită pe faţă.

Timp de zece zile, St. Mary Mead a trebuit să îndure, să audă calităţile comorii domnişoarei Lavinia şi a domnişoarei Emily.

În a unsprezecea zi, satul fu trezit de o veste trăsnet.

Mary, modelul de cinste şi virtute dispăruse! Patul ei era neatins şi uşa din faţă a fost găsită dată la perete. Se strecurase în linişte, în timpul nopţii.

Şi nu numai Mary lipsea! Două broşe şi cinci inele ale domnişoarei Lavinia, trei inele, un pandantiv, o brăţară şi patru broşe ale domnişoarei Emily lipseau de asemenea!

Era începutul catastrofei.

Tânăra doamnă Devereux îşi pierduse diamantele pe care le ţinea într-un sertar deschis, ca şi nişte blănuri de valoare primite ca dar de nuntă. Judecătorului şi soţiei sale li se luaseră bijuterii şi o anumită sumă de bani. Doamna Carmichael a suferit cele mai mari pagube. Nu numai că avea nişte bijuterii de foarte mare valoare, dar mai ţinea şi o mare sumă de bani care dispăruse din apartament. Fusese seara liberă a Janettei şi stăpâna sa obişnuia să se plimbe prin grădină pe înserate, chemând păsările şi presărându-le firimituri. Devenise clar că Mary, servitoarea cea perfectă, avusese chei potrivite pentru toate apartamentele!

Trebuie să mărturisim că a fost o anumită satisfacţie cam deplasată în St. Mary Mead. Domnişoara Lavinia se lăudase atât de mult cu miraculoasa ei Mary. „Şi tot timpul ăsta, dragă, fusese o hoaţă obişnuită!” spuneau oamenii.

Urmă o descoperire interesantă. Nu numai că Mary dispăruse în neant, dar agenţia, care o trimisese şi garantase recomandările, se alertă când descoperi că Mary Higgins, care le ceruse de lucru şi ale cărei recomandări fuseseră acceptate, nu existase niciodată, în ciuda tuturor căutărilor. Era numele unei servitoare care locuise la sora adevărată a unui diacon, dar adevărata Mary Higgins trăia liniştită într-un loc prin Cornwall.

— Inteligentă toată treaba, recunoscu inspectorul Slack. Şi dacă vreţi să ştiţi de la mine, femeia asta lucrează cu o bandă. S-a mai întâmplat un caz de acelaşi fel în Northumberland acum un an. Lucrurile furate n-au fost găsite niciodată şi nici ea n-a fost prinsă. Totuşi, stăm mai bine decât cei din Much Burham!

Inspectorul Slack era întotdeauna un om plin de sine.

Totuşi, săptămânile treceau şi Mary Higgins rămânea triumfătoare în largul ei. În van inspectorul Slack15 îşi dublă energia care-i lipsea numelui său.

Domnişoara Lavinia plângea tot timpul. Domnişoara Emily era aşa de tulburată şi se îngrijoră atât de mult de starea ei, încât trimise imediat după doctorul Haydock.

Întregul sat era teribil de curios să afle ce credea el despre bolile de care pretindea că suferă domnişoara Emily, dar, normal, nu-l putea nimeni întreba. Ştiri satisfăcătoare se răspândiră totuşi în legătură cu asta, prin domnul Meek, asistentul farmacistului care se plimba cu Clara, servitoarea doamnei Price-Ridley. S-a aflat apoi că doctorul Haydock prescrisese un amestec de asafoetidă16 şi valeriană care, potrivit domnului Meek, era remediul universal pentru soldaţii ce simulează boli!

Curând după aceea, s-a aflat că domnişoara Emily, fără să renunţe la îngrijirile medicale pe care le primea, a declarat

că în starea de sănătate în care se afla simţea că e de datoria ei să fie aproape de specialistul din Londra ce înţelegea cazul ei. Era bine şi pentru Lavinia, spunea ea.

Apartamentul a fost subînchiriat.

Câteva zile după aceea, Miss Marple, cam îmbujorată şi agitată, făcu o vizită poliţiei din Much Burham şi întrebă de inspectorul Slack.

Inspectorului Slack nu-i plăcea de Miss Marple. Dar era conştient că şeful poliţiei, colonelul Melchett nu-i împărtăşea opinia. De aceea, cam bombănind, o primi.

— Bună ziua, Miss Marple, Cu ce vă pot fi de folos?

— Oh, dragă, mă tem că te grăbeşti, spuse Miss Marple.

— O groază de treabă, dar îmi puteţi răpi câteva momente, spuse inspectorul Slack.

— Oh, dragă, făcu Miss Marple, sper să-ţi pot explica pe înţeles ce am de zis. E atât de dificil să te explici, nu crezi? Nu, poate pentru dumneata nu e. Dar ştii, nefiind educată în stil modern, am avut o guvernantă, care mă învăţa datele despre regii Angliei şi cunoştinţe generale şi cum se fac acele de cusut şi chestii de astea. La grămadă, înţelegi, nu te învăţa să treci la subiect. Ceea ce, de fapt, vreau să fac. Este vorba de fata domnişoarei Skinner, Gladys, pe care o cunoşti.

— Mary Higgins, spuse inspectorul Slack.

— Oh, da, cea de-a doua servitoare. Dar e vorba de Gladys Holmes, o fată cam impertinentă şi cam prea plină de ea, dar, de fapt, foarte cinstită şi este foarte important ca acest lucru să fie recunoscut.

— Nu-i nici o plângere împotriva ei până acum, după câte ştiu, spuse inspectorul.

— Nu, ştiu că nu este nici o plângere, dar asta este partea proastă. Pentru că, vedeţi, oamenii continuă să creadă anumite lucruri. Oh, dragă… ştiu că mă exprim rău. Ceea ce de fapt vreau să spun e că lucrul important este s-o găsim pe Mary Higgins.

— Desigur, spuse inspectorul Slack. Aveţi vreo idee în privinţa asta?

— Da, de fapt am, spuse Miss Marple. Pot să vă pun o întrebare? Amprentele vă sunt de vreun folos?

— Ah, făcu inspectorul Slack, aici ea e mult prea abilă pentru noi. Îşi făcea toată treaba cu mănuşi de cauciuc sau cu mănuşi de servitoare, se pare. Şi ea a fost foarte precaută… a şters toate lucrurile din dormitorul ei şi de pe chiuvetă. Nu s-a putut găsi nici o singură amprentă în toată casa.

— Dacă aţi avea amprentele ei, asta v-ar ajuta?

— S-ar putea, doamnă. Ar putea fi cunoscute la Scotland Yard. Nu e prima ei lovitură, aş zice!

Miss Marple încuviinţă încurajată. Îşi deschise geanta şi scoase o mică cutie de carton. Înăuntru, învelită în vată era o oglinjoară.

— Din geanta mea, spuse Miss Marple. Amprentele servitoarei sunt pe ea. Cred c-ar fi satisfăcătoare… ea a atins o substanţă extrem de lipicioasă o clipă mai înainte.

Inspectorul Slack se uita uluit.

— I-aţi luat amprentele în mod intenţionat?

— Desigur.

— Atunci o bănuiaţi?

— Ei bine, ştiţi, m-a uimit că era puţin prea bună ca să fie adevărată. De fapt, i-am şi spus domnişoarei Lavinia. Dar ea, pur şi simplu, nu a reţinut aluzia! Ştii, inspectore, mă tem că nu cred în modele de cinste şi demnitate. Majoritatea dintre noi avem defectele noastre… şi slujba în gospodărie le scoate la iveală foarte repede.

— Bine, spuse inspectorul Slack revenindu-şi, mă simt obligat faţă de dumneavoastră, cu siguranţă. Le vom trimite la Scotland Yard şi vom vedea ce au de spus.

El se opri. Miss Marple îşi lăsase capul puţin pe o parte şi-l privea cu mult subînţeles.

— Ce zici, inspectore, nu crezi c-ar fi cazul să cauţi puţin mai aproape?

— Ce vreţi să spuneţi, Miss Marple?

— E foarte dificil de explicat, dar când dai peste un lucru deosebit îl observi. Deşi, adesea, lucruri deosebite pot fi doar nişte fleacuri. Ştiţi, am simţit asta tot timpul; vreau să zic despre Gladys şi broşă. Ea este o fată cinstită; ea nu a luat broşa. Atunci de ce a crezut domnişoara Skinner că a luat-o? Domnişoara Skinner nu e o proastă, nici vorbă de asta! De ce a fost ea atât de nerăbdătoare s-o lase pe fată să plece când aceasta era o servitoare bună şi servitoarele sunt greu de găsit? Asta a fost ceva deosebit, ştiţi. Aşa că m-am întrebat. M-am tot întrebat. Şi am observat un alt lucru deosebit! Domnişoara Emily este ipohondră, dar este prima ipohondră care nu a trimis după vreun doctor imediat. Ipohondrilor le plac doctorii. Domnişoarei Emily nu.

— Unde vreţi să ajungeţi, Miss Marple?

— Ei bine, ştiţi, vreau să vă sugerez că domnişoara Lavinia şi domnişoara Emily sunt persoane speciale. Domnişoara Emily îşi petrece aproape tot timpul într-o cameră întunecată şi dacă părul ăla nu-i o perucă, atunci eu îmi înghit propria mea meşă de la spate! Şi ceea ce vreau să spun e asta: Este perfect posibil ca o femeie slabă, palidă, cu părul cărunt, suferindă să fie una şi aceeaşi cu femeia brunetă, îmbujorată şi plinuţă. Şi nimeni din câte ştiu nu le-a văzut pe domnişoara Emily şi pe Mary Higgins în unul şi acelaşi loc. Au avut o mulţime de timp să facă dubluri după toate cheile, o mulţime de timp să afle totul despre ceilalţi chiriaşi şi apoi să scape de fata din partea locului. Domnişoara Emily face o plimbare rapidă peste câmp într-o noapte şi soseşte la gară ca Mary Higgins a doua zi. Şi apoi, la momentul potrivit, Mary Higgins dispare şi toţi se pun cu surle şi trâmbiţe pe urmele ei. Vă spun unde-o puteţi găsi, inspectore; pe sofaua domnişoarei Emily Skinner. Luaţi-i amprentele, dacă nu mă credeţi, şi veţi descoperi că am dreptate! O pereche de hoaţe deştepte, asta sunt domnişoarele Skinner… şi, fără îndoială, în legătură cu un complice inteligent care ascunde bunurile furate. Dar, de

data asta, nu le mai merge! N-am de gând să las ca cinstea unei fete de caracter din satul nostru să fie terfelită în halul ăsta! Gladys Holmes este cât se poate de cinstită şi toată lumea trebuie s-o ştie! Bună ziua!

Miss Marple ieşise demnă, înainte ca inspectorul Slack să-şi revină.

— Pfui! Făcu el. Dacă are dreptate…

Curând descoperi că Miss Marple avea, din nou, dreptate.

Colonelul Melchett l-a felicitat pe Slack pentru eficienţa sa şi Miss Marple a invitat-o pe Gladys să vină la ceai cu Edna şi i-a vorbit, în mod serios, să nu-şi mai schimbe slujba de îndată ce va obţine una.

Cazul intendentei

— Ei bine îşi întrebă doctorul Haydock pacienta. Cum ne simţim astăzi?

Miss Marple îi zâmbi fără putere dintre perne.

— Cred că ceva mai bine, admise ea, dar sunt grozav de deprimată. Mă tot gândesc că ar fi fost mai bine dacă aş fi murit. În fond, sunt o femeie bătrână. Nimeni nu mai are nevoie de mine, nimănui nu-i mai pasă de mine.

Doctorul Haydock o întrerupse cu bruscheţea sa obişnuită.

— Da, da, o reacţie tipică după acest gen de gripă. Aveţi nevoie de ceva care să vă abată de la gândurile dumneavoastră. Un tonic mental.

Miss Marple oftă şi clătină din cap.

— Şi ceea ce-i mai bine, continuă doctorul Haydock, e c-am adus doctoria cu mine!

Aruncă un plic lung pe pat.

— Exact lucrul care vă trebuie. Un caz de dezlegat care e în stilul dumneavoastră.

— De dezlegat? Miss Marple se uită plină de interes.

— Un efort literar de-al meu, explică doctorul înroşindu-se puţin. Am încercat s-o expun ca pe o poveste cu „el a spus”, „ea a zis”, „fata s-a gândit” etc. Faptele sunt adevărate.

— Dar de ce trebuie dezlegată? întrebă Miss Marple.

Doctorul Haydock zâmbi.

— Pentru că interpretarea trebuie s-o faceţi dumneavoastră. Vreau să văd dacă sunteţi la fel de inteligentă ca de obicei.

După această explicaţie terminată în coadă pe peşte, el plecă.

Miss Marple luă manuscrisul şi începu să-l citească.

— Şi unde este mireasa? întrebă domnişoara Harmon cu blândeţe.

Tot satul era nerăbdător s-o vadă pe tânăra, frumoasa şi bogata soţie pe care Harry Laxton o adusese din străinătate. Sentimentul general dominant era că Harry – puşlamaua aia rea – avusese noroc. Toţi fuseseră indulgenţi cu Harry. Chiar şi proprietarii geamurilor care suferiseră de pe urma folosirii necontrolate de către el a praştiei simţeau că li se risipeşte indignarea în faţa expresiei dureroase de regret de pe faţa micului Harry. Spărsese ferestre, furase de prin livezi, şterpelise iepuri şi mai târziu făcuse datorii, se încurcase cu fata tutungiului din localitate, fusese despărţit de ea şi trimis în Africa şi satul, reprezentat de diferite bătrâne în vârstă, hotărâse cu indulgenţă: „Ei bine, îşi face de cap, dar se va aşeza la casa lui”!

Şi-acum, poftim, derbedeul se întorsese, nu amărât, ci plin de glorie. Harry Laxton „dăduse lovitura”, cum se spune. Se adunase, muncise din greu şi, în cele din urmă, întâlnise şi-i făcuse curte cu succes unei tinere anglo-franceze care poseda o avere considerabilă.

Harry ar fi putut locui la Londra sau să cumpere un domeniu într-un ţinut la modă unde să vâneze, dar el a preferat să se întoarcă în această parte a lumii unde se născuse. Şi acolo, în modul cel mai romantic a cumpărat domeniul părăsit ce reprezenta partea din zestrea unei văduve unde-şi petrecuse copilăria.

Kingsdean House nu mai fusese ocupată de vreo 70 de ani. Decăzuse treptat. Un intendent în vârstă cu soţia sa locuia într-o aripă a imobilului. Era o vilă uriaşă, neatrăgătoare ca

aspect, grădinile fuseseră invadate de o vegetaţie sălbatică şi copacii arătau ca din lăcaşul unui vrăjitor întunecat.

Casa văduvei era plăcută, nepretenţioasă şi fusese închiriată pe termen lung maiorului Laxton, tatăl lui Harry. Copil fiind, Harry cutreierase tot domeniul Kingsdean, cunoştea fiecare inch din pădurea sa deasă şi vila cea veche îl fascinase întotdeauna.

Maiorul Laxton murise de câţiva ani, aşa încât se credea că Harry nu mai avea pentru cine să se întoarcă şi totuşi, Harry îşi aducea mireasa în casa copilăriei sale. Kingsdean House, bătrână şi în ruină, a fost dărâmată. O armată de constructori şi furnizori mişunau pe acolo şi într-un interval de timp miraculos de scurt – dar ce minuni nu face banul – noua casă se ridică albă şi strălucitoare printre pomi.

Apoi sosi o echipă de grădinari şi după ei o procesiune de camionete cu mobilă. Casa era gata. Servitorii sosiră. În cele din urmă, o limuzină scumpă îi depuse pe Harry şi pe doamna Harry la uşa principală. Satul se grăbi să se invite şi doamna Price, care era proprietara celei mai mari case şi se considera stâlpul societăţii din localitate, trimise invitaţii la o petrecere „pentru întâmpinarea miresei”.

Era un mare eveniment. Mai multe doamne şi-au făcut rochii noi cu această ocazie. Toată lumea era excitată, curioasă, nerăbdătoare să vadă această fiinţă fabuloasă. Toţi ziceau că era ca într-un basm.

Domnişoara Harmon, o fată bătrână inimoasă, cu faţa aspră de vânt, întrebă ceva în timp ce-şi croia drum prin uşa sufrageriei aglomerate. Micuţa domnişoară Brent, o fată bătrână subţire plină de spirit, îi oferi pe dată informaţiile necesare:

— O, draga mea, încântătoare. Ce maniere frumoase. Şi destul de tânără. Ştii, cum să nu devii invidioasă când vezi pe cineva care are de toate. Frumuseţe, bani şi educaţie – deosebit de distinsă, cât se poate de rafinată – şi dragul Harry ţine aşa de mult la ea!

— Ah, zise domnişoara Harmon, sunt încă la început!

Nasul domnişoarei Brent se mişcă aprobator.

— O, draga mea, chiar crezi…

— Ştim cu toţii ce poamă-i Harry, continuă domnişoara Harmon.

— Ştim cum e! Dar mă aştept ca acum…

— Ah, exclamă domnişoara Harmon, bărbaţii nu se schimbă. Odată crai, rămâne crai pentru toată viaţa. Îi cunosc eu.

— Vai, vai. Biata tânără. Domnişoara Brent părea mult mai fericită. Da, cred că o să aibă de furcă cu el. Cineva ar trebui s-o pună în gardă. Mă întreb dacă a auzit ceva despre povestea cea veche?

— Nu e deloc corect, adăugă domnişoara Brent ca ea să nu ştie nimic. E aşa de nefiresc. Mai ales când ai o singură farmacie în sat.

Pentru că fata de odinioară a tutungiului era acum căsătorită cu domnul Edge, farmacistul.

— Ar fi mult mai bine, fu de părere domnişoara Brent, ca doamna Laxton să se ducă la farmacistul Boots din Much Benham.

— Îmi închipui, zise domnişoara Harmon, că Harry Laxton îi va sugera asta el însuşi.

Şi din nou, cele două se uitară semnificativ una la alta.

— Dar totuşi mă gândesc, insistă domnişoara Harmon, că ea ar trebui să ştie.

— Bestii! strigă indignată Clarice Vane către unchiul ei, doctorul Haydock. Unii oameni sunt adevărate bestii.

O privi curios.

Era o fată înaltă, brunetă, frumoasă, pătimaşă şi impulsivă. Ochii ei mari, negri se aprinseseră acum de enervare când rosti:

— Toate jigodiile astea spun lucruri, fac aluzii.

— La Harry Laxton?

— Da, în legătură cu el şi fata tutungiului.

— O, chestia aia! Doctorul ridică din umeri. O mulţime de tineri au încurcături de felul ăsta.

— Bineînţeles. Şi totul s-a terminat. Şi atunci de ce s-o mai dezgropi? După atâţia ani? Ca vampirii care petrec cu morţii.

— Draga mea, ştiu că aşa vezi tu lucrurile. Dar, înţelegi, n-au despre ce să discute aici, aşa încât mă tem că sunt înclinate să răscolească scandaluri vechi. Dar eu sunt curios să ştiu de ce te supără asta pe tine atât de mult?

Clarice Vane îşi muşcă buza şi se înroşi. Zise pe un ton ciudat, înăbuşit:

— Par… par atât de fericiţi. Mă refer la familia Laxton. Sunt tineri şi îndrăgostiţi. Şi totul e atât de frumos pentru ei. Nu pot să sufăr să mă gândesc ca viaţa să le fie tulburată de bârfeli, aluzii, şoapte şi, în general, de porcării.

— Hm. Înţeleg.

Clarice continuă:

— Chiar acum a stat de vorbă cu mine. E aşa de fericit, de încântat, mulţumit şi fermecat că s-a îndeplinit visul vieţii sale de a reclădi Kingsdean. Se poartă ca un copil. Şi ea, ei bine, nu cred că i s-a întâmplat vreun rău în toată viaţa ei. A avut întotdeauna tot ce şi-a dorit. Ai văzut-o. Ce crezi despre ea?

Doctorul nu răspunse de îndată. Pentru alţi oameni, Louise Laxton putea fi invidiată. Un copil plin de noroc. Lui îi venise în minte doar refrenul unui cântec popular auzit cu mulţi ani în urmă: „Săraca fetiţă bogată…”

O siluetă mică, delicată, cu păr cârlionţat, cam înţepenit în jurul feţei şi ochi mari albaştri, visători.

Louise începuse să se sature. Şirul lung al felicitărilor o obosise. Spera că va sosi timpul să plece. Poate, chiar acum, Harry s-ar putea hotărî. Se uită la el cum stătea alături. Aşa de înalt şi lat în umeri, bucurându-se nespus de această petrecere oribilă, plictisitoare.

„Săraca fetiţă bogată…”

— Of! Era un oftat de uşurare.

Harry se întoarse şi se uită amuzat la soţia sa. Erau în maşină, după ce plecaseră de la petrecere. Ea zise:

— Dragă, ce groaznic!

Harry râse.

— Da, chiar teribil. Nu-i nimic, scumpa mea. Ştii, trebuia să aibă loc. Toate bătrânicele astea mă ştiu de când eram un băieţel. Ar fi fost groaznic de dezamăgite să nu te vadă de aproape.

Louise se strâmbă. Întrebă:

— Va trebui să le vizităm pe multe?

— Ce? O, nu. Vor veni protocolar cu cărţi de vizită, şi tu te vei duce pe la ele, după care nu va mai trebui să-ţi baţi capul. Poţi să-ţi aduci propriile prietene şi să faci ce-ţi place.

După un minut, două, Louise întrebă:

— Nu e nimeni amuzant care locuieşte aici?

— O, da. Ştii, e şeful ţinutului. Dar o să ţi se pară şi familia lui puţin plicticoasă. Îi interesează mai ales bulbii de floare, câinii şi caii. O să călăreşti, bineînţeles. Asta o să-ţi placă. E un cal la Eglinton pe care aş vrea să-l vezi. Un animal frumos, perfect dresat, nu-i rău, doar vioi.

Maşina încetini ca să intre pe porţile de la Kingsdean. Harry smuci de volan şi trase o înjurătură când o siluetă grotescă sări în mijlocul drumului şi el abia reuşi s-o evite. Stătea acolo, ameninţându-i cu pumnul şi strigând după ei.

Louise îl strânse de braţ.

— Cine e aia, bătrâna aia groaznică?

Harry se întunecase la faţă.

— E bătrâna Murgatroyd. Ea împreună cu soţul au fost intendenţii casei celei vechi. Au locuit acolo aproape treizeci de ani.

— De ce te ameninţă cu pumnul?

Harry se făcu roşu la faţă.

— Ei bine, ea… ea are un resentiment deoarece casa a fost dărâmată. Bineînţeles c-a fost concediată. Soţul ei a murit de doi ani. Se spune că a devenit puţin ciudată după moartea lui.

— Poate că… Poate că… moare de foame?

Ideile Louisei erau vagi şi oarecum melodramatice. Bogăţia te împiedică să vii în contact direct cu realitatea. Harry se înfurie.

— Doamne Sfinte, Louise, ce idee! I-am dat o pensie, desigur, şi încă frumuşică! I-am găsit o căsuţă nouă cu tot ce avea nevoie.

Louise întrebă uimită.

— Atunci de ce-i supărată?

Harry se încruntase de tot.

— De unde să ştiu eu? Nebunie! Ţinea la casă.

— Dar era o ruină, nu-i aşa?

— Chiar aşa, făcută praf, cu acoperişul găurit, mai mult sau mai puţin nesigură. Totuşi, cred că a însemnat ceva pentru ea. A stat acolo mult timp. O, nu ştiu! Cred că bătrâna s-a smintit.

Louise spuse necăjită:

— Ea… cred că ea ne-a blestemat. O, Harry, aş vrea să n-o fi făcut.

Louisei i se părea că noua sa casă era atinsă şi otrăvită de silueta răuvoitoare a unei bătrâne nebune. Când pleca cu maşina, când se ducea să călărească, când ieşea cu câinii, o aştepta întotdeauna silueta aceea. Ghemuită, cu o pălărie ponosită peste laţele ei de păr cărunt, murmurând încet blesteme.

Louise începu să creadă că Harry avea dreptate – bătrâna era nebună. Totuşi, asta nu uşura lucrurile. Doamna Murgatroyd nu se apropia niciodată de casă, nu folosea nici ameninţări clare, nici nu trecea la violenţă. Silueta ei chircită rămânea întotdeauna pe un teren în afara porţilor. Ca să apelezi la poliţie ar fi fost inutil şi, în orice caz, Harry Laxton era împotriva unei asemenea măsuri. Spunea că asta ar fi stimulat simpatia localnicilor pentru bătrână. Privea lucrurile cu mai multă linişte decât Louise.

— Nu te îngrijora, dragă. O să obosească din cauza afacerii ăsteia urâte de a blestema. Probabil, o apucă câteodată.

— Nu-i aşa, Harry. Ea… ea ne urăşte! O simt. Ne doreşte numai răul.

— Dragă, nu e vrăjitoare, deşi poate că arată aşa! Nu fi aşa credulă.

Louise era liniştită. După ce primele emoţii ale aşezării trecuseră, acum se simţea curios de singură şi părăsită complet. Fusese obişnuită cu viaţa din Londra şi de pe Riviera. Nu cunoştea şi nu gustase viaţa englezească de la ţară. Nu se pricepea la grădinărit, cu excepţia actului final de a „face un buchet”. Nu ţinea prea mult la câini. O plictiseau vecinii de tipul celor pe care îi întâlnea. Cel mai mult îi plăcea să călărească, câteodată cu Harry, alteori, când el era ocupat eu moşia, singură.

Străbătea pădurile şi pajiştile, bucurându-se de mersul uşor al frumosului cal pe care Harry îl cumpărase pentru ea. Chiar şi Prince Hal, cel mai sensibil dintre armăsari, se ferea şi necheza când îşi ducea stăpâna pe lângă silueta ghemuită a bătrânei rău intenţionate.

Într-o zi, Louise îşi strânse tot curajul. Ieşise la plimbare. Trecuse pe lângă doamna Murgatroyd prefăcându-se că nu o observă, dar, deodată se răsuci şi se îndreptă spre ea. O întrebă pe nerăsuflate:

— Ce e? Ce s-a întâmplat? Ce doreşti?

Bătrâna o privi clipind. Avea o faţă vicleană, negricioasă, laţe de păr cenuşiu şi ochi suspicioşi, tulburi. Louise se gândi că era beată.

Îi răspunse pe un ton sigur, ameninţător.

— Mă întrebi ce vreau? Cum adică ce! Ceea ce mi s-a luat. Cine m-a dat afară din Kingsdean House? Am locuit acolo, ca fată şi femeie aproape patruzeci de ani. A fost o faptă mârşavă să fiu dată afară şi asta vă va aduce numai ghinion ţie şi lui!

Louise zise:

— Ai primit o căsuţă frumoasă şi…

Se întrerupse. Bătrâna îşi ridicase braţele. Ţipa:

— Ce-mi trebuie mie aia? Vreau locuinţa mea şi focul meu lângă care am stat toţi anii ăştia. Cât despre tine şi el, vă spun că nu o să aveţi nici o umbră de fericire în noua voastră casă frumoasă. Numai necazuri să se abată asupra voastră! Necazuri, moarte şi blestemul meu. Să-ţi putrezească oasele!

Louise se întoarse şi o luă la sănătoasa. Se gândea „Trebuie să plec de aici! Trebuie să vindem casa! Trebuie să plecăm!”

În clipa aceea, o asemenea soluţie i se părea simplă. Totala neînţelegere manifestată de Harry o surprinse. El exclamă:

— Să plec de-aici? Să vând casa? Din cauza ameninţărilor unei nebune scrântite? Trebuie să fii nebună.

— Nu, nu sunt. Dar ea… ea mă sperie, ştiu că se va întâmpla ceva.

Harry Laxton spuse abătut:

— Las-o pe doamna Murgatroyd în seama mea. Am s-o aranjez eu!

O prietenie se înfiripă între Clarice Vane şi tânăra doamnă Laxton. Cele două erau aproape de aceeaşi vârstă, deşi se deosebeau ca fire şi gusturi. În compania Claricei, Louise se găsea în siguranţă. Clarice era atât de încurajatoare, aşa sigură de sine. Louise îi povesti despre doamna Murgatroyd şi ameninţările acesteia, dar Clarice păru să considere chestiunea mai mult agasantă decât înfricoşătoare.

— Aşa o chestie este stupidă, zise ea, şi foarte supărătoare pentru tine.

— Ştii, Clarice, mă simt câteodată aşa de speriată. Îmi sare inima din piept groaznic.

— Prostii, nu trebuie să laşi să te deprime un lucru aşa de idiot. În curând o să-i treacă.

Pentru că rămăsese tăcută mai mult timp, Clarice o întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

Răspunsul veni fulgerător:

— Urăsc locul ăsta! Urăsc totul de aici. Pădurea şi casa asta, liniştea groaznică a nopţii, zgomotele ciudate pe care le fac bufniţele. O, şi oamenii.

— Oamenii. Care oameni?

— Cei din sat. Fetele alea bătrâne iscoditoare şi bârfitoare.

— Ce ţi-au spus ele, o întrebă Clarice aspru?

— Nu ştiu. Nimic deosebit. Dar se gândesc numai la murdării. Când vorbeşti cu ele simţi că nu poţi avea încredere în niciuna, în absolut niciuna.

— Nu te mai gândi la ele, îi spuse Clarice pe un ton hotărât. N-au nimic altceva de făcut decât să bârfească. Şi majoritatea pălăvrăgelilor le inventează.

— Aş fi vrut să nu fi venit niciodată aici, zise Louise. Dar Harry adoră locul ăsta; şi vocea fetei se înmuie.

Clarice se gândi: „Cât de mult îl adoră”. Apoi brusc îşi luă la revedere.

— Te trimit înapoi cu maşina. Mai vino curând pe la mine.

Clarice îi promise. Louise se simţea liniştită după vizita noii sale prietene. Harry a fost încântat s-o găsească mai veselă şi atunci o îndemnă s-o invite pe Clarice des la ei acasă. Apoi, într-o zi îi aduse la cunoştinţă:

— Am veşti bune pentru tine, draga mea.

— O, ce anume?

— Am aranjat-o pe Murgatroyd. Ştii, are un fiu în America. Ei bine, m-am interesat şi poate să plece la el. Eu am să-i plătesc drumul.

— O, Harry, ce minunat. Cred că până la urmă aş putea reuşi să-mi placă Kingsdean.

— Să-ţi placă? Dar este cel mai minunat loc din lume!

Louise se cutremură uşor. Nu putea scăpa aşa repede de frica ei superstiţioasă.

Dacă doamnele din St. Mary Mead speraseră să aibă plăcerea de a-i furniza informaţii despre trecutul soţului tinerei mirese, de această plăcere au fost lipsite de însuşi gestul prompt al lui Harry Lixton.

Domnişoara Harmon şi Clarice Vane se aflau în farmacia domnului Edge, una cumpărând naftalină şi cealaltă acid boric, când Harry Laxton şi soţia sa intrară.

După ce le salută pe ceje două doamne, Harry se întoarse spre tejghea şi tocmai cerea o perie de dinţi când se opri brusc şi exclamă vesel: „Ia uită-te, pe cine vedem noi aici! Jur că-i Bella”.

Doamna Edge, care se grăbise să iasă din salonul din spate ca să ajute la descongestionarea treburilor, se lumină la faţă, se înveseli şi-şi arătă dinţii ei albi mari. Fusese o fată frumoasă, brunetă şi era încă o femeie destul de arătoasă, deşi se îngrăşase şi trăsăturile feţei i se înăspriseră, dar ochii ei mari, negri erau plini de căldură când răspunse: „Eu sunt, Bella, domnule Harry şi mă bucur să vă văd după toţi anii aceştia”.

Harry se întoarse către soţia sa.

— Bella este o veche iubire de-a mea, Louise. Am fost îndrăgostit lulea de ea, nu-i aşa, Bella?

— Asta o spuneţi dumneavoastră, zise doamna Bella.

— Soţul meu e foarte fericit să-şi revadă toţi vechii săi prieteni, zise Louise râzând.

— Ah, adăugă doamna Edge, noi nu te-am uitat, domnule Harry. Ni se pare un basm că te-ai căsătorit şi-ai construit o casă nouă în locul ruinelor de la Kingsdean House.

— Arăţi foarte bine şi înfloritoare, zise Harry.

Doamna Edge râse şi spuse că totul e-n regulă cu ea şi ce-i cu peria de dinţi?

Clarice, observând privirea dezumflată a domnişoarei Harmon, îşi zise în sinea ei încântată: „Bine-ai procedat, Harry. Le-ai înfundat puştile”.

— Ce-s prostiile alea în legătură cu bătrâna doamnă Murgatroyd, care bântuie pe la Kingsdean, ameninţă cu pumnul şi îi blestemă pe noii locatari? o întrebă pe neaşteptate doctorul Haydock pe nepoata sa.

— Nu-i nici o prostie. E chiar adevărat. A supărat-o foarte mult pe Louise.

— Spune-i că nu trebuie să se îngrijoreze; când soţii Murgatroyd erau intendenţi s-au văietat tot timpul din cauza casei; au rămas acolo numai pentru că Murgatroyd se îmbăta şi nu putea să-şi găsească o altă slujbă.

— Am să-i spun, dar nu sunt sigură că o să te creadă. Bătrâna ţipă al naibii de furie.

— A ţinut întotdeauna la Harry când era mic. Nu înţeleg de ce.

— O, bine, o să scape în curând de ea. Harry îi plăteşte drumul până în America.

Trei zile mai târziu, Louise a fost aruncată jos de cal şi a murit.

Doi bărbaţi de la maşina brutăriei au fost martori la accident. Au văzut-o pe Louise ieşind călare pe poartă, pe bătrână sărind în mijlocul drumului, fluturându-şi braţele şi urlând, pe cal tresărind, smucindu-se şi luând-o înnebunit la sănătoasa după ce o aruncase peste cap pe Louise Laxton.

Unul dintre oameni se aplecase peste trupul femeii aflate în inconştienţă, fără să ştie ce să facă, în timp ce al doilea se repezi în casă după ajutor.

Harry Laxton ieşi în fugă alb la faţă. Bărbaţii scoaseră o portieră de la maşină, au întins pe ea trupul femeii şi au dus-o în casă. Louise a murit fără să-şi mai revină şi înaintea sosirii doctorului.

(Sfârşitul manuscrisului doctorului Haydock)

Când doctorul Haydock sosi în ziua următoare, a fost încântat să observe o umbră de roşeaţă în obraji la Miss Marple şi un comportament în mod clar, mult mai animat din partea ei.

— Deci, întrebă el, care este verdictul?

— Care este problema, doctore Haydock? contraatacă Miss Marple.

— O, draga mea doamnă, doar n-am ajuns eu să ţi-o spun?

— Cred, începu Miss Marple, că este curioasă purtarea intendentei. De ce se purta ea în felul acela ciudat? Oamenii se supără când sunt daţi afară din casele lor vechi. Dar aia

nu era casa ei. De fapt, obişnuia să se plângă şi să se vaite cât timp a stat acolo. Da, pare, într-adevăr foarte straniu. Apropo, ce s-a întâmplat cu ea?

— A fugit la Liverpool. Accidentul a speriat-o. S-a gândit că trebuie să aştepte acolo vaporul.

— Totul foarte convenabil pentru cineva, spuse Miss Marple. Da, cred că „Problema comportamentului intendentei" poate fi soluţionată destul de uşor. Şantaj, nu-i aşa?

— Asta e soluţia pe care aţi găsit-o?

— Dacă nu era firesc ca ea să se poarte în felul acela, ea trebuie să fi interpretat un rol, cum se spune, şi asta înseamnă că cineva a plătit-o ca să facă ceea ce făcea.

— Şi ştiţi cine a fost acel cineva?

— O, cred că da. Mă tem că din nou e vorba de bani. Şi am observat întotdeauna că bărbaţii tind să admire acelaşi tip de femei.

— Acum încep să mă luminez.

— Nu, nu, toate se leagă. Harry Laxton o admira pe Bella Edge, tipul de brunetă, vivace. Nepoata dumitale, Clarice este de acelaşi tip. Dar biata soţioară era cu totul diferită – blondă şi neajutorată – câtuşi de puţin tipul său. Aşa că el trebuie să se fi însurat cu ea pentru bani. Şi a omorât-o tot pentru banii ei!

— Folosiţi cuvântul „a omorî"?

— Ei bine, el pare tipul potrivit. Atrăgător pentru femei şi cam lipsit de scrupule. Cred că vroia să păstreze banii soţiei şi să se însoare cu nepoata dumitale. Poate să fi fost văzut vorbind cu doamna Edge. Dar nu cred că mai ţinea la ea. Deşi ar fi putut s-o facă pe biata femeie să creadă lucrul ăsta pentru propriile sale interese. Cred că foarte repede a pus stăpânire pe ea.

— Mai exact, cum credeţi că a ucis-o?

Miss Marple se uită, timp de câteva minute, cu gândurile duse departe, visând cu ochii ei mari, albaştri, deschişi.

— A fost foarte bine cronometrat, cu maşina brutăriei, ca martoră. Cei doi bărbaţi au putut-o vedea pe bătrână şi bineînţeles, au pus pe seama ei sperietura calului. Dar eu mi-aş imagina că o puşcă cu aer comprimat sau, poate, o praştie. Da, tocmai când calul ieşea pe poartă. El s-a repezit ca o săgeată şi doamna Laxton a căzut. Se opri, încruntându-se.

Căzătura ar fi putut-o ucide. Dar el n-ar fi putut fi sigur de asta. Pare tipul de bărbat care-şi pregăteşte planurile cu grijă şi nu lasă nimic la întâmplare. În fond, doamna Edge putea să-i dea ceva potrivit fără ştirea soţului. Altfel, de ce şi-ar fi bătut Harry capul cu ea? Da, cred că a avut un medicament puternic la îndemână, care putea fi administrat înainte să sosiţi. Şi-apoi, dacă o femeie este aruncată de pe cal şi are răni grave şi moare fără să-şi recapete cunoştinţa, un doctor n-ar avea, în mod normal, de ce să fie suspicios, nu-i aşa? Ar pune-o pe seama şocului sau cam aşa ceva.

Doctorul Haydock dădu din cap aprobator.

— De ce l-ai bănuit? întrebă Miss Marple.

— N-a fost datorită inteligenţei mele deosebite, mărturisi doctorul Haydock. A fost doar faptul banal, binecunoscut că un ucigaş este atât de încântat de deşteptăciunea sa încât nu-şi ia precauţiuni necesare. Tocmai îi spuneam câteva cuvinte de consolare soţului îndoliat, părându-mi al naibii de rău pentru individ, când el se aruncă pe o sofa ca să-mi facă o mică scenă de durere şi o siringă hipodermică îi căzu din buzunar.

O ridică şi păru atât de speriat, încât am început să meditez. Harry Laxton nu se droga; era perfect sănătos; ce făcea cu o siringă hipodermică? Am făcut autopsia, gândindu-mă la anumite posibilităţi. Am găsit strofantină17. Restul a fost uşor. S-a găsit strofantină în posesia lui Laxton şi Bella Edge, anchetată de poliţie, a cedat şi a recunoscut că ea i-a furnizat-o. Şi în cele din urmă, bătrâna doamnă Murgatroyd a mărturisit că Harry Laxton fusese cel care o pusese să joace rolul femeii care blesteamă.

— Şi nepoata dumitale şi-a revenit?

— Da, ea era atrasă de individ, dar nu mersese departe.

Doctorul şi-a luat manuscrisul.

— Cele mai mari note pentru dumneata, Miss Marple şi note mari pentru mine, pentru că ţi-am „prescris” manuscrisul. Aproape ţi-ai revenit şi arăţi la fel de bine ca înainte.

Miss Marple povesteşte.

Nu cred că v-am povestit vreodată, dragii mei, ţie, Raymond, şi ţie, Joan, despre micul incident curios care s-a întâmplat cu câţiva ani în urmă. Nu vreau să par vanitoasă în nici un fel – sigur că ştiu că nu sunt deloc deşteaptă în comparaţie cu voi tinerii. Raymond scrie cărţile acelea foarte moderne despre bărbaţi şi femei cam neplăcute şi Joan pictează tablouri cât se poate de remarcabile cu oameni pătraţi, având curioase umflături pe ei; foarte inteligent din partea ta, dragă, dar aşa cum spune Raymond întotdeauna (atât de drăguţ, pentru că el este cel mai drăguţ dintre nepoţi), sunt o victoriană fără şanse de izbăvire. Îi admir pe Alma-Tadema18 şi pe Frederic Leighton19 şi cred că vouă vi se par şi ei vieux jeu fără şanse de izbăvire; ia să văd, ce vroiam să zic? O, da, că nu vreau să par vanitoasă, dar nu pot să mă reţin să nu fiu puţintel încântată de mine însămi – măcar în sensul obişnuit al bunului simţ – când cred că am rezolvat într-adevăr o problemă care a încuiat minţi mult mai isteţe decât a mea. Deşi, ar fi trebuit să consider întreaga afacere ca evidentă de la bun început.

Ei bine, am să vă spun o istorioară a mea şi, dacă credeţi că sunt înclinată să fiu prea înfumurată, trebuie să ţineţi minte că cel puţin am ajutat o fiinţă care era la mare ananghie.

Prima dată am aflat de această afacere într-o seară pe la ora nouă, când Gwen (vă amintiţi de Gwen, mica mea servitoare cu părul roşu?), ei bine, când Gwen a intrat şi mi-a spus că domnul Petherick, împreună cu un alt bărbat,

veniseră în vizită la mine. Gwen îi condusese imediat în salon. Eu stăteam în sufragerie pentru că, la începutul primăverii, mi se pare o risipă să faci două focuri.

I-am spus fetei să aducă coniacul şi nişte pahare şi m-am grăbit spre salon. Nu ştiu dacă vă amintiţi de domnul Petherick? A murit acum doi ani, dar ne-a fost prieten timp de mulţi ani şi s-a ocupat de toate treburile mele juridice. Un avocat foarte dibaci şi într-adevăr inteligent. Fiul său se ocupă de treburile mele acum – un bărbat foarte drăguţ şi foarte modern – dar nu ştiu de ce, nu mai simt aceeaşi încredere pe care o aveam în domnul Petherick.

I-am explicat domnului Petherick despre economia de foc în camere şi mi-a spus imediat că el şi prietenul său vor veni în sufragerie, moment în care mi l-a prezentat pe domnul Rhodes. Era un om încă tânăr, puţin trecut de patruzeci de ani şi mi-am dat seama pe dată că ceva nu era în regulă. Purtarea sa era nefirească. Ai fi zis că este un necioplit, dacă nu înţelegeai că bietul om se afla într-o stare mare de tensiune.

Când ne-am aşezat în sufragerie şi Gwen a adus coniacul, domnul Petherick mi-a împărtăşit motivul vizitei sale.

— Miss Marple, a început el, să-mi fie scuzată îndrăzneala pe care mi-am permis-o în calitate de vechi prieten. Dar am venit aici pentru o consultaţie.

N-am înţeles nimic ce vroia să zică şi el a continuat:

— În cazul unei boli sunt preferate două păreri – cea a unui specialist şi cea a doctorului familiei. La modă e să consideri prima mai valoroasă, dar eu nu prea sunt cu totul de acord. Specialistul are experienţă numai în propriul sau domeniu, medicul familiei deţine, poate, mai puţine cunoştinţe, dar dispune de o mai mare experienţă.

Ştiam ce vrea să zică, pentru că o nepoată mai mică de-a mea se grăbise, nu cu mult timp în urmă, să-şi ducă copilul la un foarte renumit dermatolog, fără să-şi consulte propriul ei doctor, pe care îl considera un bătrân ramolit şi specialistul îi prescrisese un tratament foarte costisitor, ca

mai târziu să descopere că era o formă cu totul neobişnuită de pojar de care suferea copilul.

Amintesc asta, deşi am oroare de digresiuni, numai ca să vă arăt că eram de acord cu punctul de vedere al domnului Petherick, dar încă nu aveam nici o idee la ce se referea.

— Dacă domnul Rhodes e bolnav… am zis eu şi m-am oprit, pentru că bietul om a izbucnit în râs, zicând:

— Cred că am să mor frângându-mi gâtul peste câteva luni.

Şi-atunci totul a devenit clar. Fusese comisă o crimă recent la Barnchester, un oraş situat la douăzeci de mile depărtare. Mă tem că nu i-am acordat multă atenţie atunci, pentru că eram foarte preocupaţi în sat în legătură cu sora noastră de district şi cu nişte evenimente externe ca un cutremur în India, aşa că o crimă la Barnchester, deşi, desigur, mult mai importantă cedase locul micilor noastre probleme de la ţară. Mă tem că aşa se întâmplă în sate. Totuşi, îmi aminteam să fi citit despre o femeie înjunghiată într-un hotel, dar nu-i reţinusem numele. Acum se părea că femeia fusese soţia domnului Rhodes – şi ca şi cum nu era suficient de rău pentru el, se mai şi bănuia c-ar fi ucis-o el însuşi.

Domnul Petherick mi-a explicat toate astea foarte clar spunând că, deşi juraţii dăduseră un verdict de crimă comisă de o persoană sau persoane necunoscute, domnul Rhodes avea motive să creadă că va fi, probabil, arestat într-o zi, două, fapt pentru care se dusese la domnul Petherick şi-şi încredinţase soarta în mâinile lui. Domnul Petherick continuă, povestindu-mi că în după-amiaza aceea îl consultaseră pe Malcolm Olde şi că, în eventualitatea ajungerii în faţa tribunalului, acesta se oferise să-l apere pe domnul Rhodes.

Malcorn Olde era un om tânăr, foarte modern în metodele sale şi care le indicase o animită cale de apărare. Dar, domnul Petherick mărturisi că nu era în întregime satisfăcut de aceasta.

— Vedeţi, doamnă dragă, este marcată de ceea ce eu numesc punctul de vedere al specialistului. Daţi-i lui Malcolm Olde un caz şi el are o singură părere, cea mai la îndemână metodă de apărare. Dar şi cea mai bună cale de apărare poate ignora complet, după părerea mea, lucrul esenţial. Ea nu ţine seama de ceea ce s-a întâmplat de fapt.

Apoi, a continuat spunând nişte lucruri drăguţe şi flatante despre spiritul meu de observaţie, judecată şi cunoaşterea de către mine a naturii umane şi mi-a cerut permisiunea să povestească întâmplarea în speranţa că aş putea sugera vreo soluţie, Mi-am putut da seama că domnul Rhodes era cât se poate de sceptic în privinţa capacităţii mele de a fi de vreun folos şi se plictisea că-l adusese aici. Dar domnul Petherick nu-i acordă nici o atenţie şi începu relatarea faptelor petrecute în noaptea de 8 martie.

Domnul şi doamna Rhodes stăteau la hotelul „Crown” din Barnchester. Doamna Rhodes, care (aşa am înţeles din exprimarea grijulie a domnului Petherick) avea o uşoară înclinaţie spre ipohondrie, se dusese la culcare imediat după cină. Ea şi soţul ocupau două camere alăturate unite printr-o uşă. Domnul Rhodes, care scrie o carte despre epoca preistorică, s-a aşezat la lucru în camera alăturată. La ora unsprezece şi-a strâns lucrurile şi s-a pregătit să se ducă la culcare. Înainte de asta, a aruncat o privire în camera soţiei să vadă dacă ea nu vroia ceva. A descoperit lumina electrică aprinsă şi soţia zăcând în pat înjunghiată în inimă. Murise de cel puţin o oră, poate de mai mult timp. S-au făcut următoarele observaţii: exista încă o uşă care ducea din camera doamnei Rhodes pe coridor; această uşă era închisă şi cu lanţul tras pe dinăuntru; singura fereastră din cameră era şi ea închisă şi blocată. Potrivit domnului Rhodes, nimeni nu a trecut prin camera prin care stătea, cu excepţia cameristei care adusese sticle cu apă fierbinte. Arma găsită era un pumnal gen stilet, care se aflase pe masa de toaletă a doamnei Rhodes. Ea avea obiceiul s-o folosească ca un coup-papier. Nu s-au găsit amprente pe el.

Situaţia s-a învârtit în jurul faptului că nimeni în afara domnului Rhodes şi a cameristei nu intrase în camera victimei.

Am întrebat cum era camerista.

— Aceasta a fost şi prima noastră pistă de cercetare, zise domnul Petherick. Mary Hill era o femeie din partea locului. Era cameristă la „Crown” de zece ani. Nu părea să aibă absolut nici un motiv pentru care să fi comis un atac brusc asupra unei cliente. În orice caz, este deosebit de proastă, aproape idioată. Invariabil a spus acelaşi lucru. I-a adus doamnei Rhodes sticla cu apă fierbinte şi aceasta era pe punctul de a adormi. Sincer să fiu, nu pot să cred şi sunt sigur că nici un jurat nu va crede că ea a comis crima.

Domnul Petherick a mai menţionat câteva amănunte suplimentare. În capul scării din hotelul „Crown” există un hol în miniatură unde oamenii stau câteodată şi-şi servesc cafeaua. De aici un coridor merge la dreapta şi ultima uşă e cea de la camera ocupată de domnul Rhodes. Apoi coridorul o ia brusc la dreapta din nou şi prima uşă de după colţ e cea de la camera doamnei Rhodes. În felul acesta, ambele uşi au putut fi văzute de martori. Prima uşă, cea de la camera domnului Rhodes, pe care am s-o numesc A a fost văzută de patru persoane – doi negustori şi un cuplu mai în vârstă care stătea la cafea. Potrivit acestora, nimeni nu a intrat sau a ieşit pe uşa A, cu excepţia domnului Rhodes şi a cameristei. În ceea ce priveşte cealaltă uşă de pe coridorul B, acolo lucra un electrician care jură că nimeni nu a intrat sau nu a ieşit pe uşa B, cu excepţia cameristei.

Era desigur un caz foarte curios şi interesant. În aparenţă, părea că domnul Rhodes trebuie să-şi fi omorât soţia. Dar mi-am dat seama că domnul Petherick era foarte convins de nevinovăţia clientului său şi el era un avocat foarte perspicace.

La anchetă, domnul Rhodes relatase o poveste incoerentă şi neconvingătoare despre o anumită femeie care-i scrisese bilete de ameninţare soţiei sale. Am priceput că mărturia sa

fusese cât se poate de superflue. Întrebat de domnul Petherick, el se scuză astfel:

— Sincer să fiu, n-am crezut niciodată. M-am gândit că Any inventase totul.

Aşa am realizat că doamna Rhodes era una dintre acele mincinoase romantice care trec prin viaţă înflorind tot ce li se întâmplă. Numărul de aventuri care, după socoteala ei proprie, i se întâmpla într-un an, era, pur şi simplu, incredibil. Dacă aluneca pe o bucăţică de coajă de banană devenea un caz că aproape scăpase de la moarte. Dacă abajurul lua foc, ea fusese salvată dintr-o clădire în flăcări şi se aflase la un pas de moarte. Soţul ei se obişnuise să nu mai aibă încredere în afirmaţiile pe care le făcea. Povestea despre o anumită femeie al cărui copil îl rănise într-un accident de automobil şi care jurase că o să se răzbune pe ea; ei bine, domnule Rhodes, nici nu ţinuse cont de aceasta. Incidentul avusese loc înainte de căsătorie şi, deşi ea îi citise scrisori în care cineva se exprima în limbajul unui nebun, el bănuise că le compunea singură. Făcuse, într-adevăr, aşa ceva o dată sau de două ori mai înainte. Era o femeie cu tendinţe spre isterie, care visa neîncetat evenimente excitante.

Acum, la drept vorbind, asta mi se părea foarte firesc, şi noi avem o tânără în sat care face cam acelaşi lucru. Pericolul pentru asemenea oameni este că atunci când ceva cu totul extraordinar li se întâmplă în realitate, nimeni nu-i mai crede că spun adevărul. Mi se părea că exact asta se petrecuse şi în acest caz. Am înţeles că la poliţie s-a crezut că domnul Rhodes a inventat povestea sa neconvingătoare cu scopul de a îndepărta bănuielile ce planau asupra lui.

Am întrebat dacă erau femei singure care locuiau la hotel. Se pare că erau două: o doamnă, Granby, văduvă anglo-indiană şi o domnişoară, Carruthers, o fată bătrână ca o iapă care-l înghiţea pe „g”. Domnul Petherick a mai adăugat că cercetările cele mai minuţioase au eşuat în a descoperi pe vreuna din ele care să fi fost văzută aproape de scena

crimei şi că nimic nu le lega în vreun fel de aceasta. L-am rugat să le descrie. Mi-a spus că doamna Granby avea părul roşu, aranjat cam neîngrijit, era galbenă la faţă şi în jur de cincizeci de ani. Hainele sale cam pitoreşti erau făcute mai ales din mătase indiană etc. Domnişoara Carruthers avea vreo patruzeci de ani, purta pince-nez, părul tuns scurt şi haine ca un bărbat.

— Doamne Sfinte, am exclamat, asta îngreunează foarte mult lucrurile.

Domnul Petherick mă privi iscoditor, dar n-am vrut să spun mai multe atunci, aşa că am întrebat ce sugerase Malcolm Olde.

Acesta era încredinţat că va putea pune totul pe seama unor stări medicale conflictuale şi a sugerat o modalitate de a eluda dificultatea cu amprentele. L-am întrebat pe domnul Rhodes ce părere avea şi mi-a spus că toţi doctorii erau la fel, dar că el nu credea câtuşi de puţin că soţia sa îşi putuse lua singură viaţa. „Nu era tipul ăla de femeie”, a subliniat el şi l-am crezut. De obicei, oamenii isterici nu se sinucid.

M-am gândit un minut şi apoi am întrebat dacă uşa de la camera doamnei Rhodes dădea direct în coridor. Domnul Rhodes a spus că nu, există un mic vestibul cu cameră de baie şi chiuvetă. Uşa de la dormitor spre vestibul era cea închisă pe dinăuntru.

— În acest caz, am zis eu, totul este remarcabil de simplu.

Şi zău, ştiţi, aşa era… Cel mai simplu lucru din lume. Şi totuşi nimeni nu părea să-şi fi dat seama. Atât domnul Petherick cât şi domnul Rhodes mă priveau ţintă încât m-am simţit cam încurcată.

— Poate, Miss Marple n-a luat în considerare toate dificultăţile, vorbi atunci domnul Rhodes.

— Ba da, am zis, cred că am ţinut seama de ele. Există patru posibilităţi. Doamna Rhodes a fost omorâtă de soţul ei ori de cameristă, sau s-a sinucis, ori a fost omorâtă de

cineva din afară pe care nimeni nu l-a văzut intrând sau ieşind.

— Şi asta-i imposibil, izbucni domnul Rhodes. Nimeni nu putea să intre sau să iasă din camera mea fără să-l văd şi chiar dacă cineva reuşea să intre în odaia soţiei mele fără ca electricianul să-l vadă, cum dracu putea să iasă din nou lăsând uşa închisă pe dinăuntru?

— Ei, Miss Marple? mă întrebă domnul Petherick, uitându-se la mine într-o manieră încurajatoare.

— Aş vrea să vă pun o întrebare, domnule Rhodes, cum arăta camerista?

Afirmă că era sigur că aceasta părea înaltă, dar că nu-şi amintea dacă era blondă sau brunetă. M-am întors către domnul Petherick şi i-am pus aceeaşi întrebare. Mi-a zis că avea o înălţime mijlocie, părul blondin, ochi albaştri şi faţa cam roşie.

— Eşti un observator mai bun decât mine, Petherick, interveni domnul Rhodes.

Le-am mărturisit că nu sunt de acord. L-am întrebat apoi pe domnul Rhodes dacă ar putea-o descrie pe fata din casa mea. Nici el, nici domnul Petherick n-au reuşit.

— Înţelegeţi acum ce înseamnă asta? Amândoi aţi venit aici ocupaţi de propria dumneavoastră problemă şi persoana care v-a dat drumul înăuntru era numai o servitoare. Acelaşi lucru este valabil pentru domnul Rhodes la hotel. Ei a văzut halatul şi şorţul ei. Era adâncit în lucrarea sa. Dar domnul Petherick a stat de vorbă cu aceeaşi femeie într-o calitate diferită. El a privit-o ca pe o persoană. Pe aceasta s-a bazat femeia care a comis crima.

Cum ei încă nu înţelegeau, a trebuit să le explic:

— Cred că s-a întâmplat cam aşa. Camerista a intrat pe uşa A, a trecut prin camera domnului Rhodes în cea a soţiei sale cu sticla de apă fierbinte şi a ieşit prin vestibul în coridorul B; aş numi-o pe ucigaşa noastră X, a intrat pe uşa B în vestibul, s-a ascuns, ei bine, undeva şi a aşteptat până când a ieşit camerista. Atunci a intrat în camera doamnei

Rhodes, a luat stiletul de pe masa de toaletă (cercetase, fără îndoială, camera mai devreme, în timpul zilei), s-a dus la pat a înjunghiat-o pe femeia care dormea, a şters mânerul stiletului, a închis uşa pe care intrase şi, apoi, a ieşit prin camera unde lucra domnul Rhodes.

— Dar aş fi văzut-o. Electricianul ar fi văzut-o intrând, strigă acesta.

— Nu. Aici greşiţi. N-o vedeaţi dacă era îmbrăcată ca o camefistă. I-am lăsat să i se întipărească în minte, după care am continuat: eraţi absorbit în munca dumneavoastră, cu coada ochiului aţi văzut o cameristă intrând, mergând în camera soţiei, întorcându-se şi ieşind. A fost acelaşi costum, dar nu aceeaşi femeie. Asta au văzut oamenii care stăteau la cafea: o cameristă intrând şi una ieşind. Cu electricianul s-a întâmplat la fel. Sigur, dacă ar fi fost drăguţă camerista, un domn i-ar fi observat faţa – aşa-i natura umană – dar cum ea era o femeie obişnuită, între două vârste, atunci nu-i vedeţi decât costumul de cameristă, nu şi femeia însăşi.

— Cine-a fost? strigă domnul Rhodes.

— Ei bine, asta va fi puţin mai dificil. Trebuie să fie ori doamna Granby, ori domnişoara Carruthers. Doamna Granby pare ca şi cum ar fi putut purta o perucă de obicei, aşa că ar fi avut propriul său păr când şi-a pus hainele de cameristă. Pe de altă parte, domnişoara Carruthers, cu părul ei tuns scurt ca bărbaţii, şi-ar fi putut pune cu uşurinţă o perucă pentru a-şi interpreta rolul. O să găsiţi destul de uşor care dintre ele este. Personal înclin să cred c-a fost domnişoara Carruthers.

Şi, într-adevăr, dragii mei, acesta este sfârşitul povestirii. Carruthers era un nume fals, dar ea a fost făptaşa.

Erau bolnavi mintali în familia ei. Doamna Rhodes, care era o şoferiţă cât se poate de nesăbuită şi periculoasă, îi călcase fetiţa şi asta o înnebunise pe biata femeie. Ea şi-a ascuns nebunia cu multă viclenie, în afara faptului că-i adresa scrisori clar de om nebun celei pe care o alesese ca victimă. O urmărea de câtva timp şi-şi făcuse planuri foarte

inteligente. Peruca şi halatul de cameristă le-a împachetat şi le-a trimis cu prima poştă în dimineaţa următoare. Când i s-a adus la cunoştinţă tot adevărul, ea a clacat şi a mărturisit de îndată. Biata de ea este acum la Broadmoor20. Complet dezechilibrată, dar o crimă foarte inteligent plănuită.

Domnul Petherick m-a vizitat după aceea şi mi-a adus o scrisoare foarte drăguţă de la domnul Rhodes ce m-a făcut chiar să roşesc.

— Numai un lucru, mă întrebă vechiul mei prieten, de ce ai crezut că era mai probabil să fie Carruthers decât Granby? Nu le-ai văzut niciodată pe vreuna dintre ele.

— Ei bine, din cauza literei „g”. Ai zis că-l înghiţea pe „g”. Ştii, lucrul ăsta se întâmplă în romane o mulţime de personaje urmărite, dar eu nu cunosc mulţi oameni care s-o facă în realitate şi în nici un caz cineva sub şaizeci de ani. Femeia aceea avea patruzeci. Faptul că îl înghiţea pe „g” m-a dus cu gândul că se prefăcea şi chiar prea mult.

N-am să vă povestesc ce a mai zis domnul Petherick şi despre asta, dar mi-a făcut foarte multe complimente şi, zău, că n-am putut să mă reţin să nu mă simt doar puţintel de tot încântată de mine însumi.

Şi, extraordinar ce turnură fericită iau lucrurile pe lumea asta. Domnul Rhodes s-a recăsătorit cu o fată aşa de drăguţă şi de bun simţ… au un copilaş aşa de drăgălaş… Şi ce credeţi? M-au rugat să fiu naşa lui. N-a fost frumos din partea lor? Acum, sper să nu credeţi că m-am lungit prea mult…

Păpuşa croitoresei.

Păpuşa stătea în fotoliul mare de catifea. Nu era prea multă lumină în cameră; cerul Londrei era întunecat, în atmosfera cenuşiu-verzuie, scoarţele, draperiile şi preşurile de culoarea sălciei, toate se armonizau unele cu altele. Şi păpuşa se integra. Stătea lungită, inertă, lăfăindu-se în hainele ei de catifea verde, cu pălărie de catifea şi chipul pictat. Era păpuşa favorită care împodobea saloanele

femeilor bogate, păpuşa ce se răsfăţa lângă telefon sau printre pernele de pe divan. Şedea tolănită acolo, mereu lipsită de viaţă şi, totuşi, ciudat de însufleţită. Arăta ca un produs decadent al secolului XX.

Sybil Fox, intrând grăbită cu nişte tipare şi o schiţă, privi păpuşa cu un uşor sentiment de surpriză şi uimire. Se întreba, dar ce se întreba nu ajungea şi să exprime. În schimb, se gândi în sinea ei: „Ce s-o fi întâmplat cu tiparul de catifea albastră? Unde l-am pus? Sunt sigură că l-am avut acum o clipă”. Ieşi pe palier şi strigă spre camera de lucru:

— Elspeth, Elspeth, e la tine tiparul albastru? Doamna Fellows-Brown trebuie să sosească într-o clipă!

Intră din nou şi aprinse lumina. Se uită iar la păpuşă. „Unde naiba, ah, uite-l”. Ridică tiparul de unde-l scăpase de fapt. Afară se auzi obişnuitul scârţâit al liftului care se oprea în dreptul palierului şi, de îndată, doamna Fellows-Brown, însoţită de pechinezul ei, intră pufăind în cameră asemenea sâcâitorului tren local care opreşte într-o gară de pe parcurs.

— Are să toarne cu găleata, spuse ea, pur şi simplu, să toarne!

Îşi aruncă mănuşile şi o blană. Apăru şi Alicia Coombe. Nu mai venea oricând în ultimul timp, numai când soseau oaspeţi deosebiţi şi doamna Fellows-Brown era o astfel de clientă.

Elspeth, supraveghetoarea atelierului, aduse rochia şi Sybil i-o trase pe cap doamnei Fellows-Brown.

— Poftiţi, zise ea, cred că vine bine. Da, e într-adevăr, reuşită.

Doamna Fellows-Brown se întoarse într-o parte şi se uită în oglindă.

— Trebuie să-ţi spun că rochiţele tale îmi micşorează fundul.

— Sunteţi mult mai subţire decât acum trei luni, o asigură Sybil.

— Nici vorbă, zise doamna Fellows-Brown, deşi recunosc că arăt aşa. E ceva în felul cum croieşti care îmi micşorează fundul. Arăt de parcă nici nu l-aş avea – vreau să spun doar unul cum îl au majoritatea. Oftă şi-şi mângâie cu grijă partea ce o necăjea a anatomiei sale. Întotdeauna mi-am făcut probleme, zise ea. Sigur, ani de zile, l-am putut ascunde, ştiţi, ridicându-mi în faţă bustul. Da, dar acum, nu mai pot face aşa pentru că am şi burtă şi fund. Vedeţi, nu-ţi poţi ascunde ambele părţi, nu-i aşa?

Alicia Coombe zise:

— Ar trebui să le vedeţi pe unele dintre clientele mele!

Doamna Fellows-Brown se învârtea încolo şi încoace.

— Să ai burtă e mai rău decât să ai fund, zicea ea. Se vede mai bine. Sau poate ţi se pare, pentru că, atunci când stai de vorbă cu oamenii eşti cu faţa la ei şi, în momentul acela, ei nu-ţi pot vedea fundul, dar îţi observă burta. În orice caz, am hotărât să-mi strâng burta şi să las fundul în pace. Îşi răsuci gâtul şi mai tare şi apoi se repezi deodată: o, păpuşa aia a voastră! Mă face să mă treacă toţi fiorii. De când o aveţi?

Sybil se uită nesigură către Alicia Coombe, care arăta uimită şi oarecum tristă.

— Nu ştiu exact… de câtva timp, cred… niciodată nu ţin minte. E îngrozitor acum… pur şi simplu, nu ţin minte. Sybil, de când o avem?

Sybil spuse scurt:

— Nu ştiu!

— Ei bine, repetă doamna Fellows-Brown, mă face să mă înfior. Ciudat! Se uită, ştiţi, ca şi cum ne-ar studia pe toate şi ar râde între mânecile alea de catifea. Aş scăpa de ea dacă aş fi în locul vostru. Se scutură cuprinsă de teamă, după care reveni la detaliile de croitorie. Să-şi scurteze sau nu mânecile cu vreun inci? Dar lungimea? Când toate aceste probleme importante au fost soluţionate în mod satisfăcător, doamna Fellows-Brown îşi îmbrăcă hainele cu

care venise şi se pregăti să plece. Cum trecea pe lângă păpuşă, îşi întoarse capul.

— Nu, zise ea, nu-mi place păpuşa asta. Arată parcă ar fi dintre ai casei. Nu e sănătos.

— Ce-o fi vrut să spună? întrebă Sybil, după ce doamna Fellows-Brown coborî treptele. Înainte ca Alicia Coombe să aibă răgazul de a răspunde, doamna Fellows-Brown se întoarse, băgându-şi capul pe uşă.

— Doamne Sfinte, am uitat cu totul de Fou Ling. Unde eşti iubiţelule? Dar n-aş fi crezut vreodată!

Rămase cu gura căscată, ca şi celelalte două femei. Pechinezul stătea lângă fotoliul de catifea verde, cu ochii aţintiţi la păpuşa fără viaţă, tolănită pe el. Nu era nici o expresie, nici de plăcere, nici de furie, pe mutrişoara lui, numai ochi. El doar o privea.

— Haide, dragul mamei, îl chemă doamna Fellows-Brown.

Dragul mamei nu-i acorda nici o atenţie.

— Se face pe zi ce trece mai neascultător, remarcă doamna Fellows-Brown, cu aerul uneia care cunoaşte gradele de comparaţie ale acestei calităţi. Haide, Fou Ling, cuţu-cuţu, fustangiule!

Fou Ling îşi întoarse puţin capul spre stăpâna sa, după care, cu dispreţ, îşi reluă contemplarea păpuşii.

— Ea l-a impresionat cu siguranţă, opină doamna Fellows-Brown. Nu cred că a observat-o până acum. Nici eu. Era aici ultima dată când am venit?

Celelalte două femei se uitau una la alta. Acum Sybil era încruntată şi Alicia Coombe răspunse, ridicând din sprâncene:

— Vă spun că nu mai am ţinere de minte de la o vreme. De când e la noi, Sybil?

— De unde o aveţi? întrebă doamna Fellows-Brown. Aţi cumpărat-o?

— O, nu! Alicia Coombe păru oarecum şocată de idee. O, nu. Cred… cred că mi-a dăruit-o cineva. Clătină din cap. E

înnebunitor, exclamă ea. Absolut înnebunitor, când totul îţi iese din minte exact în momentul în care s-a întâmplat.

— Hai, nu te prosti, Fou Ling, se răţoi doamna Fellows-Brown. Haide, am să te iau în braţe.

— Şi-l ridică. Fou Ling lătră protestând viguros. Părăsiră camera, Fou Ling cu capul întors peste umărul său pufos, privind încă cu intensă atenţie păpuşa din fotoliu…

— Păpuşa aia de-acolo, zise doamna Groves, pe cinstite, mă înfioară, chiar aşa!

Doamna Groves era femeia de servici. Tocmai spălase duşumeaua pe mijloc, înspre uşă. Acum se ridicase şi ştergea încet praful în jurul camerei.

— Nostimă treabă, spuse doamna Groves, niciodată nu i-am luat seama cu adevărat până ieri. Şi deodată mă izbi brusc, cum s-ar zice.

— Nu-ţi place? o întrebă Sybil.

— Vă spun, doamnă Fox, mă face să mă înfior, se plânse servitoarea. Nu e firească, dacă mă înţelegeţi ce vreau să spun. Picioarele alea lungi care-i atârnă, felul în care şade acolo şi privirea şireată. Ceva nu este sănătos, asta-i părerea mea!

— Niciodată n-ai spus aşa ceva despre ea, remarcă Sybil.

— Vă repet, n-am observat-o niciodată… până azi-dimineaţă. Sigur că ştiu că e aici de câtva timp dar… Se opri şi o expresie de uimire se întipări pe faţa sa. E ca un lucru pe care-1 visezi noaptea!

Îşi strânse mai multe lucruri de făcut curăţenie, părăsi camera de probă şi traversă palierul spre încăperea din partea cealaltă.

Sybil se uită la păpuşa relaxată. O expresie de uimire crescândă i se putea citi pe faţă. Alicia Coombe intră şi Sybil se întoarse brusc.

— Domnişoară Coombe, de când ai creatura asta?

— Ce, păpuşa? Draga mea, ştii că nu-mi reamintesc lucrurile. Ieri – e aşa o prostie! – plecasem la conferinţa aceea şi abia mersesem jumătate de drum pe stradă când,

deodată, mi-am dat seama că nu aveam idee unde mă duceam. M-am gândit şi tot m-am gândit. În cele din urmă, mi-ara zis că trebuie să fie Fortnums. Ştiam că era ceva pe care vroiam să-l iau de la Fortnums. Ei bine, n-o să-ţi vină să crezi, abia după ce m-am întors acasă şi mi-am băut ceaiul, mi-am reamintit de conferinţă. Desigur, am auzit de multe ori că oamenii devin senili cu cât înaintează în vârstă, dar mie mi se întâmplă mult prea repede. Acum am uitat unde mi-am pus geanta, ca şi ochelarii. Unde am pus ochelarii ăia? Îi aveam acum o clipă… citeam ceva în „The Times”.

— Ochelarii sunt aici, pe şemineu, spuse Sybil, întinzându-i. De unde ai păpuşa? Cine ţi-a dat-o?

— Nici asta nu-mi amintesc, răspunse Alicia Coombe. Cineva mi-a dat-o sau mi-a trimis-o, cred… Oricum, pare să se asorteze foarte bine cu camera, nu-i aşa?

— Chiar foarte bine, fu de acord Sybil. Nostim e faptul că nu-mi pot reaminti când am observat prima dată aici.

— Acum nu te lua după mine, îi reproşă Alicia Coombe. În fond, eşti încă tânără.

— Dar zău, domnişoară Coombe, nu-mi amintesc. Vreau să zic, m-am uitat ieri la ea şi mi s-a părut că are ceva, aşa cum spune doamna Groves, care ţi dă fiori. Şi apoi mi-a trecut prin cap că mai gândisem astfel şi am încercat să-mi amintesc când am simţit prima dată aşa şi, ei bine, nu mi-am putut aduce aminte de nimic!

Într-un fel, era ca şi cum n-aş fi văzut-o niciodată mai înainte, numai că nu simţeam în modul acesta, aveam sentimentul că era de mult timp aici şi că eu doar n-o observasem.

— Poate c-a venit într-o zi pe fereastră pe o coadă de mătură, glumi Alicia Coombe. Oricum, acum, aici e locul ei. Se uită împrejur. Nici nu ţi-ai putea imagina camera fără ea, nu-i aşa?

— Aşa-i, recunoscu Sybil uşor înfiorată, dar mai degrabă aş dori să pot.

— Să poţi ce?

— Să-mi închipui camera fără ea.

— O să ne ţicnim cu toatele din cauza păpuşii ăsteia? întrebă Alicia Coombe supărată. Ce nu vă place la biata de ea? Arată ca o varză stricată, dar poate, adăugă ea, e din cauză că nu mi-am pus ochelarii. Şi-i puse la ochi şi se uită hotărâtă la păpuşă. Da, recunoscu ea, înţeleg ce vrei să spui. Îţi dă puţin fiori… Arată tristă dar, cum să zic, şireată şi destul de hotărâtă.

— Nostim, îi aminti Sybil, că doamna Fellows-Brown şi-a manifestat în mod atât de violent faptul că nu-i place.

— Ea e una căreia nu-i pasă niciodată să spună ce gândeşte, observă Alicia Coombe.

— Dar e ciudat, insistă Sybil, că păpuşa asta i-a lăsat o aşa impresie.

— Ştii, uneori, oamenilor le displac, dintr-odată, unele lucruri.

— Poate, zise Sybil râzând, că păpuşa asta n-a fost aici niciodată până ieri… Poate că, aşa cum spui, a intrat în zbor pe fereastră şi s-a aşezat în fotoliu.

— Nu, o contrazise Alicia Coombe, sunt sigură că e de mai mult timp. Poate că a devenit vizibilă abia ieri.

— Ăsta-i şi sentimentul meu, adăugă Sybil, că e aici de câtva timp… dar, totodată, nu-mi reamintesc s-o fi văzut cu adevărat până ieri.

— Hai dragă să ne oprim acum, se hotărî Alicia Coombe brusc. Mă faci să mă simt ciudat şi să mă treacă fiori pe spinare. N-ai de gând să inventezi o mulţime de chestii supranaturale despre creatura asta, nu-i aşa?

Apucă păpuşa, o scutură, îi aranjă umerii şi-o puse într-un alt fotoliu. Imediat, păpuşa se întinse uşor şi se relaxă.

— N-are nici urmă de viaţă în ea, conchise Alicia Coombe privind cu atenţie păpuşa. Şi totuşi, într-un fel nostim, pare vie, nu-i aşa?

— Oo, m-a speriat de-a binelea, exclamă doamna Groves, când se duse prin camera de probă pentru a şterge praful.

Aşa o sperietură că n-aş mai vrea să calc vreodată în cabina de probă.

— Ce te-a speriat de-a binelea? întrebă domnişoara Coombe, care stătea la un birou în colţ, ocupată cu diferite note de plată: „Femeia asta, adăugă ea mai mult pentru sine decât pentru doamna Groves, crede că îşi poate face, în fiecare an, două rochii de seară, trei rochii de cocteil şi un taior fără să-mi plătească un penny pentru ele! Zău, unii oameni”…

— E vorba de păpuşa aia, spuse doamna Groves.

— Ce, iar cu păpuşa noastră?

— Da, stă acolo la birou, ca o fiinţă omenească. Oo, m-am speriat de-a binelea!

— Ce tot spui?

Alicia Coombe se ridică, traversă camera, palierul şi intră în cealaltă încăpere, cea de probă. Era un mic birou Sheraton într-un colţ şi la el, stând rezemată pe scaun, cu lungile ei braţe pe mapă, se afla păpuşa.

— Se pare că cineva vrea să se distreze, zise Alicia Coombe. I-a venit s-o aşeze în felul ăsta. Adevărat, pare destul de naturală. Sybil Fox cobora pe trepte, în momentul acesta, ducând o rochie care urma să fie probată în dimineaţa aceea.

— Vino aici, Sybil. Uită-te la păpuşa noastră cum stă la biroul meu personal şi scrie acum scrisori.

Cele două femei o priveau.

— Zău, zise Alicia Coombe, e prea ridicol! Mă întreb cine-a proptit-o acolo aşa? Tu?

— Nu, n-am făcut-o eu, răspunse Sybil. Trebuie să fi fost una dintre fetele de sus.

— Zău că e un soi de glumă proastă, remarcă Alicia Coombe.

Luă păpuşa de la birou şi-o aruncă înapoi pe sofa.

Sybil aşează cu grijă rochia pe un scaun şi apoi se duse în atelier.

— Ştiţi păpuşa, începu ea, păpuşa de catifea din camera domnişoarei Coombe, din camera de probă?

Supraveghetoarea şi trei fete ridicară privirea.

— Da, domnişoară, sigur că o ştim.

— Cine a aşezat-o dimineaţa asta la birou din glumă?

Cele trei fete se uitau la ea, apoi Elspeth, supraveghetoarea, zise:

— S-o aşez la birou? Eu n-am făcut-o.

— Nici eu, spuse una dintre fete. Tu ai făcut-o, Marlene?

Marlene dădu din cap negativ.

— Elspeth, ai vrut să te distrezi?

— Nici vorbă, răspunse Elspeth, o femeie sobră, care arăta, ca şi cum avea întotdeauna gura plină cu ace cu gămălie. Am destulă treabă de făcut decât să mă joc cu păpuşi şi să le aşez la birouri.

— Uite ce e, spuse Sybil şi, spre surpriza ei, vocea îi tremura uşor. A fost… a fost o glumă destul de bună, numai că aş vrea să ştiu cine a făcut-o.

Cele trei fete se supărară.

— V-am spus, doamnă Fox. Niciuna dintre noi n-a făcut-o, nu-i aşa, Marlene?

— Eu n-am făcut-o, confirmă Marlene; dacă Nellie şi Margaret spun că nici ele n-au făcut-o, ei bine, atunci niciuna dintre noi nu-i de vină.

— Aţi auzit ce-am avut de spus, adăugă Elspeth. Dar, ce-i ce toate astea, doamnă Fox?

— Poate că a fost doamna Groves, spuse Marlene.

Sybil dădu din cap:

— Nu putea să fie doamna Groves. A speriat-o de-a binelea.

— Am să vin să văd cu ochii mei, spuse Elspeth.

— Acum nu mai e acolo, zise Sybil. Domnişoara Coombe a luat-o de la birou şi a aruncat-o înapoi pe sofa. Ei bine. – făcu o pauză – ceea ce vreau să spun e că cineva trebuie s-o fi aşezat în scaunul de la birou, gândindu-se că e nostim. Aşa cred. Şi… şi nu văd de ce n-ar recunoaşte.

— V-am spus de două ori, doamnă Fox, interveni Margaret. Nu înţeleg de ce continuaţi să ne acuzaţi de minciună. Niciuna dintre noi n-ar face o prostie ca asta.

— Îmi pare rău, zise Sybil, n-am vrut să vă supăr. Dar… dar cine altcineva ar fi putut s-o facă?

— Poate că s-a ridicat şi s-a dus singură, chicoti Marlene.

Pentru nu ştiu ce motiv, Sybilei nu-i plăcu ideea.

— O, toate-s nişte prostii, zise şi se retrase.

Alicia Coombe fredona ceva destul de vesel. Se uita prin cameră.

— Mi-am pierdut ochelarii din nou, dar nu prea contează. Deocamdată nu vreau să văd nimic. Necazul e, însă, că atunci când nu vezi mai deloc, ca mine şi ţi-ai pierdut ochelarii, dacă nu ai o altă pereche pe care să ţi-o pui ca să te ajute să-i găseşti, atunci nu le dai de urmă pentru că nu poţi vedea.

— Îi caut eu, se oferi Sybil. Ia-ţi avut acum o clipă.

— M-am dus în camera cealaltă când tu ai fost în atelier. Cred că i-am luat acolo cu mine.

Se duse spre cealaltă cameră.

— Aşa mă plictiseşte, spuse Alicia Coombe. Vreau să continui cu notele astea de plată. Cum să fac dacă n-am ochelarii?

— Mă duc sus să vă aduc a doua pereche din dormitor, hotărî Sybil.

— În prezent nu mai am o a doua pereche, spuse Alicia Coombe.

— De ce; ce s-a întâmplat cu ei?

— Cred că i-am pierdut ieri când am ieşit în oraş să iau masa de prânz. Am telefonat de acolo şi am mai telefonat şi din două magazine în care am intrat.

— O, dragă, spuse Sybil, cred că va trebui să ai trei perechi.

— Dacă aş avea trei perechi de ochelari, comentă Alicia Coombe, mi-aş petrece întreaga viaţă căutând una sau alta.

Cred că cel mai bine e să ai numai una singură. Atunci trebuie s-o cauţi până o găseşti.

— Bine, trebuie să fie undeva, zise Sybil. Nu te-ai îndepărtat de camerele astea. Cu siguranţă nu sunt aici, aşa că trebuie să-i fi scos în camera de probă.

Se întoarse, se uită cu atenţie împrejur. În cele din urmă, cu o ultimă idee, ridică păpuşa de pe sofa.

— I-am găsit, strigă ea.

— O, unde erau, Sybil?

— Sub preţioasa noastră păpuşă. Cred că i-ai aruncat când ai pus-o înapoi pe sofa.

— Ba nu. Sunt sigură că nu-i aşa.

— O, exclamă Sybil exasperată. Atunci cred că păpuşa i-a luat şi îi ascundea de dumneavoastră!

— Ştii, răspunse Alicia, uitându-se gânditoare la păpuşă, zău că nu i-am pus lângă ea. Păpuşa pare foarte inteligentă, nu-i aşa, Sybil?

— Nu-mi place faţa ei, răspunse Sybil. Arată ca şi cum ar şti ceva pe care noi îl ignorăm.

— Nu ţi se pare că într-un fel e tristă şi drăgălaşă? întrebă Alicia Coombe pledând în favoarea păpuşii, dar fără convingere.

— Nu mi se pare câtuşi de puţin drăgălaşă, o contrazise Sybil.

— Nu… poate că ai dreptate… O, bine, să ne întoarcem la treburile noastre. Lady Lee va sosi peste zece minute. Vreau numai să termin notele astea de plată şi să le trimit la poştă.

— Doamnă Fox, doamnă Fox?

— Da, Margaret, răspunse Sybil. Ce e?

Sybil se întinsese peste masă ca să taie o bucată de şaten.

— O, doamnă Fox, e din nou păpuşa aia. Am dus rochia cafenie, cum aţi spus şi păpuşa stă din nou la birou. Şi n-am aşezat-o eu, niciuna dintre noi. Vă rog, doamnă Fox, serios că noi n-am face aşa ceva.

Sybilei îi alunecă foarfeca din mână.

— Uite, spuse ea supărată, uite că am tăiat prost. Bine, nu-i nimic, îndrept eu. Acum, ce-i cu păpuşa?

— Stă din nou la birou.

Sybil se duse iarăşi în camera de probă. Păpuşa stătea ia birou exact ca mai înainte.

— Eşti foarte hotărâtă, nu-i aşa? i se adresă Sybil păpuşii.

O înşfăca şi o puse înapoi pe sofa.

— Asta ţi-e locul, fetiţo, zise ea. Să stai aici.

Se îndreptă spre cealaltă cameră.

— Domnişoară Coombe!

— Da, Sybil?

— Cineva îşi bate joc de noi. Păpuşa stătea din nou la birou.

— Cine crezi că poate fi?

— Trebuie să fie una dintre cele trei fete. Zise Sybil, îşi închipuie că e nostim. Bineînţeles că toate se jură pe sfânta cruce că n-o fac ele.

— Cine crezi că e – Margaret?

— Nu, nu cred că e Margaret. Arăta cam ciudat când a venit şi mi-a spus. S-ar putea să fie Marlene, care tot chicoteşte.

— Oricum e o mare prostie pe care o face.

— Bineînţeles, e o idioţenie. Dar, adăugă Sybil supărată, am de gând să-i pun capăt.

— Ce-ai de gând să faci?

— O să vedeţi, răspunse Sybil.

Seara când plecă, închise camera de probă.

— Închid uşa asta, zise ea, şi iau cheia cu mine.

— O, înţeleg, zise Alicia Coombe, cu un uşor aer amuzat. Începi să crezi că eu sunt, nu-i aşa? Crezi că sunt atât de distrată încât intru acolo şi mă gândesc să scriu la birou, dar în schimb iau păpuşa şi o aşez să scrie în locul meu. La asta te gândeşti? Şi apoi uit totul!

— Ar fi o posibilitate, recunoscu Sybil. Dar, oricum, vreau să fiu sigură că nu ni se joacă nici o festă proastă la noapte.

În dimineaţa următoare, cu buzele strânse, primul lucru pe care-l făcu Sybil când sosi a fost să deschidă uşa camerei de probă şi să intre. Doamna Groves. Cu o expresie necăjită, cu o perie cu coadă pentru şters pardoseala şi o cârpă de praf o aştepta pe palier.

— Acum o să vedeţi! spuse Sybil.

Apoi se dădu înapoi cu o uşoară exclamaţie de uimire.

Păpuşa stătea la birou.

— Ooo! făcu doamna Groves în spatele ei. E straniu! Asta e. Vai, doamnă Fox, arătaţi cam palidă, ca şi cum v-aţi speriat. Aveţi nevoie de câteva picături de ceva. Are domnişoara Coombe ceva picături pe sus, nu ştiţi?

— Mă simt bine, zise Sybil.

Se îndreptă spre păpuşă, o ridică cu grijă şi traversă camera cu ea.

— Cineva v-a jucat din nou o festă, zise doamna Groves.

— Nu ştiu cum ar fi putut să mi-o joace de data asta, răspunse încet Sybil. Am închis uşa aseară. Ştii doar singură că nimeni n-ar putea intra.

— Poate că cineva mai are o cheie, dori s-o ajute doamna Groves.

— Nu cred, răspunse Sybil. Niciodată nu ne-am bătut capul să închidem uşa asta. E o cheie din alea de modă veche şi există numai una.

— Poate se potriveşte cheia cealaltă – de la uşa de dincolo!

Imediat încercară toate cheile, dar niciuna nu se potrivi la camera de probă.

— E ciudat, domnişoară Coombe, i se adresă Sybil, mai târziu, când luau masa împreună.

Alicia Coombe arăta destul de încântată.

— Draga mea, răspunse, cred că e aşa de extraordinar. Ar fi cazul să le scriem cercetătorilor din domeniul psihiatriei. Ştii, s-ar putea să trimită un specialist, un medium sau pe altcineva să vadă dacă are ceva deosebit camera.

— Nu prea vă pasă deloc, constată Sybil.

— De fapt, într-un fel mă cam distrează, răspunse Alicia Coombe. Crede-mă, la vârsta mea, e nostim când se întâmplă câte aşa ceva! Totuşi, nu, nu prea-mi place, adăugă pe gânduri. Adică, păpuşa aia se întrece cu măsura, nu-i aşa?

În seara aceea, Sybil şi Alicia Coombe închiseră din nou uşa.

— Încă mai cred că cineva ar putea să facă o glumă şi atât, deşi, nu prea înţeleg de ce? se întrebă Sybil.

— Crezi că va fi la birou din nou mâine dimineaţă? se interesă Alicia.

— Da, aşa cred, se înfioră Sybil.

Dar s-au înşelat. Păpuşa nu era la birou. În schimb, era pe pervaz, uitându-se afară pe stradă. Şi iar avea o poziţie de o deosebită naturaleţe.

— E o prostie înfiorătoare, nu-i aşa? zise Alicia Coombe, în timp ce serveau la repezeală un ceai în după-amiaza aceea. De comun acord se hotărâseră să nu-l bea, ca de obicei, în camera de probă, ci în încăperea proprie, de vizavi, a doamnei Coombe.

— Prostie, în ce sens?

— Adică, e ceva de care nu te poţi lega. E doar o păpuşă pe care o găseşti mereu în alt loc.

Pe zi ce trecea, observaţia aceasta se dovedea a fi cât se poate de adevărată. Acum, păpuşa se muta nu numai în timpul nopţii. Ori de câte ori intrau în camera de probă, după ce lipsiseră doar câteva minute, puteau găsi păpuşa în alt loc. O lăsau pe sofa şi o descopereau în fotoliu. Apoi se aşeza pe un alt scaun. Alteori, stătea pe cel de la fereastră sau de la birou.

— Se mută după cum îi place, constată Alicia Coombe. Şi cred, Sybil, că asta o amuză.

Cele două femei stăteau uitându-se jos la silueta inertă, tolănită, din catifea, cu faţa de mătase pictată.

— Câteva bucăţele de catifea, mătase şi puţină vopsea – asta-i tot, zise Alicia Coombe. Vorbea supărată. Ştii, am

putea, da, am putea să ne descotorosim de ea.
— Ce înţelegeţi prin a ne descotorosi de ea? o întrebă Sybil. O spunea pe un ton speriat.
— Ei bine, îi explică Alicia Coombe, am putea-o arunca în foc, dacă s-ar face foc. Vreau să zic s-o ardem ca pe o vrăjitoare… Sau, pur şi simplu, zise pe un ton indiferent, am putea s-o punem în lada cu gunoi.
— Nu cred că merge, se îndoi Sybil. Cineva o va lua, probabil, şi ne-o va aduce înapoi.
— Sau s-o trimitem undeva, continuă Alicia Coombe. La una din societăţile acelea care ne scriu mereu şi ne cer câte ceva pentru a vinde sau a organiza un bazar. Cred că-i cea mai bună idee.
— Nu ştiu… spuse Sybil. Mi-ar fi cam frică să fac asta.
— Frică?
— Da, pentru că s-ar putea întoarce!
— Adică, să se întoarcă aici?
— Da!
— Ca un porumbel călător?
— Da, aşa cred!
— Îmi închipui că nu ne-am scrântit, nu? se răsti Alicia Coombe. Poate că m-am ramolit de tot şi tu îţi baţi joc de mine, aşa-i?
— Nu, se scuză Sybil. Dar am sentimentul înfricoşător şi neplăcut, un sentiment nesuferit că ea e prea puternică pentru noi.
— Ce? Grămada aia de cârpe?
— Da, grămada aia groaznică de cârpe neînsufleţite. Pentru că, vedeţi, ea e aşa de hotărâtă!
— Hotărâtă?
— Să facă ce vrea! Asta-i camera ei acum…
— Da, o aprobă Alicia Coombe, aşa e, zău! De fapt, a fost întotdeauna, dacă stai şi te gândeşti – culorile şi toate celelalte… Se potriveşte aici sau, mai bine zis, camera asta i se potriveşte ei, sublinie croitoreasa cu o nuanţă de enervare în glas; e pur şi simplu absurd când o păpuşă vine

şi pune stăpânire pe lucruri în felul acesta. Ştii, doamna Groves nU mai vrea să intre să cureţe.
— Spune că îi e frică de păpuşă?
— Nu, doar caută tot felul de tertipuri ca să se scuze. Apoi, Alicia adăugă cuprinsă de panică: ce ne facem, Sybil? Mă deprimă. N-am mai fost în stare să desenez nici un model în ultimele săptămâni.
— Iar eu nu pot să mă concentrez să croiesc aşa cum trebuie, mărturisi Sybil. Fac tot soiul de greşeli prosteşti. Poate, zise ea nesigură, ideea dumneavoastră de a scrie cercetătorilor din domeniul psihiatriei s-ar dovedi bună.
— Ne-ar considera două proaste, pufni Alida Coombe. N-am vorbit în mod serios. Nu, cred că trebuie să continuăm până…
— Până când?
— O, nu ştiu, râse, în neştire, Alicia.
Când veni a doua zi, Sybil găsi închisă uşa de la camera de probă.
— Domnişoară Coombe, cheia e la dumneavoastră? Aţi închis-o aseară?
— Da, zise Alicia Coombe. Am închis-o şi va rămâne aşa!
— Dar de ce?
— Pentru că am renunţat la cameră. Poate să-l rămână păpuşii. N-avem nevoie de două. Vom face probele aici.
— Dar e propriul dumneavoastră salon!
— Ei bine, nu mai am nevoie de el. Am un dormitor foarte drăguţ. Pot să-l transform în cameră de zi, nu-i aşa?
— Vreţi să spuneţi că nu veţi mai intra niciodată în camera de probă? întrebă Sybil, fără să-i vină să creadă.
— Întocmai!
— Dar, cum rămâne cu făcutul curăţeniei? O să ajungă într-o stare deplorabilă.
— Las-o! hotărî Alicia Coombe. Dacă locul acela suferă de dragul unei păpuşi, foarte bine, să rămână în posesia ei. Şi să-şi facă singură ordine în cameră. Apoi adăugă: să ştii că ne urăşte!

— Cum adică? Păpuşa ne urăşte? întrebă Sybil.

— Da, o asigură Alicia. Nu ştiai? Trebuia să-ţi fi dat seama. Să fi observat când te uitai la ea.

— Adevărat, recunoscu Sybil gânditoare. Îmi închipui că mi s-a părut că simt tot timpul asta – că ne urăşte şi vrea să plecăm de aici.

— E un lucruşor răutăcios, zise Alicia Coombe. Oricum, poate să fie mulţumită acum.

După aceea, evenimentele s-au desfăşurat mai paşnic. Alicia Coombe îşi anunţă personalul că a renunţat să mai folosească, deocamdată, camera de probă; zise că erau prea multe camere de curăţat şi desprăfuit.

Dar o surprinse pe una dintre lucrătoare spunându-i alteia, în seara aceleeaşi zile: „Chiar e într-o ureche, domnişoara Coombe acum. Întotdeauna mi s-a părut puţin ciudată, după felul cum pierde şi uită lucrurile. Dar asta le-a întrecut pe toate, nu-i aşa? I-a căzut cu tronc păpuşa aia”! Cealaltă fată exclamă: „Ooo, doar nu crezi că e, cu adevărat, alături cu drumul? Ar putea să ne înjunghie sau mai ştiu eu?”

Trecură pălăvrăgind şi Alicia se îndreptă în scaun plină de indignare. „Chiar să sunt într-o ureche”! se gândi ea, după care adăugă tristă: „Dacă n-ar fi Sybil, m-aş crede şi eu alături cu drumul. Dar şi eu şi Sybil şi chiar doamna Groves – pare să fie ceva la mijloc. Dar nu înţeleg cum se va termina?”

Trei săptămâni mai târziu, Sybil îi spuse Aliciei Coombe:

— Trebuie să intrăm o dată în camera aia.

— De ce?

— Ei bine, cred că trebuie să fie într-o stare de mizerie. Moliile or fi intrat în lucruri şi chestii de astea. Ar fi cazul să ştergem praful şi să măturăm, după care o închidem la loc.

— Mai bine am ţine-o închisă şi nu ne-am duce acolo, fu de părere Alicia Coombe.

— Ştiţi, sunteţi chiar mai superstiţioasă decât mine, observă Sybil.

— Cred că sunt, răspunse Alicia. Am fost mult mai înclinată decât tine să cred în toate astea, dar, la început mi s-a părut emoţionant, într-un mod ciudat. Nu ştiu. Acum mi-e cam frică şi nu-mi vine să mai intru în odaia aia.

— Bine, eu vreau şi am să mă duc, se hotărî Sybil.

— Ştii ce-i cu tine? o întrebă Alicia Coombe. Eşti tare curioasă, asta-i tot?

— Aşa-i, sunt curioasă. Vreau să văd ce a făcut păpuşa.

— Cred, totuşi, că e mult mai bine s-o lăsăm în pace. De cum am plecat din cameră ea a fost mulţumită. Las-o în voia ei! Oftă exasperată. Vorbim numai prostii!

— Da, ştiu că vorbim prostii, dar dacă mi-aţi spune cum să procedez altfel, atunci, haideţi acum, daţi-mi cheia!

— Bine, bine!

— Cred că vă temeţi că-i dau drumul sau aşa ceva. Dar eu mă gândesc că e tipul care poate trece prin uşi sau ferestre.

Sybil deschise uşa şi intră.

— Ce teribil de ciudat! exclamă ea.

— Ce-i ciudat? întrebă Alicia Coombe, trăgând cu ochiul peste umărul ei.

— În cameră nu pare să fie deloc praf, nu-i aşa? Când te gândeşti că a stat închisă atâta timp…

— Da, e ciudat.

— Iat-o! spuse Sybil.

Păpuşa era pe sofa. Nu stătea lungită în poziţia sa obişnuită, inertă. Şedea cu bustul ridicat, rezemată de o pernă. Avea aerul stăpânei casei care aşteaptă să primească oaspeţi.

— Deci, se simte ca la ea acasă, observă Alicia Coombe, nu-i aşa? Aproape că-mi vine să-mi cer scuze că am pătruns aşa.

— Să mergem, spuse Sybil.

Se dădu înapoi, trase uşa şi o încuie la loc.

Cele două femei se uitară una la alta.

— Aş vrea să ştiu, începu Alicia Coombe, de ce ne sperie aşa de tare…

— Doamne Sfinte, cine nu s-ar speria?

— În fond, ce se întâmplă? Nimic altceva decât faptul că un soi de păpuşă se plimbă prin cameră. Nici nu cred că e păpuşa însăşi, ci un poltergeist21.

— Asta-i o idee bună.

— Da, dar nu prea cred în ea. Trebuie să fie păpuşa.

— Sunteţi sigură că nu ştiţi de unde provine?

— N-am nici cea mai mică idee, spuse Alicia. Şi cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât sunt mai sigură că n-am cumpărat-o şi că nimeni nu mi-a dat-o. Cred că ea… ea a venit uite aşa!

— Credeţi că va pleca vreodată?

— De fapt, zise Alicia, nu văd de ce ar face-o… are tot ce-şi doreşte.

Dar se părea că păpuşa nu obţinuse tot ceea ce dorea. A doua zi, când Sybil intră în sala cu exponate, rămase cu gura căscată. Apoi îşi strigă patroana.

— Domnişoară Coombe, domnişoară Coombe, veniţi, vă rog, jos!

— Ce s-a întâmplat?

Alicia Coombe, care se trezise târziu, coborî şchiopătând puţin, pentru că suferea de reumatism la genunchiul drept.

— Ce ţi s-a întâmplat, Sybil?

— Uitaţi-vă! Uitaţi-vă ce-a făcut acum!

Rămaseră în pragul sălii cu exponate. Stând pe o sofa, rezemată comod pe un braţ al acesteia, se afla păpuşa.

— A ieşit, izbucni Sybil. A ieşit din cameră! Vrea şi sala asta!

Alicia Coombe se aşează lângă uşă.

— În cele din urmă, va dori tot atelierul.

— S-ar putea, încuviinţă Sybil.

— Animal obraznic, rău şi viclean, se adresă Alicia păpuşii, de ce vrei să ne necăjeşti peste tot? Nu avem nevoie de tine.

I se păru atât ei cât şi Sybilei că păpuşa se mişcă foarte încet. Era ca şi cum membrele i se relaxau şi mai mult. Un

braţ lung şi-l pusese pe cel al sofalei şi faţa sa, pe jumătate ascunsă, arăta ca şi cum trăgea cu ochiul pe sub el. O privire şireată, răutăcioasă!

— Creatură oribilă! exclamă Alicia. Nu o suport! Nu o mai suport!

Deodată, luând-o complet prin surprindere pe Sybil, se repezi în sală, apucă păpuşa, alergă spre fereastră, o deschise şi o aruncă afară, pe stradă. Sybil încremeni de groază.

— O, Alicia, nu trebuia să fi făcut asta. Sunt sigură că nu trebuia s-o fi făcut.

— N-am avut încotro. Pur şi simplu, nu mai suportam!

Sybil se duse lângă ea la fereastră. Pe trotuar, păpuşa zăcea cu faţa în jos, cu membrele inerte.

— Ai omorât-o! şopti Sybil.

— Nu fi proastă… Cum să omor ceva făcut din bucăţele de catifea şi mătase. Nu e reală!

— E teribil de reală, o contrazise Sybil.

Abia îşi ţinu răsuflarea.

— Doamne Sfinte. Copilul acela…

O fetiţă mică, prost îmbrăcată, se aplecase asupra păpuşii de pe trotuar. Se uită de-a lungul străzii ce nu părea prea aglomerată în momentul acela al dimineţii, deşi era ceva trafic de vehicule; apoi, satisfăcut, copilul se aplecă, luă păpuşa şi traversă în fugă strada.

— Stai, stai! strigă Alicia.

Se întoarse către Sybil.

— Copilul ăla nu trebuie să ia păpuşa. Nu trebuie! Păpuşa e periculoasă, reprezintă Răul. Trebuie s-o oprim.

Nu ele o opriră. Ci traficul. În clipa aceea trei taxiuri veneau dintr-o direcţie şi două microbuze de marfă din cealaltă. Copilul fu prins în mijlocul drumului. Sybil se repezi jos pe scară cu Alicia Coombe după ea. Făcându-şi drum printre un microbuz şi un automobil, Sybil şi Alicia sosiră înainte ca fetiţa să se poată strecura până în partea opusă.

— Nu poţi să iei păpuşa asta, zise Alicia Coombe. Dă-mi-o înapoi!

Copilul se uită la ea. Era o fetiţă slăbuţă de vreo opt ani cu o privire uşor saşie. Se uita sfidător.

— De ce să ţi-o dau? întrebă ea. Ai aruncat-o pe fereastră, aşa ai făcut, te-am văzut eu. Dacă i-ai făcut vânt pe fereastră, înseamnă că n-ai nevoie de ea, aşa că acum e a mea!

— Îţi voi cumpăra o altă păpuşă, îi promise convingător Alicia. Mergem la un magazin de jucării, oriunde îţi place şi am să-ţi cumpăr cea mai frumoasă păpuşă pe care o putem găsi. Dar, dă-mi-o înapoi pe asta!

— Nu vreau, răspunse copilul.

Braţele ei strânseră protector la piept păpuşa de catifea.

— Trebuie s-o dai înapoi, interveni Sybil. Nu este a ta.

Se întinse să ia păpuşa de la copil şi, în momentul acela, fetiţa o călcă pe picior, se întoarse şi ţipă la ele.

— Nu v-o dau! Nu v-o dau! Nu v-o dau! Ea este a mea. Eu o iubesc. Voi n-o iubiţi. Voi o urâţi. Dacă n-aţi fi urât-o, n-aţi fi aruncat-o pe fereastră. Eu o iubesc, aşa vă spun şi asta vrea ea. Ea vrea să fie iubită.

Ş-apoi, ca un ţipar, alunecând printre vehicole, copilul traversă strada, o luă pe o alee şi dispăru înainte ca cele două femei mai în vârstă să se hotărască să-şi croiască drum printre maşini şi s-o urmărească.

— A dispărut, spuse Alicia.

— A spus că păpuşa dorea să fie iubită, spuse Sybil.

— Poate, adăugă Alicia, poate că asta şi-a dorit tot timpul… Să fie iubită…

În mijlocul traficului din Londra, cele două femei înfricoşate se uitau încremenite una la alta.

Oglinda prevestitoare.

N-am nici o explicaţie pentru această povestire. N-am nici o teorie cu privire la cauzele şi împrejurările ei. E doar un lucru care s-a întâmplat.

Totuşi, mă întreb câteodată câte lucruri s-ar fi schimbat dacă s-ar fi observat atunci acel singur detaliu esenţial a cărui importanţă nu am apreciat-o decât mulţi ani mai târziu. Dacă l-aş fi observat, ei bine, cursul a trei vieţi ar fi fost cu totul altul. Într-un fel, acesta-i un gând înfricoşător.

Pentru început, trebuie să mă întorc în vara anului 1914, chiar înainte de izbucnirea războiului, când m-am dus la Badgeworthy cu Neil Carslake. Cred că Neil era cel mai bun prieten al meu. Îl cunoscusem şi pe fratele său, Alan, dar nu la fel de bine. Pe Sylvia, sora lor, n-o văzusem niciodată. Ea era cu doi ani mai mică decât Alan şi cu trei decât Neil. De două ori, în timp ce am fost împreună la Universitate, m-am dus să petrec o parte din vacanţă la Badgeworthy şi de două ori ceva s-a întâmplat. Aşa se face că aveam 23 de ani când am văzut prima dată casa lui Neil şi Alan. Urmam să fim un grup mare acolo. Sora lui Neil, Sylvia, tocmai se logodise cu un individ numit Charles Crawley. El era, aşa zicea Neil, cu mult mai în vârstă decât ea, dar un tip foarte de treabă şi pe deasupra înstărit.

Îmi amintesc că am sosit pe la ora şapte seara. Fiecare s-a dus în camera lui să se îmbrace pentru cină.

Neil m-a condus la a mea. Badgeworthy era o casă veche atrăgătoare, cam dărăpănată. Fusese extinsă la întâmplare în ultimele trei secole şi era plină de trepte înguste în sus şi în jos şi de scări neaşteptate. Era tipul de casă în care nu era uşor să-ţi găseşti camera. Ţin minte că Neil mi-a promis că vine să mă ia când avea să coboare la cină. Mă simţeam puţin timorat la ideea de a mă întâlni, pentru prima dată, cu părinţii săi. Îmi amintesc că i-am spus râzând că era o casă în care te aşteptai să întâlneşti fantome pe culoare şi el mi-a zis, într-o doară, că se vorbea că locul ar fi bântuit, dar nimeni nu văzuse vreodată ceva şi nici nu ştia ce formă ar fi putut lua fantoma.

Apoi plecă grăbit şi eu m-am apucat să-mi scot din valize hainele de seară. Familia Carslake nu era bogată; ea se ţinea cu dinţii de casa asta veche, dar nu mai erau servitori

care să-ţi despacheteze lucrurile sau vreun valet pentru fiecare.

Ei bine, tocmai ajunsesem în stadiul de a-mi lega cravata. Stăteam în faţa oglinzii. Îmi vedeam faţa, umerii şi în spatele lor peretele camerei – o bucată simplă de perete care încadra o uşă – şi tocmai când terminasem de aranjat cravata, am observat că uşa se deschidea. Nu ştiu de ce nu m-am întors, cred că ăsta ar fi fost lucrul cel mai natural; oricum, n-am făcut-o. Am privit cum uşa se deschidea uşor şi în timpul ăsta am observat camera de dincolo.

Era un dormitor, o cameră mai mare ca a mea, cu două paturi alăturate şi, deodată, mi-am reţinut răsuflarea. Pentru că lângă unul dintre aceste paturi era o fată şi pe gâtul ei mâinile unui bărbat care o împingea cu forţa pe spate, strângând-o în aşa fel încât tânăra să se sufoce încet.

Nu exista nici o posibilitate să greşesc. Ceea ce vedeam era perfect clar. Ceea ce se întâmpla era crimă.

Puteam vedea bine faţa fetei, părul ei auriu, strălucitor, agonia care-i cuprinsese chipul său frumos ce se colora treptat în roşu-vânăt. De la bărbat puteam zări spinarea, mâinile şi o cicatrice care pornea de pe obrazul stâng şi se lăsa în jos pe gât.

Îţi ia ceva timp să povesteşti, dar, în realitate, doar o clipă, două au trecut cât am privit stupefiat. Apoi m-am răsucit să sar în ajutor… Şi peretele din spatele meu, peretele reflectat în oglindă nu-mi înfăţişă decât o garderobă din mahon în stil victorian. Nici o uşă deschisă, nici o scenă de violenţă. M-am răsucit spre oglindă. Ea reflecta numai garderoba…

M-am frecat la ochi. Apoi am străbătut camera, am încercat să trag garderoba şi în momentul acela Neil a intrat pe cealaltă uşă dinspre coridor, întrebându-mă ce dracu vreau să fac.

Trebuie să mă fi crezut puţin sărit de pe fix când m-am întors spre el şi l-am întrebat dacă exista o uşă în spatele garderobei. El mi-a răspuns că da, exista o uşă care ducea

în camera vecină. I-am cerut să-mi spună cine locuia întrânsa şi el mi-a precizat că o familie Oldam – maiorul Oldam şi soţia sa. Atunci l-am mai chestionat dacă doamna Oldam era foarte blondă şi s-a răstit că era brunetă, ceea ce m-a determinat să mă tem că începusem să mă fac de râs. Mi-am revenit, i-am dat nişte explicaţii vagi şi am coborât împreună. Mi-am spus că trebuie să fi avut un fel de halucinaţii şi m-am simţit, în general, cam ruşinat şi cam dobitoc.

Şi-atunci… şi-atunci Neil a spus: „Sora mea Sylvia” şi eu mă uitam la faţa frumoasă a fetei pe care tocmai o văzusem cum cineva o strangula ca s-o omoare şi i-am fost prezentat logodnicului ei, un bărbat înalt, brunet cu o cicatrice pe partea stângă a feţei.

Ei bine, asta este. Aş vrea să vă gândiţi şi să-mi spuneţi ce aţi fi făcut în locul meu. Iată fata, aceeaşi fată şi bărbatul pe care-l văzusem sugrumând-o şi ei urmau să se căsătorească peste o lună…

Aveam sau nu o viziune profetică a viitorului? Vor veni Sylvia şi soţul său aici, cândva, peste ani şi li se va da camera aceea (cea mai bună pentru musafiri), iar scena la care fusesem martor va avea loc, din păcate, cu adevărat?

Ce puteam face? Dar puteam face ceva? Mă va crede cineva – Neil sau chiar fata – mă vor crede?

Am cercetat problema pe toate faţetele în săptămâna cât m-am aflat acolo. Să vorbesc sau nu? Şi aproape imediat s-a ivit o altă complicaţie. M-am îndrăgostit de Sylvia Carslake din prima clipă în care am văzut-o… O doream mai mult decât orice pe pământ… Şi într-un fel asta mi-a închis gura.

Şi, totuşi, dacă nu spuneam nimic, Sylvia avea să se mărite cu Charles Crawley şi Crawley ar fi ucis-o…

Aşa că în ziua dinaintea plecării, i-am mărturisit totul. Mă aşteptam să mă creadă paranoic sau cam aşa ceva, dar am jurat solemn că văzusem lucrurile exact cum i le povestisem şi că simţeam că, dacă ea era hotărâtă să se căsătorească

cu Crawley, era de datoria mea să-i aduc la cunoştinţă strania mea experienţă.

A ascultat foarte liniştită. A fost ceva în ochii ei ce nu am înţeles. Nu s-a supărat deloc. Când am terminat doar mi-a mulţumit pe un ton grav. Repetam întruna ca un smintit: „Am văzut. Am văzut cu adevărat” şi ea a zis: „Sunt sigură dacă îmi spui. Te cred.”

Ei bine, concluzia este că am plecat fără să ştiu dacă făcusem bine sau mă dădusem în spectacol şi, o săptămână mai târziu, Sylvia a rupt logodna cu Charles Crawley.

După aceea izbucni războiul şi n-am avut răgaz să mă gândesc la altceva. O dată sau de două ori, când am fost în permisie, am întâlnit-o pe Sylvia, dar am încercat, pe cât mi-a fost posibil, s-o evit.

O iubeam şi o doream la fel de mult ca la început, dar simţeam, într-un fel, că trebuia să-mi ascund sentimentele. Datorită mie ea rupsese logodna cu Crawley şi îmi tot repetam în sinea mea că-mi puteam justifica acţiunea întreprinsă doar adoptând o atitudine rece şi distantă.

Apoi, în 1916, Neil a căzut în război şi mi-a revenit mie sarcina să-i povestesc Sylviei ultimele sale clipe. Nu puteam rămâne în relaţii formale după asta. Sylvia îl adorase pe Neil şi el fusese cel mai bun prieten al meu. Îmi era atât de dragă văzând-o cât suferă, atât de dragă… Abia am izbutit să-mi ţin gura şi am plecat din nou, rugându-mă ca un glonte să pună capăt întregului meu chin. Viaţa fără Sylvia nu avea nici un rost.

Dar n-a fost să fie nici un glonte cu numele meu pe el. Unul era să mă doboare trecându-mi pe sub urechea dreaptă şi altul a ricoşat din cauza tabacherei din buzunar, dar am supravieţuit nevătămat. Charles Crawley a fost ucis pe câmpul de bătaie la începutul lui 1918.

Într-un fel, asta a schimbat situaţia. Am fost lăsat la vatră în toamna lui 1918, chiar înainte de încheierea armistiţiului, m-am dus direct la Sylvia şi i-am spus că o iubesc.

N-aveam mari speranţe ca ea să ţină imediat la mine aşa încât m-aţi fi doborât cu un deget când m-a întrebat de ce nu-i spusesem până atunci. Am bolborosit ceva despre Crawley şi ea a zis: „Dar ce ai crezut când am sfârşit-o cu el?” Atunci mi-a mărturisit că se îndrăgostise de mine exact ca eu de ea – chiar din prima clipă.

I-am povestit că am crezut că-şi rupsese logodna din cauza celor ce-i relatasem, dar a râs cu dispreţ, spunând că atunci când iubeşti un bărbat nu poţi fi atât de laşă, ne-am reamintit împreună de acea veche viziune de-a mea şi am convenit că era ciudată şi cu asta basta.

Ei bine, nu am prea multe de povestit despre perioada care a urmat. Sylvia şi cu mine ne-am căsătorit şi eram foarte fericiţi. Dar mi-am dat seama, de îndată ce a fost cu adevărat a mea, că nu eram destinat să fiu cel mai bun dintre soţi. O iubeam pe Sylvia din toată inima, dar eram gelos, absurd de gelos pe oricine, chiar şi numai dacă îi zâmbea cuiva. La început, asta a amuzat-o, cred că i-a plăcut chiar. Dovedea, cel puţin cât de credincios îi eram.

În ceea ce mă priveşte, înţelegeam destul de bine şi fără să mă înşel că mă puneam nu numai într-o lumină proastă, dar periclitam liniştea şi fericirea vieţii noastre conjugale. Ştiam, dar nu mă puteam schimba. Ori de câte ori Sylvia primea o scrisoare pe care nu mi-o arăta mă întrebam de la cine e. Dacă râdea şi vorbea cu vreun bărbat deveneam morocănos şi-o urmăream cu privirea.

După cum spuneam, la început Sylvia a râs de mine. Credea că este o glumă nemaipomenită. Apoi, gluma nu i s-a mai părut aşa de nostimă. În cele din urmă, a încetat să o mai considere aşa…

Şi treptat, a început să se îndepărteze de mine. Nu în vreun fel fizic, dar îşi ascundea gândurile. Nu mai ştiam la ce meditează. Era blândă dar tristă, cu mintea dusă departe.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu mă mai iubea. Dragostea ei murise şi eu fusesem cel care i-o ucisese…

Următorul pas a fost inevitabil, m-am trezit aşteptându-l, îngrozindu-mă de el…

Atunci Derek Wainwright intră în viaţa noastră. Poseda toate calităţile pe care eu nu le aveam. Era inteligent şi vorbea înţelept. Era şi frumos – sunt forţat să o recunosc – un băiat, într-adevăr, excelent. Îndată ce l-am văzut, mi-am zis: „Acesta-i bărbatul potrivit pentru Sylvia…”

Ea a luptat împotriva sentimentului. Ştiu că s-a luptat… Dar nu i-am dat nici un ajutor. Nu puteam. Eram închistat în rezerva mea morocănoasă, întunecoasă. Sufeream îngrozitor şi nu puteam să întind un deget să mă salvez. N-am ajutat-o. Am făcut lucrurile să meargă şi mai rău. Într-o zi m-am descărcat în faţa ei, jignind-o în mod sălbatic şi fără motiv. Eram aproape nebun de gelozie şi de supărare. Lucrurile pe care i le-am spus erau crude, neadevărate şi ştiam, în timp ce le rosteam, cât de crude şi neadevărate erau. Şi totuşi mi-a făcut o plăcere diabolică să i le arunc în faţă…

Îmi aduc aminte cum Sylvia s-a înroşit şi s-a chircit…

O împinsesem până la marginea a ceea ce putea să îndure.

Ţin minte că a spus: „Asta nu poate continua…”

Când m-am întors în seara aceea, casa era goală – goluţă. Am găsit un bilet în maniera obişnuită.

În el îmi scria că mă părăseşte pentru totdeauna. Că se duce la Badgeworthy pentru o zi sau două. Că după aceea se va duce la singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea. Trebuia să consider că ăsta era sfârşitul.

Presupun că până atunci nu crezusem cu adevărat în propriile mele bănuieli. Această confirmare negru pe alb a celor mai rele temeri ale mele m-au înnebunit de tot. M-am repezit la Badgeworthy după ea cât de repede a putut să mă ducă maşina.

Îmi amintesc că abia îşi schimbase rochia pentru cină când am năvălit în cameră. Îi văd faţa tresărind, frumoasă, speriată.

I-am spus: „Niciunul în afară de mine n-o să te aibă vreodată. Niciunul.”

Şi-am prins-o cu mâinile de gât şi-am împins-o pe spate.

Deodată am văzut reflectarea noastră în oglindă. Sylvia sufocându-se, pe mine strangulând-o şi cicatricea de pe obraz unde glontele mă atinsese sub urechea dreaptă.

Nu, n-am omorât-o. Acea revelaţie bruscă m-a paralizat, i-am dat drumul şi am lăsat-o să cadă pe podea.

Şi-atunci, am clacat. Şi ea a început să mă mângâie… Da, ea mă mângâia.

I-am povestit totul şi ea mi-a spus că prin cuvintele „singura persoană care o iubea şi avea nevoie de ea” se referise la fratele ei, Alan… Ne-am destăinuit unul altuia în noaptea aceea şi nu cred că, din acel moment, ne-am mai îndepărtat vreodată unul de altul…

E un gând ciudat care să te însoţească toată viaţa – acela că prin voia Domnului şi a unei oglinzi, cineva ar putea fi ucigaş…

Un lucru a murit în noaptea aceea – gelozia infernală de care suferisem atâta timp…

Câteodată stau şi mă întreb: Să presupunem că n-aş fi făcut greşeala aceea iniţială, cu cicatricea de pe obrazul stâng, când, în realitate, era pe cel drept, inversată de oglindă… Aş fi fost eu atât de sigur că bărbatul era Charles Crawley? Aş fi avertizat-o pe Sylvia? Ar fi ea căsătorită cu mine sau cu el?

Sau trecutul şi viitorul sunt totuna?

Sunt un om simplu şi n-am pretenţia să înţeleg aceste lucruri, dar am văzut ceea ce am văzut şi datorită celor văzute, Sylvia şi cu mine suntem împreună, după expresia tradiţională, până când moartea ne va despărţi. Poate şi după aceea…

SFÂRŞIT

1 Cirus II cel Mare, rege persan (559-530 î.e.n.) din dinastia Ahemenizilor, fondatorul Imperiului persan; a cucerit Media (550 î.e.n.), Lidia (547 î.e.n.) şi Babilonul (539 î.e.n.); Iudeea, stat constituit în c. 926 î.e.n. Fusese ocupat în 587 î.e.n. De babilonieni.

2 Există o oarecare asemănare între pronunţia cuvintelor Julian şi jewels (bijuterii, pietre preţioase, rubine la un ceas).

3 Referire la romanul cu acelaşi nume (1882) de Robert Louis Stevenson (1850-1894).

4 Principalul personaj în povestirile detective ale scriitorului francez Maurice Leblanc (1864-1941) ale cărui cărţi s-au bucurat de popularitate.

5 Aluzie la zicătoarea „întâi prinde iepurele şi apoi găteşte-1” (engl.: First catch your hare, then cook him).

6 (engl.) Gammon and spinach! Meaning nonsense! Gammon: a) slănină afumată, slănină cu şorici, partea din şuncă care are şi grăsimea; b) pălăvrăgeală cu intenţia de a înşela pe cineva. Spinach: a) spanac; b) ceva inexistent.

7 (aprox.) „Wax Albina”.

8 Referire la yoga.

9 Referire la yogism, anglicanism şi, mai departe, la Buchananism.

10 O mişcare religioasă, fondată de evanghelistul american Frank Buchanan la Universitatea Oxford în 1921, care propovăduia: „cinste, puritate, dragoste şi altruism absolute”.

11 Referire la Hawley Harvey Crippen (1862-1920); arestat pentru că şi-a otrăvit soţia, a fost spânzurat, după unul dintre cele mai senzaţionale procese ale secolului.

12 O localitate imaginară.

13 Un fel uşor de mâncare pentru dimineaţa devreme (în anglo-indiană).

14 O plantă.

15 Slack – moale, neglijent, inactiv (engl.).

16 O substanţă închisă la culoare obţinută din nişte plante din Irak şi vestul Indiei şi folosită în medicină ca antispasmodic.

17 Substanţă albă cristalină otrăvitoare, folosită ca tonic pentru inimă, obţinută din diferite specii de „strophanthus”, plante ce cresc în zonele tropicale din Africa şi Asia.

18 Sir Lawrence Alma-Tadema (1836-1912), pictor de subiecte clasice, născut în Olanda şi naturalizat ca englez.

19 Frederic, baron Leighton de Stretton (1830-1896), pictor englez şi preşedinte al Academiei Regale.

20 Azil în Berkshire pentru nebuni-criminali.

21 (germ.) În spiritism, nume dat unui presupus agent, responsabil pentru manifestări ca răsturnarea mobilei, spargerea vaselor; fantomă zgomotoasă.